

Swàm Yann Aswamká Bu Yesu

Tarkada-à níng í Luka ba síg nì, mpìr àsàin-à ba sig, "Jir Ajwár-à Luka Ba Sig." Bu-à ku ba sig á tarkada-à níng ni, í jiràaku tiya mpìrká barà mpìrká zyun-à bàg jag sig Yesu níng dang kyann sig jir àjwár-à níng mà Urushalima, ma Yahudiya, ma Samariya, ma byarká kádà á dunyaru (Swàm Yann 1:8). Tarkada-à hi ri dinya yi barà Awun Shìdun sa shang mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni barà bá dang jir àjwár á byarká á dunyaru, zinn bàna. Tarkada-à hi ri tàg yi barà Awun Shìdun kà á pìkyinn mpìrká ni, n myàng kwonn ma big áyau swàmbá ni. Tarkada-à hi ri tiya yi barà Jir Ajwár-à níng shi sig ma gbam barà má vim bìr shu mpìrká zyun-à ma bir hing pìkyinn á byar Yesu.

Yesu Dang Rag Awun Shìdun Má Bi

¹ Tarkadamí níng mì ri ba ya wù Tiyafalas. Ayau tarkadamí wà jijag ñ ba dinya sig wù bu-à Yesu rì sa sig, á sai-à ku kà jag swàmwá, ma jírwá ku rì tàg sig, ² hár sai-à Shìdun bi zìg nann zu yag ku mà wai. Sai-à Shìdun zìg nann yag fig ma ku bàna níng, ku ri shi mi ri dang jír ma gbam Awun Shìdun, mi ri dinya vinn yann aswamwá big, ká ku shig zu sig níng, jírwá. ³ Sai-à ku wu rìghing, n dù nann zu kèng, ku shi su dìpyànà, ku ri zu á byarbá ni, mi ri tiya big shinnwá kèun nìnànn nímá á gbìb-à bá yì rag ku shi sig ma

yonki. Ku ri dinya big jír barà Shìdun má na kùrwá. ⁴ To, sai-à big ri shi kwonn í byar nízyun, ku dinya káníng rag, kada a káníng dù dà fim finn swann Urushalima bàna. Ku rag, a káníng shi màhàn sái wà Tawá Shìdun ma ya hing big Awunwá zyun-à ku rì dinya sig big rag, kwá ya big níng. Ku rag, “Bu-à Shìdun má ya ning níng, í bu-à nì rì dinya sig ning. ⁵ Wà Yohanna ri wau mpìr dìr batisma, ku rì wau ma zàpìr. Ama su má nonn fig bàna, Shìdun má wau ning dìr batisma ma Awunwá.”

Yesu Dà Fim Rìg Big n Yag Mà Wai

⁶ Barà yann sukàká ri shi kwonn ma Yesu, big bi bib ku rag, “To, Shinn Luyí, á dinya yi, támà-à níng wá ya kèng mpìr Israilaká gbam abig na kùr á jànnbá ni rà?”

⁷ Sái Yesu rag, “I Tamí Shìdun yì sig sai-à hi ni. Ku í àsàin-à ri sìnn sai-à bu káníng má sa. Ama bu-à du ning ma kàhi bàna. ⁸ Sai-à Awun Shìdun ma bi hing á shinn ná ni, ná shi ma gbam, í wà ná dang jírmí á byar mpirká shi sig á finn swann Urushalima, ma jànn Yahudiya, ma jànn Samariya, hár ma agunn jànnká á dunyaru bidìm pár.” ⁹ Barà Yesu dang kinn rìg jírwá àdòníng, sái big rag abig myàng níng, ku zu rìghing áyaubá ni, mi ri nann zu yag mà wai, akor bi bir dim rìg ku, big myàng fig rag ku bàna.

¹⁰ Big shi, big ri myàng nann zu yag zubá mà wai. Barà Yesu ri nann zu yag àdòníng, sái big rag abig myàng níng, mpìr pyàñà bi sar sig á pyànnbá ni. Mpìr káníng wìr sig jà mìmìg. ¹¹ Big bib yann sukà káníng rag, “Ning mpirká á Galili,

sáshinn ning ri myàng nann zu yag zuná mà wai, í kai sa síg nì rà? Yesu zyun-à ning myàng ku dù á byarná ni, n yag sig mà wài níng, ná myàng kwá kèng bi kèng áyau akor-à ni àràg barà ning myàng ku yag sig níng.”

Big Shig Zu Mpìr-à Má Pyann Shinn Yahuda

¹² Barà yann sukàká fig jír-à níng, big dù á Wùn Mwir Zaitun. Byar-à hi shi yàr sig mà finn swann Urushalima, fòr àràg mel zyun. To, big dù màhàn n kèng yag kèng mà finn swann-à ni.

¹³ Big fíg jirà yag mà tonn zyun-à big mi ta bàg kwonn sig mà wai, í tonn byar-à big ri shi kyann áni. Yann sukà káníng hi í Bitrus ma Yohanna ma Yakubu ma Andarawus ma Filibus ma Tomá ma Bartalamawas ma Matiyu ma Yakubu wùn Halfa ma Siman Zaloti ma Yahuda wùn Yakubu. ¹⁴ Mpìr káníng bidìm pár big ri kwonn nubá, mi ri vig kyann Shìdunbá í byar ízyun. Uwàká káhi shi sig màhàn tìnn. Ayau mpìrká shi sig níng, zyun í Maryamu na Yesu, ma wunzà Yesu big.

¹⁵ Ayúnn zyun mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á byar-à big ri vig kyann Shìdun. Big fòr hing mpìr dìb-sùnnjin. Ayúnn-à hi Bitrus sar dù nann zu á wai, n dang jírwá. ¹⁶ Ku dang rag, “Wunzàmí big, shi sig àràg í tonn, jir Shìdun aku shi àjai àràg barà big ba sig, wà zyun-à Awun Shìdun rì dang sig á nu Dawuda á jir shinn Yahuda zyun-à sa sig gbìb big pànn sig Yesu.

¹⁷ Big rì wann kà sig ku áyauyí ni, ku rì sa sig swàm-à níng tìnn.”

¹⁸ (Ku yag wann da ma bài-à ku wann tafinn sig Yesu ma káhi, n yag kù wann bi á bín mà da-à hi

ni n kèng kir ma shinn, finnwá kyìg, byaafigwá dònn zu rìg á myann. ¹⁹ Tai kiwá ning kèng kwib gban rìg finn swann Urushalima bidim pár, big bar da-à hi á nu jírbá ni n rag Alkadama. Yírwá í “Da àsà.”)

²⁰ “Jir kai bàna big ba sig á tarkada Zabura rag, ‘Abig sinn kèng luwá kànnfinn, kada mpìr aku shi áni bàna.’ Big ba sig á byar zyun n rag, ‘Abig ya swàmwá á vù mpìr zyun kim.’

²¹ “To, barà sa sig àdòníng, ayi dìg mpìr zyun aku pyann shinnwá. Mpìr-à ning hi ayi dìg í zyun-à rì shi sig áyauyí ni, n myàng sig bu-à Yesu rì sa sig big zuwá. ²² Wato mpìr zyun-à rìi kyann big Yesu sai-à Yohanna rìi wau mpirká dìr batisma hár sai-à Shìdun bi zìg Yesu áyauyí ni, n zìg nann yag ku mà wai. I wà mpìr-à hi má dinya mpirká barà Yesu dù nann zu kèng sig ma yonki, àràg barà yi ri dang ning.”

²³ Barà Bitrus dang kinn rìghing jírwá àdòníng, sái big bi dang jír á shinn mpìr pyànà. Yusufu zyun-à big ri bar ku zìnnwá Barsaba. Zìnn tawá í Yustus. Mpìr-à wà wa pyànà ning í Matiyas. ²⁴⁻²⁵ To. I wà big bi vig Shìdun rag, “Shinn Luyí, wù ri myàng pìkyinn mpirká bidim pár. To, áyau mpìr pyànà káníng ni, á tiya yi wà zyun-à à shig zu sig aku pyann shinn swàm-à Yahuda wùn aswamwú shàr tafinn, n yag wu sig ning.” ²⁶ I byar-à hi, big bi dab shasha. Shasha big dab sig ning pànn á shinn Matiyas. Sái big bi sinn kè ku áyau kyau yann sukàká bu Yesu dwib agban zyun-à ning.

Awun Shìdun Bi Kà á Shinn Mpìrká Bu Yesu

2

¹ Ayúnn ùwài zyun big ri bar rag í Pentikos, barà àyúnn-à níng hi fòr, sai mpìrká ri bàg Yesu big bidìm pár big kwonn shi sig í byar ñzyun.

² Big ri shi, sai big rag abig fig níng, big fig nài gbam wàni, shi àràg í wàu zyun ngbam nímá ri gbár nì, wann bi mà wai, n gbar mònñ lu-à big shi sig áni níng bidìm pár. ³ Sai big myàng bu shi àràg anam pyìr bi, n yam gàb fim rìg á shinnbá ni bidìm. ⁴ I byar-à hi Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni big bidìm pár. Big bi dang nu jírká káhi kim kim, nu jír-à big rì dang bab fig bàna. Big dang bar bu-à Awun Shìdun ya sig big abig dang.

⁵ Mpìr Yahudawaká káhi shi sig á finn swann Urushalima big í mpìrká ri wib Shìdun, big bi sig byar kim kim kó áni á dunyaru bidìm pár.

⁶ I byar-à big fig nài gbam mà wai àràg í wàu. Barà big fig àdònín, big shàr kwonn bi gban rìg á byar kánín ni. Kó ni ri fig kánín ri dang nu jírbá. ⁷ Mamaki pànn rìghing big, big rag, "Mpìrká ri dang jír-à níng bidìm íri mpìr Galiliká bàna rà? ⁸ Sáshinn yi ri fig kó ni ri dang jír big nu jíryí rà? ⁹ Yi shi síg nì mpìr jànn kim kim. Yi mpìr Partiyawaká, mpìr Madayanawaká, mpìr Ilamawaká, mpìrká á jànn Bagadaza, ma jànn Yahudiya, ma jànn Kapadokiya, ma jànn Pantas, ma jànn Asiya, ¹⁰ ma jànn Pirijiya, ma jànn Pamfiliya, ma jànn Masar, ma jànn Turabus agunn finn swann Kurane, hár ma mpìrká á jànn

Roma. ¹¹ Yi bi sig yi yann Yahudawaká big ká í Yahudawaká bàna, ká ri bàg Shìdun àràg barà mpìr Yahudawaká ri bàg. Ayauyí ni mpìrká káhi bi sig ma Karita ma Arabiya. Yi bidìm pár yi ri fig big ri dang jír big nu jíryí, big ri dang bu ùwài-à Shìdun sa sig.” ¹² Big sa mamaki, jír-à hi vù rìghing big átai, big bib bar dìrbá rag, bu-à hi í kai rà?

¹³ Sái mpìrká káhi màm jwann big, n dang rag, “Ai, káníng wa pyann sig shin, í bu-à sa ning.”

Bitrus Dinya Big Yìr Bu-à Sa Sig

¹⁴ Sái Bitrus ma jàuwá big dwib agban zyun big sar dù nann á wai. Bitrus dang jír ngbam nímá. Ku dinya mpìrká kwonn shi sig ning rag, “Ning wunzàmí big, mpìr Yahudawaká ma mpìrká á finn swann Urushalima, aning shi akim, aning fig jírmí n̄ dinya ning yìr bu-à sa sig ning. ¹⁵ Mpìr káníng wa pyann fíg shin àràg barà ning ri dang ning bàna. Tàma-à ning í àsháu ajunndúbi, sa fig ma barà mpìr má wa pyann shin bàna. ¹⁶ Bu-à ning myàng sig ning, í bu-à Yoila mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun, ku rì ba sig n̄ rag,

¹⁷ ‘Shìdun rag, sai-à dunyaru ma nyàan vinn, kwá wìr wann bi ya mpìrká bidìm pár Awunwá má kà á kyinnbá ni.

I byar-à yann wunùká bigná big yann uwàká bigná má dang jírwá.

I byar-à yann sukàká bigná má myàng bu-à big myàng bab fig á dunyaru bàna.

I byar-à àgbamká bigná má la la.

¹⁸ Hár kwá wìr wann ya fàuká buwá big awunwá á àyúnn-à hi.

Kwá wìr ya wunù ma uwà bidìm pár.
I wà bá dang jírwá.

¹⁹ Kwá sa swàm bu mamaki mà waisháu-à ni,
kwá sa á jinn ni tìnn,
barà mpirká má myàng gbamwá.

Bá myàng àsà ma pyìr ma azunn pyìr.

²⁰ Bá myàng àyúnn-à má kàng rìg fi.

Bá myàng sònn-à má gbànn shi àràg àsà,
í wà Shinn Luyí má bi, àyúnn-à níng hi í àyúnn-à
ùwài.

²¹ I wà kó ni ma vig hing Shinn Luyí a wàníng
myàng ashiwá, wàníng má zìg zu ku.'

²² "Ning mpìr Israilaká, aning fig. Yesu mpìr á
Nazarat í zyun-à Shìdun shig zu sig ma shinnwá.
Ku sìnn sig wàníng á pyànn ná ni, ku sa swàm
bu mamaki á vù wàníng ni, jirà aning yì rag í ku
swam bi sig wàníng ni. Ning má, ning yì hing
ku. ²³ Shìdun ya kà sig mpìr-à níng á vùná ni.
Ku yì rìghing bu-à ná sa wàníng. Ku zìm síg nì
àdòníng. Ning zìg ku, n ya kà á vù mpirká ri
sa bu-à bibai abig dab bàg gbam ku á dìr bín,
ku í wu rìg-à. ²⁴ Ama barà ning gban rìghing
ku níng, Shìdun bi gbar dù kàng ku ma yonki.
Shìdun zìg zu rìg ku áyaú awa ki. Shar ki pànn
sar fig ku bàna. ²⁵ I barà Dawuda rì dang sig áni
á shinnwá ni. Ku dang rag,

'N myàng yì rìghing Shinn Lumí,
ku ri shi kyann á pyànnmí ni,
ku ri shi á vim numí ni,
barà kwá sa shang mì, má shàr fig kó bu zyun
bàna.

²⁶ I bu-à sa pìkyinnmí ri fig àjwár,
jírmí í jir àjwár.

Kó ma wu má, má bir pìkyinnmí á dìrwú ni,
²⁷ jir kai bàna ñ yì hing wá fím fig mì á shar ki
 bàna.

Wá fím fig mì wùn sukà kyìkyàrwú a dìrmí aku
 swàr bai bàna.

²⁸ A tìya sig mì gbìb yonki zyun-à kinn kinn.

Barà yi ma wù ri shi zyun níng, wá sa jwar
 pìkyinnmí wàni.'

I jír bu-à Dawuda ba sìnn sig níng.

²⁹ "To, wunzàmí big, tàma-à níng má dinya
 ning jír àjai á shinn yàkúyí Dawuda ni. Ku rì
 wu rìghing, big jì rìghing ku. Hár tàma-à níng,
 í barà amirwá shi sig áni áyág. ³⁰⁻³¹ Ama jírwá
 ku dang sig níng, ku dang sig jír á shinn Kristi.
 Ku rag, wàníng í àsàin-à má dù nann zu kèng
 ma yonki, jir kai bàna Dawuda í mpìr-à ri dang
 kyann jir Shìdun. Shìdun rì dinya sig ku rag, kwá
 sìnn kà mpìr zyun áyau yiwaiwá ni, wàníng má
 na kùr ásimwá ni. I bu-à sa ku dang jír-à níng á
 shinn Almasihu, n dang rag,

'Bá fím fig wàníng á shar ki bàna.

Dìr wàníng má swàr bai fig bàna.'

³² Mpìr-à níng hi í Yesu, Shìdun gbar dù kèng
 sig ku ma yonki. Yi má yi myàng hing. ³³ I
 wà Shìdun zìg yag ku mà wai. Ku yag shi sig
 á agunn vìm nu Shìdun. Tàma-à níng Shìdun ya
 ku Awun Kyìkyàr àràg barà Shìdun gib sig nu
 rag kwá ya. To, bu-à ning ri myàng janá-à níng
 ma bu-à ning ri fig, í swàm Awun-à ku wìr wann
 bi sig. ³⁴ Dawuda nann zu yag fig mà wai bàna.
 Ama ku í àsàin-à dang sig rag,

'Shinn Luyí Shìdun dinya Shinn Lumí rag, a
 wàníng shi agunn vìm nuwá ni,

35 sai wà kwa sìnn kà hing mpìr azíbká bu wàning á mìr bar wàning ni.'

36 "Jir wàning, sàn sig mpìr Israilaká bidìm pár abig yì rag í Yesu zyun-à ning dab bàg gbam sig á bín-à ni, ku í zyun-à Shìdun shig zu sig ku n sìnn sig ku Shinn Luyí."

37 Barà mpìrká shi sig níng fig jir Bitrus àdònìng, í byar-à kyinnbá gib. Big bib Bitrus ma yann aswam kádà níng n rag, "Yá sáshinn rà, jàuyí big?"

38 Bitrus dinya big rag, "Bu-à ná sa bàna, aning fim bu pyìrná, kó ni bidìm pár aku wau dir batisma á zìnn Yesu Kristi jirà a Shìdun yafa ning bu pyìrná, í wà kwá ya ning Awunwá. 39 Shìdun dang rag, kwá ya ning Awunwá, ning ma yanká bigná big. Hár ku rag kwá ya mpìrká swaibá kim kim, ká zyun-à kwá bar bi á byarwá ni."

40 I byar-à Bitrus dinya big jír nìnànn nímá. Ku twìb big byur rag abig zìg zu shinnbá áyau shwìn-à Shìdun má tìr bi á dunyaru. 41 Mpìrká fig sig jírwá níng, big nìnànn nímá big bir hing plìkyinn á jírwá ni. I byar-à big wau rìg big dìr batisma. Ayúnn-à níng hi mpìr dubu sara swàb kà mi ri bàg Yesu. 42 Mpìr káníng ri shwann kyann buká yann aswamká bu Yesu ri tàg big. Big ri ji kyann buju bu-à big ri kyab pànn barà Yesu wu sig níng. Big ri vig kyann Shìdun. I bu-à big ri sa kyann kó ákaun.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Ri Shi Shubá Ani Ma Bar Dìrbá

43 Yann aswam káníng bó, big ri sa swàm bu mamaki nìnànn nímá. Hár bi sa bìr mpìrká zinn

wìr rìg big bidìm pár. ⁴⁴⁻⁴⁵ Mpìrká ká ri bàg Yesu big ri shi byar nízyun. Big zìg kwonn buká big shi sig ma kàhi, big ri wann tafim, mi ri gàb fím ya kó ni bài-à bàkyinn barà kwá sa bu-à ku ri zìm. ⁴⁶ Su ma su bidìm pár, big ri kwonn yag mà lu Shìdun. A lubá ni, big ri gàb fím buju-à big ri kyab pànn Yesu barà ku wu sig níng. Big ri ji buju ábìr-à ni ma pìkyinn àjwár. ⁴⁷ Big ri swam yan kyann Shìdun. Mpìrká ri zìm big. Su ma su Shìdun ri swàb kà ya big mpìrká ku zìg zu sig níng.

Big Dàb Gbam Mpìr Dor Zy whole

3

¹ Ayúnn zyun Bitrus ma Yohanna yag mà lu Shìdun àsháu sara àkamzau. I sai-à mpìrká ri vig Shìdun. ² Big yag fòr á nu nkyun zyun-à big ri bar rag, í Nu Nkyun-à Sìsàn. Sái big myàng mpìr bar àkáb zyun, big mà zu kwonn sig ku big kàhi. Big ri swann bi kyann ku á byar-à hi. I wà ku ri vig kyann mpìrká ri kà kyann á lu Shìdun ni níng bu. ³ Barà Bitrus ma Yohanna bi fòr àdònín, í wà ku myàng big n vig big bài. ⁴ Barà big myàng ku àdònín, Bitrus dinya ku rag, “A myàng yi.” ⁵ I wà ku myàng yag big, n myàng gbam sig big kyarr nímá. Ku ri kyab rag, kó bá ya ku bài. ⁶ Sái Bitrus dinya ku rag, “Bài kèm, yi bàna big kàhi kó nízyun. Ama bu-à n shi sig big kàhi í bu-à má ya wù. A zìnn Yesu Kristi mpìr á Nazarat, á dù á kyann kyonn.” ⁷ Sái ku bi pànn wàníng á vìm nu-à ni, n gbar dù nann zu wàníng. Wàníng rag aku dù nann zu àdònín,

barwá í gbam rìg-à. ⁸ Ku pìm dù nann zu á wai, mi ri kyann rag kyonn. I wà ku ma káníng yag kà í zyun á lu Shìdun ni. Ku ri kyann, mi ri pìm kyann, mi ri yan Shìdun. ⁹ Barà mpirká myàng ku ri kyann, mi ri yan Shìdun àdòníng, ¹⁰ big myàng yì rìghing í ku àsàin-à ri vig kyann bu á Nu Nkyun Sìsàn-à ning ni. Sái big sa mamaki wàni. Big kyab barà ku gbam sig áni, big yì fig bàna.

Bitrus Dang Jir Yesu

¹¹ I byar-à hi big shàr kwonn bi á byarwá ni. Ku shi sig á Mítàb Sulemanu. Ku pànn gbam sig Bitrus ma Yohanna. ¹² Barà Bitrus myàng big shàr bi àdòníng, ku bib big jír n rag, "Mpìr Yahudawaká, sáshinn ning ri sa mamaki àdòníng rà? Ning ri kyab rag yi sa sig swàm bu mamaki-à ning big gbam shinnyí rà, kó ning ri kyab rag, í jirà yi mpìr sisàn rà? ¹³ Swàm-à ning í Shìdun bu yàkúyí sa síg nì. I Shìdun bu Ibrahim bu Ishaku bu Yakubu, ku ya sig wùn sukàwá Yesu gbam bu ùwài-à ning íni. Yesu-à ning hi, ning zìg ku n ya kà ku á vù Bilatus. Bilatus ri zìm á plìkyinnwá ni aku finn tafinn Yesu a wàníng yag, ama ning ngàng. ¹⁴ Yesu í mpìr kyikyàr, mpìr gwangga. Ama ning ngàng ku. Ning vig Bilatus aku finn tafinn ya ning mpìr agban ki-à ning. ¹⁵ I wà ning bi gban rìg àsàin-à ri ya mpirká yonki-à ning. Ama Shìdun gbar dù kèng ku big yonki. Yi má, yi myàng hing ma zuyí. ¹⁶ I jir zìnn Yesu í bu-à sa mpìr-à ning dìg sig gbam dìrwá á dò jir plìkyinn bir á byar Yesu. Aning myàng, mpìr-à ning ri myàng shi sig ning, ning yì hing ku. Jir

pìkyinn bir á byar Yesu ni, í bu-à sa ku dìg sig
gbam dìrwá, ku shi sig ítau á pyànn ná ni.

¹⁷ “To, wunzàmí big, bu-à ning ma àgbamká buná sa sig Yesu níng, ñ yì hing, í jirà ning yì byann fig wà ning ri sá bu-à bibai bàna. ¹⁸ Sai-à rì níng, Shìdun dang jír á nu mpìrká rì dang kyann sig jírwá n rag, kwá swam bi Almasihu, wàníng má bi wa shwìn. I wà tama-à níng ku sa bu-à hi sa rìghing àràg barà ku rì dang sig. ¹⁹ Bigná tama-à níng aning dà fim bu pyìrná, aning vim bìr bi á byar Shìdun, jirà aku tu kyàr bu pyìrká bigná pár, ²⁰ jirà Shìdun aku sa tag wann pìkyinn ná. Kwá swam ya bi ning Almasihu zyun-à ku shig zu sig, wato í Yesu. ²¹ Wàníng má shi mà wai mà byarwá ni, sai àyúnn-à ma màg hing wà Shìdun má màm kàng kó kai bidim pár àpyú àràg barà ku rì dang sig á nu mpìrká rì dang kyann sig jírwá níng, í mpìr kyikyàrká. ²² I barà Musa rì dang sig áni àdòníng. Ku dang rag, ‘Shinn Luyí Shìdun má swam bi mpìr-à má dang kyann jírwá. Kwá swam bi wàníng àràg barà ku swam bi sig mì níng. Mpìr-à hi má zu áyau yiwainá ni. To sai aning wib jír-à kwá dinya ning. ²³ Mpìr-à ma wib fig jírwá bàna, Shìdun má wun zu rìg ku áyau mpìrká buwá ni, má gban rìg ku.’ ²⁴ Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun, kwonn ma Samaila, ma ká bi dang jir Shìdun ásimwá ni, big bidim pár big dang hing jír á shinn buká ri sa tama-à níng. ²⁵ Ning í àsàinká dìg sig bu-à Shìdun rì dinya sig yakúná big á nu mpìrká rì dang kyann sig jírwá. Shìdun dinya Ibrahim rag,

‘Ayau yiwaiwú ni, má sa jwar pìkyinn mpìrká á dunyaru bidìm pár.’²⁶ Shìdun shig zu wùn sukàwá Yesu n swam bi jag wàníng á byarná ni, jirà aku sa jwar pìkyinn ná, jirà aning dà fim bu-à bibaiká ning ri sa.”

*Agbamká Bar Bi Bitrus Ma Yohanna á
Pyànnbá Ni*

4

¹ Barà Bitrus ma Yohanna ri dang jír ma mpìrká àdòníng, sai àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ma àgbam áyau mpìrká ri myàng kwonn big lu Shìdun, ma mpìr Sadukiyawaká, big bi á byar Bitrus ma Yohanna.

² Pìkyinnbá bai rìghing barà big fig yann aswamká ri dinya mpìrká rag, Yesu dù nann zu kèng rìghing big yonki, mi ri tàg rag mpìr ma wu hing kwá dù kèng big yonki àdòníng tìn.

³ Sai big pànn yann aswam káníng n kìg kà big á tonn fi-à ni. Bu-à bir rìghing, bá dang jír-à akìn. ⁴ Ama áyau mpìrká fig sig jir yann aswam káníng, mpìr nìnànn nímá, big bir hing pìkyinn á byar Yesu ni. Big fòr àràg mpìr dubu swana.

⁵ Na kyàr byar-à, àgbam Yahudawaká ma shun àgbamká á finn swann-à ni ma malamká, big kwonn bi á finn swann Urushalima. ⁶ Big dìg Hanana àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, ku ma Kayafa ma Yohanna ma Alizanda ma mpìrká kádà, ká shi sig áyau yiwai àgbam-à níng. ⁷ Barà big kwonn bi àdòníng, sai big bar bi yann aswam pyànnà káníng, n sinn káníng á pyànnbá ni, n biò káníng jír. Big rag, “Swàm-à

ma jír-à ning ri dang níng, mpìr-à ya sig ning
gbam-à níng í ni rà? Ning ri sa big zìnn ni rà?”

⁸ Sái Awun Shìdun bi kà Bitrus á kyinn-à ni. Ku dinya big rag, “Ning àgbamká ma shun àgbamká, ⁹ wà na ri bib yi jír áshinn bu ñsàn-à yi sa sig níng, barà yi dab gbam sig mpìr bar àkáb-à níng, ¹⁰ ning bidim pár aning yì, mpìrká á Israila bidim pár abig yì tìnn. Mpìr-à ning myàng sar sig á pyànn ná ni níng, ku gbam sig á zìnn Yesu Kristi, mpìr á Nazarat, wà zyun-à ning rì dab bàg gbam sig á dìr bín-à ni. Shìdun gbar dù kèng sig ku big yonki. ¹¹ Yesu í mpìr-à big ba sig jír á shinnwá ni n rag,

‘Abàn-à ning mpìr ami tonnká,
ning myàng rag kinn fig bu bàna níng,
í abàn zyun-à sàñ kab sig kádà níng.’

¹² Zìnn Yesu í zìnn-à Shìdun ya sig yi ayi wìm zu áni. Ayau dunyaru bidim pár, walai zìnn-à Shìdun ya sig yi, yá wìm zu áni bàna, sái zìnn Yesu áwinwá ni.”

¹³ I byar-à shun àgbamká myàng barà Bitrus ma Yohanna wim pìkyinn, mi ri dinya big jír àdòníng, sái big sa mamaki. Big rag, mpìr káníng kà fig makaranta bàna, big í mpìr ùwài big bàna, sáshinn big ri sar mi ri dang írì swai jir yar àdòníng rà? I wà big yì byann wà káníng rìi kyann ma Yesu. ¹⁴ Big bàna big gbìb barà bá sa yipyàr, jir kai bàna big myàng mpìr-à káníng dàb gbam sig níng, sar sig á pyànnbá ni. ¹⁵ Sái big dinya káníng rag, a káníng zu yag mà myann. I wà big dang byann jír bar dìrbá. ¹⁶ Big rag, “Yá sáshinn big mpìr káníng rà? Kó ni bidim pár á finn swann Urushalima yì rìghing bar bu-à big

sa sig níng. Yá sa sar fig yipyàr bàna. ¹⁷ Ama ayi twìb big byur rag, kada abig dang jakàng jir Yesu á byar mpirká ni bàna, jirà kada a jír-à hi yag mà pyànn bàna.”

¹⁸ I byar-à big bar bi kèng big n twìb big byur rag, daka janá-à níng kada abig dang jír á shinn Yesu ni bàna, abig tàg mpirká jír big zìnn Yesu kó tití nímá bàna. ¹⁹ I byar-à Bitrus ma Yohanna dinya big rag, “Aning myàng, bu-à sàn kab sig á pyànn Shìdun, ayi sa bu-à Shìdun má zìm rà, kó ayi sa bu-à ning ri dinya yi rà? ²⁰ Buyí kèm, shi sig àràg í tonn ayi dinya mpirká buká yi myàng Yesu sa sig, ma jír-à yi fig ku dang sig.” ²¹ I byar-à àgbam káníng twìb jakàng big byur wàni. I wà n fim big rag abig yag. Big dìg fig pyù-à bá sa káníng bu bàna, jir kai bàna mpirká bidìm pár ri swam yan Shìdun á jir bu-à sa sig níng ni. ²² Mpìr-à big dàb gbam sig níng, jiwá kab hing ji dìpyànà.

Yann Sukàká Vig Shìdun Jirà Aku Sa Abig Wim Kyinn

²³ Barà àgbamká fim big rag abig yag níng, í byar-à big yag dìg jàubá, n dinya káníng jír bu-à àgbamká dinya sig big níng. ²⁴ Barà jàubá fig àdòníng, big bi vig Shìdun ábìr-à ni. Big rag, “Shìdun, wù í kùryí, à màm sig waisháu-à íní ma jànn á jinn ni, ma níngká ùwài ma buká shi sig áni bidìm pár. ²⁵ Jírwú yàkúyí Dawuda rì dinya sig yi níng, Awunwú dinya sig ku íní jirà ku í fàuwú. Ku rag,

‘Sáshinn mpirká swai kim kim nànn àgùnn àdòníng rà?

Hár big zìm abig sa swàm-à bibai, ama big sa yì fig bàna.

²⁶ Kùrká á dunyaru big kwonn sig nubá, àgbamká ri kwonn nu tìnn.

Big sa pyù-à bá nu kànn big Shinn Luyí Shìdun ma Almasihu mpìr-à ku shig zu sig níng.'

²⁷ Bu-à hi sa hing àjai. Yi myàng á finn swànn-à níng ni, kùr Hirudus ma Buntus Bilatus big kwonn nu ma mpirká kim kim ma mpìr Israilaká bidìm, jirà abig zib wùn sukà kyìkyàrwú Yesu, zyun-à à shig zu sig níng. ²⁸ Big kwonn í byar nízyun n sa bu-à wù ma yarwú ma gbamwú à dang sig rag bá sa níng. ²⁹ Tàma-à níng, Shinn Luyí, á fig barà big ri dang wìr yi zinn. To, á ya yi, yi yann sukàwú gbam ayi dinya mpirká jírwú big kyinn wim. ³⁰ A sa ya yi ayi sa swàm big gbamwú big zìnn Yesu fàu kyìkyàrwú. A du bi vùwú, á sa bu mamaki, á dàb gbam mpirká."

³¹ Barà big vig kinn rìghing Shìdun, sai lu byar-à big kwonn shi sig níng, ning yàng yàng, í wà Awun Shìdun bi kà á pìkyinnbá ni. Big wim kyinn n dang jir Shìdun, zinn bàna.

Barà Mpirká Bu Yesu Ri Shi Shubá

³² Mpirká ri bir pìkyinn á byar Yesu ni kyinnbá nízyun. Walai mpìr-à ri dim jàuwá bu-à ku shi sig ma kàhi, kó ni bidìm pári sa swàm big bu jàuwá. ³³ Yann aswamká ri dang kyann jir Shìdun ma gbam ùwài nímá n rag, àjai Shinn Luyí Yesu dù kèng rìghing big yonki. Shìdun wìr kà ya big àsànvwá. ³⁴ Ayaubá ni ashi bu zyun sa fig mpìr zyun bàna, jir kai bàna mpirká ká shi sig big da, big lu, big ri wann tafinn, big ri zìg

bi bài-à big wann dìg sig níng, ³⁵ big ri ya á vù yann aswamká ni. I wà káníng zìg, n gàb finn ya mpirká bàna ma bu á vùbá ni.

³⁶⁻³⁷ I byar-à mpìr zyun zìnnwá í Yusufu, ku bi wann tafinn rìg dawá àdòníng, n zìg bi bài-à, n ya yann aswam káníng. Mpìr-à hi í mpìr á kyau yiwai Lawi. Big mà sig ku á jànn Kubrus. Big ri bar ku Barnabas, yìr zìnn-à níng, í mpìr-à ri dang gbam mpirká pìkyinn.

5

Hananiya Ma Safiratu Gim Ya Shìdun Nsáng

¹ Wunù zyun shi sig áni zìnnwá í Hananiya. Wàwá í Safiratu. Wunù-à níng bi wann tafinn rìg dawá zyun, n zìg bài-à n ya yag yann aswamká bu Yesu. Ku rag wàníng í nànn bài da-à ku wann dìg sig bidim. ² Asái ku tàm jànn rìghing bài-à agunn vù zyun, kwá sa swàm áni. Wàwá yì rìghing wà ku tàm sig bài-à níng. I byar-à ku zìg bài-à n bi ya yann aswam káníng. ³ I byar-à hi Bitrus bib ku rag, “Hananiya, sáshinn à fím Shaitan kè rìg á pìkyinnwú ni hár à bi gim ya Awun Shìdun nsáng, í jir kai rà? A bi tiya yi bài dawú à rag í nànn bài-à à wann dìg sig. ⁴ To, ní bib wù, sai-à à wann tafinn fig ma da-à hi bàna, í buwú bàna rà? To, wà à wann tafinn níng, bài-à í buwú, kó nímá bàna rà? To, ma bu-à sa wù á kyinnwú ni, à bi gim nsáng àdòníng í kai rà? A myàng. Nsáng-à níng à gim ya fig mpìr bàna, à gim ya síg Shìdun.” ⁵ Barà Hananiya fig jír-à níng àdòníng, sai ku kù wann á jìnn ni, mì wu rìg-à. Mpirká fig sig jír-à níng, zinn pànn big

wàni. ⁶ Yann wunù gbánnká dù bi, n bi zìg jà, n bing kà ku áni, n zìg zu yag ku mà myann, mì jì rìg-à.

⁷ Sái ásim, fòr àràg awa sara, í wà wàwá í kà bi-à á byar Bitrus ni. Ku fig fig tai bu-à sa sig nuwá bàna. ⁸ I wà Bitrus bib ku rag, “A dinya mì jír àjai. Wàníngrí nànn bài da-à ning wann dìg sig rà?”

Sái wàwá dang rag, “Nn, í nànn bài-à hi bidim.”

⁹ Bitrus dinya ku rag, “Bu-à sa ning ma nùwú su kwonn sig nu aning tonn gban Awun Shìdun, í jir kai rà? To, á myàng. Mpìrká jì sig nuwú níng big kèng bi rìghing, big sar sig á nu nkyun-à ni. Bá swann yag rìg wù, n má yag jì rìg wù tinn.”

¹⁰ Sái big rag abig myàng níng, uwà-à níng kù wann á pyànn Bitrus ni mì wu rìg-à. I byar-à yann wunù gbánn káníng bi. Big myàng ku wu rìghing, í wà big swann zu yag ku mà myann, n yag jì kwonn ku big nùwá. ¹¹ Mpìrká fig sig jír bu-à sa sig níng, zinn pànn rìg big bidim pá, hár ma mpìrká ri bàg Yesu bidim.

Yann Aswamká Sa Swàm Big Gbam Shìdun

¹² Yann aswam káníng big ri sa swàm big gbam Shìdun kàun nìnànn nímá, áyau mpìrká ni. Mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á Mitàb Sulemanu á byar lu Shìdun. ¹³ Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna níng, áyaubá ni walai mpìr-à wim kyinn n kà áyau ká ri bàg Yesu. Ama mpìrká bidim pári wib big. ¹⁴ Bìr mpìrká nìnànn nímá ri bir pìkyinn á byar Yesu ni, big nànn kab wàri. Wunù ma uwà bidim pá. ¹⁵ A jír

swàm-à yann aswam Yesu big ri sa níng, mpìrká ri swann bi mpìr dorká á syu ma á buná tinn, mi ri sinn á kur gbìb-à ni, jirà wà Bitrus ma bi wam zu yag, kó adìndínwá má wìr big á dìr-à ni, bá gbam. ¹⁶ Mpìrká na kèng kwìb sig finn swann Urushalima áni níng, big nìnànn nímá big swann bi sig mpìr dorká tinn. Big ri zìg bi ká wàu dab sig big. Big bidìm pár big gbam rìghing.

Agbamká Pànn Yann Aswamká n Ya Káníng Shwin

¹⁷ Barà àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ku myàng swàm yann aswamká àdòníng, ku ma mpìrká buwá ká shi sig áyau kyau Sadukiyawaká, big ri sa yann aswam káníng akyib. ¹⁸ I byar-à big bi pànn káníng n kìg kà á tonn fi-à ni. ¹⁹ Ayúnn-à hi á fi-à ni, mpìrká na jànn gban rìghing, sai wùn aswam Shìdun mà wai bi pù rìg nu nkyun tonn fi-à níng. Ku bi zìg zu rìg yann aswam káníng, í wà n dinya káníng rag, ²⁰ “Aning yag ma aning sar mà lu Shìdun ni. Aning dinya mpìrká jir yonki àpyú-à Shìdun ri ya mpìr.” ²¹ Barà yann aswamká fig àdòníng big dù í pyim byau yìi nímá, n yag kà á lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká bu.

Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma mpìrká buwá bar kwonn àgbamká ma shun àgbamká bidìm pár, í wà big swam yag aswam mà tonn fi-à ni n rag, abig yag zìg bi yann aswam káníng á pyànnbá ni. ²² Mpìrká yag fòr, big yag dìg fig yann aswamká á tonn fi-à ni bàna. Sái big kèng bi á byar àgbambá ni. Big dinya káníng rag, ²³ “Yi yag mà

tonn fi-à ni, yi yag dìg tonn-à shi sig ákúnn. Mpìr gadiká ri sa gadi á nu nkyun-à ni. Barà yi yag pù tonn-à àdòníng, yi dìg fig kó mpìr nzyun áni mà yau bàna.” ²⁴ Agbam gadi-à níng, ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng, big kyab bu-à sa sig yann aswam káníng, big yì fig bàna. ²⁵ Sái mpìr zyun kà bi, n bi dinya big rag, “Aning myàng, mpìrká ning du kà sig á tonn fi-à ni níng, big shi sig mà lu Shìdun ni tàma-à níng. Big ri tàg mpìrká bu màhàn.” ²⁶ Sái àgbam gadi-à níng bi dù ma jàuwá big. Big yag màhàn, big yag dìg yann aswam káníng, n zìg kèng bi káníng. Ama big pànn fig káníng big gbam bàna. Big ri shàr kada mpìrká ma ta gban big ma abàn.

²⁷ Big zìg bi yann aswam káníng á pyànn shun àgbamká ni, í wà àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni dinya big rag, ²⁸ “Yi twìb ning byur ùwài nímá rag kada aning dang jír á shinn Yesu ni bàna. Aning myàng bu-à ning sa sig. Jír-à níng mpìrká á Urushalima fig gban rìghing. Asái ning ri zìm aning sìnn kèng yi abau á jir ki-à Yesu wu sig níng ni rà?”

²⁹ Sái Bitrus ma yann aswam kádà níng dinya big rag, “Jír-à ning ri kan dim yi níng, wà yá wib mpìr, sàñ kab sig ayi wib Shìdun. ³⁰ Bigná ning dab bàg gbam Yesu á bín-à ni, ning gban rìg ku. Ama Shìdun bu yàkúyí big gbar dù kèng rìghing ku big yonki. ³¹ Shìdun gbar dù nann zu ku, ku shi sig agunn vìm nu Shìdun ni, ku shi síg nì àgbam, ku í àsàin-à má pinn zu mpìrká. I byar-à mpìr Israilaká má dìg gbìb-à bá dà fim bu-à

bibaibá, bá vim bìr bi kyinnbá á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má yafa ya big bu-à bibaibá. ³² Yi yann aswam káníng, yì àsáinká myàng sig bu-à sa sig Yesu níng, yi big Awun Shìdun zyun-à Shìdun ri ya mpirká ri wib ku.”

³³ Barà shun àgbamká fig jír káníng àdòníng, big bai pìkyinn wàni. Big nànn àgùnn, big ri zìm abig gban rìg yann aswam káníng. ³⁴ Sái àgbam zyun sar dù nann zu. Ku í malam. Mpirká bidìm pár ri wib ku. Ku í mpìr Farisi, zìnnwá í Gamaliyal. Ku sar dù nann n rag, abig zìg zu yag yann aswam káníng mà myann. ³⁵ I wà ku dinya shun àgbamká ku rag, “Ning mpìr Israilaká, aning sa hankali big bu-à ning ri zìm aning sa mpìr káníng fa! ³⁶ Sai-à rì níng yi myàng mpìr zyun bi, zìnnwá í Tudas. Mpìr-à hi zìg kèng sig shinnwá rag ku í mpìr ùwài. Mpirká kádà ri bàg ku, big sa hing àràg mpìr dari yina. Ama sai-à big bi gban rìg ku, mpirká ri bàg ku níng í yam gäf Finn vinn rìg-à, í nànn-à hi. ³⁷ Asimwá ni, mpìr zyun á Galili bi kèng, zìnnwá í Yahuda. Ku má, ku tonn gban mpirká kádà ri bàg ku tìnn, á sai-à big ri ba wànn mpìr. Sái big gban rìg ku, mpirká ri bàg ku níng í yam gäf Finn rìg-à tìnn. ³⁸ Tàma-à níng áyau jir mpirká ri bàg Yesu níng, bumí sàñ kab sig ayi zu rìg áyaubá ni. Wà jírbá má í bu mpìr, má bai big shinnwá. ³⁹ Ama wà ma í jir Shìdun, ná kan dim sar fig big bàna. Wàníng má shi àràg ning ri gbìb shùr big Shìdun.”

I byar-à big zìm jir Gamaliyal. ⁴⁰ Big bar kà bi yann aswamká, n yang káníng ashor, í wà n kan dim káníng rag, kada a káníng yag dang jir

Yesu bàna kó shwìyí nímá. I byar-à big fim rìg káníng, káníng yag. ⁴¹ Barà big zu yag àdònín, big fig àjwár á pìkyinnbá ni. Big rag, big fòr hing wà abig wa shwìn jir shinn Yesu. ⁴² Big fim fig wà dang kyann jir á shinn Yesu ni bàna. Big ri yag su ma su mà lu Shìdun ni, big ri kà á lu mpìrká ni, mi ri tág mpìrká, mi ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni rag ku í wà zyun-à Shìdun shig zu sig.

6

Big Shig Zu Mpìr Sùmpyànn Jir Swàm Zy whole

¹ Ayau suká bó ni mpìrká nìnànn nímá ri bàg swàb kà Yesu. Mpìrká ri dang nu jir Helena ri zìnn swau ká ri dang nu jir Ibraniyaká, n dang rag big ya fig uwà kiká bigbá buju bàna, ama big ri ya uwà kiká bu Ibraniyaká buju su ma su. ² Sái yann aswam dwib agban pyànà káníng bar kwonn bi mpìrká ri bàg Yesu, n dinya big rag, “Sàn fig wà ayi fim wà dang kyann jir Shìdun, ma ayi kà áyau swàm buju gafinn bàna.

³ Jir wàníng, wunzayí big, aning shig zu mpìr sùmpyànn áyauná ni. Aning shig zu mpìrká Awun Shìdun mònn sig á kyinnbá ni ká zyun-à kó ni yì rìghing big í mpìr sisàn, big shi sig big yar, ma ayi ya kà swàm-à níng á vùbá ni. ⁴ Bu-à yá sa kyann buyí bàna, yá shi vig kyann Shìdun má dang kyann jir Yesu tìnn.” Yann aswamká dinya mpìrká àdònín.

⁵ Jírbá jwar ya hing mpìrká bidìm pá. Sái big bi shig zu mpìr sùmpyànn. Zìnn mpìrká hi, zyun zìnnwá í Istifanus. Awun Shìdun mònn sig á pìkyinnwá ni wàni. Ku ri bir pìkyinnwá

ńzyun á byar Shìdun ni. Zy whole i Filibus, zyun í Burukoras, zyun í Nikano, zyun í Timan, zyun í Barminas, zyun í Nikolas mpìr Antakiya. Ku í mpìr Yahudawa bàna, ama ku vim bìr mi ri bàg sù Yahudawaká.⁶ I byar-à mpìrká big shig zu sig níng, big zìg bi káníng á byar yann aswamká ni. I wà yann aswamká bi tib káníng vù á shinn-à ni, n bi vig Shìdun á shinn swàm-à káníng má sa níng.

⁷ I byar-à jir Shìdun ri yag mà pyànn. Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Urushalima big nànn swàb kà yag mà pyànn, hár ma mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun bu níng, big nìnànn nímá big ri bir píkyinnbá á jír-à hi tìnn.

Big Pànn Istifanus

⁸ Istifanus í mpìr-à Shìdun shi sig á shinnwá ni, n ya sig ku gbam. Ku ri sa swàm bu mamaki á pyànn mpìrká ni. ⁹ Barà ku shi sig mi ri sa swàmwá àdòníng, sai mpìrká kádà bi sa ku yipyàr. Mpìr káníng, sai-à rì níng big í fàu, ama tâma-à níng big shi sig big shinnbá. Big í mpìr Yahudawaká, big bi sig mà jànn Kurane ma jànn Iskandariya ma jànn Kilikiya, ma jànn Asiya. Big ri kà á tonn bìr kwonn zyun-à big ri bar rag, í tonn bìr kwonn bu mpìrká shi sig ma shinnbá. Big ri sa yipyàr big Istifanus. ¹⁰ Sái Awun Shìdun ya ku yar bar bu-à kwá dinya káníng, hár káníng sa sar fig barà bá sa ku yipyàr bàna. ¹¹ Sái big bònn ya mpìrká káhi bài àjirà a káníng dang rag, wàníng ri dang sa bai zìnn Musa ma zìnn Shìdun. ¹² Barà mpìr káníng dang àdòníng, sai

big gbar dù mpìrká kyinn, í mpìrká á finn swann-à ni ma shun àgbamká ma malamká. I byar-à big bi pànn Istifanus, n zìg yag ku á pyànn àgbamká ni, ¹³ í wà n zìg bi mpìrká kádà jirà abig gim ñsáng á shinnwá ni. Káníng rag, “Mpìr-à ning ri dang sa bai lu Shìdun byar kyìkyàryí ning, mi ri dang sa bai doka Musa tìnn. ¹⁴ Hár yi fig ku dang rag, Yesu mpìr á Nazarat má dab gbànn rìg tonn-à ning, hár n má vim bìr bu-à Musa rì dinya sig yàkúyí big rag, ayi sa ning.” ¹⁵ Barà big dang àdòníng, sai mpìrká màhàn bidìm pár myàng gbam sig Istifanus zu kyarr. Sái big myàng mùnnpyànnwá shi sig àràg í bu wùn aswam Shìdun mà wai.

7

Istifanus Dang Jír Ma Agbamká

¹ I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ning, ku bi bib Istifanus rag, “Bu-à mpìrká dang sig á shinnwú ni ning, í àjai rà?”

² I byar-à Istifanus dang rag, “Wunzàmí big ma àgbamká, aning fig jírmí. Sai-à rì ning Shìdun mpìr ùwài mìr ghìb zu bi á byar yàkúyí Ibrahim ni, á sai-à ku shi sig mà jànn Bagadaza ku yag fig ma mà jànn Harana bàna. ³ I byar-à Shìdun bi dinya ku rag, ‘Ibrahim, á dù á jànn-à à shi sig áni ning, á dà fim yiwaiwú big, á yag shi mà jànn zyun, jànn-à má tiya wù.’ ⁴ I byar-à Ibrahim dù, n zu rìg á jànn Kaldiya, n yag shi mà jànn Harana. Sái tawá í wu rìg-à. I wà Shìdun tìr yag ku á jànn zyun ni, í jànn-à tàma-à ning ning

shi sig áni. ⁵ Shìdun ya fig ku byar, byar-à má shi buwá bàna. Shìdun ya fig ku kó byar zyun shwiyí nímá bàna. Ama Shìdun gib nu ma ku rag, kwá ya wànínг jànn-à má shi bu wànínг ma bu yiwai wànínг ásim wànínг ni. Sai-à Shìdun gib nu ma ku níng, ku bàna ma wùn. ⁶ Shìdun dinya ku rag, ‘Swaiká buwú má yag shi kyìnn á jànn zyun ni, jànn-à hi í jànnbá bàna. A jànn-à hi ni, bá kèng í fàu àsàin jànnká, káníng má ya big shwìn hár ji dari yina. ⁷ Wà ba shi hing màhàn ji dari yina, í wà má ya pyann kèng mpirká ri ya big shwìn níng, shwìn tìnn. I wà swaiká buwú má zu á jànn-à hi ni, n má bi wib mì á jànn-à wà shi sig níng.’ ⁸ I byar-à Shìdun tiya Ibrahim jur kyag barà bá kyab pànn nu-à ku gib sig níng. I byar-à Ibrahim bi mà Ishaku. Su wànínг fòr awinyin, í wà ku kyag rìg wànínг jur. I wà Ishaku bi mà Yakubu, n bi kyag rìg wànínг jur-à tìnn. I wà Yakubu bi mà yann dwib agban pyànà, n bi kyag rìg káníng jur àdònínг tìnn. Yanká dwib agban pyànà níng, í yàkúyí big.

⁹ “Ayau yann káníng ni, sái big bi sa rìg wùntumbá zyun akyib. Zìnnwá í Yusufu. Shunwòwá big zìg ku n wann tafinn yag rìg ku mà jànn Masar, ku yag shi shu fàu màhàn. Ama Shìdun shi sig á shinnwá ni. ¹⁰ Barà ku shi shu fàu àdònínг, Shìdun bi zìg zu ku áyau shwìn bu-à ku ri wa níng. Sai-à big zìg bi ku á pyànn kùr Firauna, kùr ùwài-à á jànn Masar níng, Shìdun sa jirà a Firauna zìm Yusufu, a wànínг myàng Yusufu mpìr yar. I byar-à Firauna bi sìnn Yusufu a wànínг shi àgbam áyau luwá ni ma jànnwá

bidìm pár. ¹¹ I byar-à amor bi kà á jànn Masar ma jànn Kanana á byar-à shunwòwá big shi sig níng. Mpirká ri sa shi dìr wàni. Yàkúyí big big ri yàn kyann buju-à bá ji, big dìg fig bàna. ¹² Barà Yakubu fig big rag, buju shi sig mà jànn Masar, í byar-à ku bi swam yag yannwá big màhàn. I yàkúyí big, í kyonn-à wà wa zyun. ¹³ Kyonn-à wà wa pyànà, sái Yusufu dinya shunwòwá big n rag ku í wùntunbá. Ku dinya Firauna jír á shinn shunwòká buwá ni. ¹⁴ I byar-à Yusufu swam dinya tawá Yakubu rag, a wàníng bi á byarwá ni á jànn Masar, wàníng ma mpirká á lu wàníng ni bidìm pár. Mpirká hi, big yag hing mpír dìbsara agban dwib agban zu á myann swana. ¹⁵ I byar-à Yakubu ma mpirká buwá big dù n yag mà jànn Masar, n yag shi màhàn. Hár ku shi n wu rìg màhàn, kwonn ma yàkúyí big, big wu rìg màhàn. ¹⁶ Big zìg kèng yag kibá mà Shakima á jànn Kanana, n jì big mà amir-à Ibrahim wann sig ma bài á vù yannká bu Hamur.

¹⁷ “Barà su-à nyàan màg rag wà Shìdun má sa bu-à ku rì gib ya sig Ibrahim nu níng, í byar-à mpirká buyí mà Masar big mà jwàr swàb kà wàni. ¹⁸ Asim mpír zyun kim bi na kùr mà Masar. Mpír-à hi yì fig Yusufu bàna. ¹⁹ Ku lir ji mpirká buyí, hár n ya big shwìn ùwài nímá. Ku du kà big rag, abig tafinn rìg yann àjannká bigbá jirà a káníng wu rìg. ²⁰ Sai-à níng hi, í sai-à big mà Musa, í wùn zyun-à Shìdun ri myàng shi sig wùn ñsàn nímá. Big ri myàng kwonn ma ku mà lu-à ni hár ku fòr sònner sara. ²¹ A byar-à níng hi big zìg zu rìg ku á lu-à ni. I byar-à wùn kùr, í wùn

uwà zyun ku bi zìg Musa, n sìnn kàng wàníng a wàníng shi wùnwá, n pyag gbam wàníng. ²² I byar-à big bi tàg Musa yar bu-à mpìr Masar ri sa bidìm pár. Jírwá ku ri dang ma swàmwá ku ri sa bidìm, ri tiya mpirká ku shi sig ma yar.

²³ “Sai-à Musa fòr ji dìpyànà, sai bi kù kà ku á kyinn-à ni aku yag bib kà yiwaiwá big mpìr Israilaká. ²⁴ Ku yag dìg mpìrwá zyun ri wa shwìn á vù mpìr Masar zyun ni. Barà ku myàng àdòníng, ku kà nu mpìrwá n dab pyann kàng mpìr Masar-à níng, n bi gban rìg wàníng. ²⁵ Ku wà sig rag kó yiwaiwá big yì hing wà barà Shìdun ya sig ku gbam barà kwá zìg zu big, ama káníng yì fig bàna. ²⁶ To, byar-à bi kyàr, Musa yag dìg mpìr Israila big pyànà, káníng ri ngang ngain bar dìrbá. Ku ri zìmaku gbar jùn kwonn káníng. Ku rag, ‘Aning myàng, yiwainá nízyun. Bu-à sa ning ri ngang ngain bar dìrná í jir kai rà?’ ²⁷ Sái zyun-à ri ya jàuwá shwìn níng, í tìr kann rìg-à Musa akur, n rag, ‘Mpìr-à sìnn kà sig wù á shi àgbam má á gib jír á shinnyí ni í ni rà?’ ²⁸ Kó wù ri zìm á gban rìg mì àràg barà nà níng wù nà gban sig mpìr Masar níng rà?’ ²⁹ Barà Musa fig jír mpìr-à níng àdòníng, ku shàr dù rìg á jànn Masar ni, n yag shi rìg kyinn mà jànn Madayana. A jànn-à níng hi, ku bi mà yann wunù big pyànà.

³⁰ “Ku shi màhàn ji dìpyànà. Su zyun ku yag mà yau awúnn mà agunn shinnkwìnn Sinai. I byar-à wùn aswam Shìdun mà wai bi tàg shinnwá á byarwá ni áyau pyìr-à ri swànn akyar bu. ³¹ Musa myàng pyìr-à ri swànn níng, bu-à hi ya rìg ku mamaki. Ku yag yàr màhàn jirà aku

myàng. Barà ku nyàan fòr màhàn, sai ku fig nài jir Shìdun. ³² Wàníng dinya ku rag, ‘I mì Shìdun bu Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu, yàkúká buwú wàrì.’ A byar-à hi, dìr Musa zwab kàg kàg kàg. Ku myàng yag fig zuwá mà byar pyìr-à hi bàna. ³³ I byar-à Shìdun dinya ku rag, ‘Musa, á wan zu tabarwú. Byar-à à sar sig níng, í byar kyìkyàr. ³⁴ I bu jau bàna, mì ri myàng mpìrká bumí mà jànn Masar barà big ri kig shwìn-à big ri wa níng, í bu-à sa ñ wann bi sig jirà nì zìg zu big áyau-à ni. Mì ri zìm á bi nì swam yag wù mà Masar.’

³⁵ “Musa-à níng, í zyun-à mpìr Israilaká rì ngàng sig ku níng, big rì rag, mpìr-à sìnn sig ku àgbambá ma agib jírbá í nì rà? Musa-à níng, í zyun-à Shìdun swam yag sig ku aku shi àgbambá aku zìg zu big áyau shwìnbá ni, àràg barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya sig ku jír áyau akyar bu rag aku sa níng. ³⁶ Ku sa bu mamaki mà Masar, nì zìg zu rìg big á jànn Masar. Ku sa bu mamaki á zàpìr zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn, nì sa mà awúnn-à ni hár ji dìpyànà. ³⁷ Musa-à hi ku í àsàin-à dinya sig mpìr Israilaká rag, Shìdun má swam ya bi big mpìr zyun àràg barà wàníng swam bi sig ku níng. Mpìr-à hi má shi íní àsàin-à má dang kyann jir Shìdun. Mpìr-à hi má zu bi áyaubá ni. ³⁸ Musa í àsàin-à Shìdun sìnn sig má myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun ma kyonnbbá áyau awúnn. I Musa-à wùn aswam Shìdun dinya ku jír mà shinnkwìnn Sinai. Ku shí nì Musa zyun-à Shìdun rì dinya sig ku jir yonki, hár ku zìg nì ba sig jír-à hi jir shinnyí, yi mpìrká wà tama-à níng.

³⁹ “Ama yàkúyí big ngàng wà bá fig jírwá. Big ngàng rìghing ku, mi ri zìm abig kèng yag kèng mà jànn Masar. ⁴⁰ I byar-à big víg Haruna rag, a wàníng màm ya big bu sìnnká bá wib, buká má kà jag big à pyànn. Big rag, jir kai bàna Musa zyun-à zìg zu bi sig big mà jànn Masar níng, big yì fig bu-à sa sig ku bàna. ⁴¹ Asai-à níng hi, í wà big bi yìg àsháu zyun àràg í wùn nai, mi ri twìb swànn bu á pyànnwá ni, mi ri wib àsháu-à hi àràg í Shìdun, big fig àjwár bu-à big sa sig ma vùbá, big sa buki, n sa àyán ma kàhi. ⁴² I wà Shìdun bi ya big kwìb, n zìg zu rìg vùwá áyaubá ni abig wib asuswirká àràg barà mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig á tarkada n rag,
 ‘Ning mpìr Israila, ji dìpyànà ning shi sig mà awúnn-à ni,
 ning ri gib gban wi,
 mi ri twìb swànn bu, ning ri yá ni ra?
 Ning ya fig mì bàna.
⁴³ Ning swann sig apig-à ning sa sig ma wau,
 wà ning sìnn kà sig bu sìnn ná Molek áni,
 ma bu sìnn ná wà ning ri bar Ramfan,
 wà ning sa sig àràg asuswir.
 Ning yìg sig bu káníng, mi ri wib sòr big, n ngàng
 wà ná wib mì.
 Jir wàníng má du kà abig zìg yag rìg ning mà
 jànn Babila,
 hár bá zìg wam zu yag ning mà pyànn.’

⁴⁴ “Yàkúyí big rì shi sig mà awúnn-à ni nonn hing. Big rìi swann kyann kwonn ma apig wau,
 wà ri tàg rag Shìdun shi sig mà byar-à níng hi.
 Big sa sig apig-à hi ábibir àràg barà Shìdun tiyya
 sig Musa aku sa. ⁴⁵ Asim, yàkúyí big í àsàinká

zìg pyann kàng sig apig-à níng ásim tabá ni, big swann kwonn ma kàhi á sai-à big yag kwonn ma Joshuwa, n zìg jànn-à Shìdun kan zu sig mpirká áni níng. Apig-à hi shí mà jànn-à bó hi ni hár sai-à Dawuda bi na kùrwá. ⁴⁶ Dawuda bó, Shìdun ri fig àjwárwá. Ku í àsàin-à yàn sig gbìb-à kwá mi ya Shìdun bu Yakubu tonn. ⁴⁷ Ama wùnwá Sulemanu í àsàin-à mi ya sig Shìdun tonn-à hi.

⁴⁸ “Shìdun ùwài, ku ri shi fig á lu-à mpìr mi sig bàna. I barà Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun níng, ku dang rag,

⁴⁹ ‘Shìdun dang rag, byar-à mà wai shi sig í byar-à má shi wann.

A jìnn ni bó, í byar-à má sìnn wann bi barmí. To, wà má àdòníng, í swai lu-à wà áni, mpìr má mi ya mì rà?

Byar-à má shi ngàng awunmí shi sig áni rà?

⁵⁰ Bu káníng bidìm pár í mì ñ màm fíg nì bàna rà?

⁵¹ “Ning í mpìr sung gbam big, ning í mpìr kyinn kyìkyàr bàna. Ning í mpìr sung àkúnn big. Ning ri sa àràg barà yàkúná rì sa sig, ning má, ning ri ngàng kyann Awun Shìdun. ⁵² Mpìr adang kyann jir Shìdun zyun-à yàkúná big ya fig ku shwin bàna í wà áni rà? Yàkúná big gban mpirká Shìdun swam bi sig, ká rì dinya sig big jír á shinn Mpìr Sìsàn zyun-à má bi. Tàma-à níng, ning zib mìrwá n gban rìg ku. ⁵³ Ning í àsàinká Shìdun ya sig yàkúná dokawá á vù yann aswamká buwá ni mà wai, ama ning wib fig kàhi bàna.”

Big Ta Gban Istifanus Ma Abàn

⁵⁴ Barà mpìr àgbamká fig jír-à Istifanus dang níng, í byar-à big nànn rìg àgùnn wàni, n zwàm kà vù á nginnbá ni, pìkyinnbá bai rìghing.

⁵⁵ I byar-à kyinn Istifanus mònn rìg ma Awun Shìdun. Ku myàng nann zu yag zuwá mà wai, n myàng barà Shìdun shi sig ma awài. Ku myàng Yesu sar sig águnn vìm nu Shìdun ni. ⁵⁶ I byar-à ku dinya mpìrká rag, “Aning myàng, mì ri myàng waisháu-à ri pù finn, wùn mpìr jíkwinn sar sig águnn vìm nu Shìdun ni.”

⁵⁷ Barà ku dang àdòníng, shun àgbamká níng kinn dang nài gham, n zìg vù n bir dim á sungbá ni, n shàr kwonn yag mà byarwá ni sa wáb.

⁵⁸ Big gbar ta zu yag ku mà kwìm lu-à ni, n ta ku abàn. Mpìrká ta sig ku abàn níng, big sìnn sig jàbá á vù wùn sukà zyun big ri bar zìnnwá Shawulu. ⁵⁹ Big ta Istifanus ta ta. I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí Yesu, á zìg rìg awunmí.”

⁶⁰ Ku bìnñ kir wann á jìnn ni, n bar nài ngbam nímá n vig Shìdun rag, “Shinn Lumí, á sa pyann kàng mpìr káníng bu á dò jir bu pyìr-à big sa sig mì níng ni bàna.” Barà ku dang àdòníng, í byar-à yonkiwá í zu rìg-à.

8

Shawulu Ya Mpìrká Bu Yesu Shwìn

¹ Shawulu zìm hing barà mpìrká gban sig Istifanus.

Ayunn-à níng hi shwìn ùwài nímá dù á shinn mpìrká ri bàg Yesu, ká shi sig á finn swann Urushalima. Big bidìm pár shwìn-à hi kan yam gàb finn yag rìghing big mà agunn jànn

Samariya, ma jànn Yahudiya. Sái dà sig rag yann aswamká. ² Sai-à big gban Istifanus mpìrká kádà í mpìr awib Shìdun big bi jì ku, hár n kig nài kiwá wàni.

³ Shawulu bi, mi ri sa bai shu mpìrká ri bàg Yesu. Ku bi, mi ri kà lu lu, mi ri gbar zu wunù big uwà, mi ri kìg kà big á tonn fi-à ni.

Big Dinya Mpìr Samariya Big Jir Yesu

⁴ Mpìrká big kan yam gàb finn sig níng, big bidìm pár, byar-à ba yag bidìm pár, big yag mi ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu. ⁵ Mpìr zyun big ri bar Filibus, ku dù n yag mà finn swann zyun á jànn Samariya, ku dinya mpìrká màhàn jir Kristi zyun-à Shìdun swam bi sig níng.

⁶ Barà mpìrká fig bu-à Filibus dang sig níng, sái big gang sung, big zìg bi pìkyinnbá abig fig jír-à ku ri dang níng, jir kai bàna big ri myàng bu mamakiká ku ri sa níng. ⁷ Wàuká ri gàb dìr big mpìrká big dab sig níng mi ri yan yán. Mpìrká ká barbá ri wúwa, big ká vùká ma barká wu tàg rìghing níng, bidìm pár big gbam rìghing. ⁸ Sái mpìrká mà finn swann-à ni big fig gban rìg íri àjwár.

⁹ A finn swann-à níng hi, mpìr zyun shi sig áni zìnnwá í Siman. Ku í mpìr subu. Swàm-à ku ri sa níng ri ya mpìrká mamaki. Hár ku gbar dù shinn rag, ku í mpìr ùwài. ¹⁰ Mpìrká á finn swann-à níng hi bir pìkyinn á bu-à ku ri sa, àgbam ma yann wùnshái bidìm pár. Big rag bu-à níng í gbam Shìdun. ¹¹ Swàm subu-à ku ri sa níng, mpìrká ri bàg ku, jir kai bàna nonn hing ku ri sa subu-à hi. ¹² Ama barà Filibus dinya big jír

barà Shìdun má na kùrwá, n dinya big jir Yesu, í wà big bir pìkyinn áni, wunù big uwà bidìm pá, big wau rìg dìr batisma. ¹³ Hár Siman ma shinnwá má, ku bir pìkyinn tìnn. I byar-à big wau ku dìr batisma. I wà ku bàg kyann Filibus. Ku ri myàng swàm bu-à wàníng ri sa kyann, hár ku ri sa mamaki.

¹⁴ Sái yann aswamká bu Yesu á finn swann Urushalima big fig tai rag, mpìrká mà finn swann Samariya zìg rìghing jir Shìdun. Sái big swam yag Bitrus ma Yohanna mà byar-à hi ni. ¹⁵ Barà Bitrus big yag fòr màhàn, big vig ya káníng Shìdun rag Awun Shìdun aku bi kà á shinnbá ni, ¹⁶ jir kai bàna Awun Shìdun-à hi bi fig ma á shinn mpìr zyun áyaubá ni bàna. Sái dái big wau sig big dìr batisma ma zìnn Shinn Luyí Yesu. ¹⁷ I byar-à Bitrus ma Yohanna tib wann big vù á shinn-à ni. I wà Awun Shìdun bi á shinnbá ni.

¹⁸ Siman myàng barà big ya Awun Shìdun á byar mpìrká ri bàg Yesu á sai-à káníng tib wann vùbá á shinn mpìrká ni, sái ku bi du ya káníng bài ¹⁹ n rag buwá ku ri zìm a káníng ya ku gbam-à big ri sa swàm ma kàhi níng tìnn, àjirà wà kwa tib hing mpìr vù á shinn-à ni, a wàníng dìg Awun Shìdun.

²⁰ Sái Bitrus dinya ku rag, "Wù big bàiwú í zyun bidìm pá aning bai rìg, jir kai bàna à sìnn sig á pìkyinnwú ni bu-à Shìdun ri ya átai, buwú wá wann big bài. ²¹ Bu-à du wú ma swàm-à níng bàna, jir kai bàna pìkyinnwú shi fig ñsàn á pyànn Shìdun ni bàna. ²² A dà fim rìg bu-à bibai-à wù ri kyab á pìkyinnwú ni níng, á vig Shìdun. Kó káhi kwá yafa ya wù bu pyìrwú níng. ²³ Mì

ri myàng wù, wù í mpìr akyib. Bu-à bibai pànn gbam rìghing wù.”

²⁴ Sái Siman rag, “Aning vig ya mì Shìdun jirà kada bu-à ning dang sig níng ma pànn mì bàna.”

²⁵ Bitrus ma Yohanna big dinya mpìrká á Samariya jírbá barà big myàng sig Yesu, n dinya káníng jir Shìdun bidìm pár. Sái big dù, n kyann á kauyeká shi sig á jànn Samariya, mi ri dang jir àjwár á shinn Yesu. Hár big kyann, n yag fòr mà Urushalima.

Filibus Dang Jír Big Mpìr Habasha

²⁶ Ayúnn zyun wùn aswam Shìdun mà wai bi dìg Filibus, n dang jír ma ku. Ku dinya Filibus rag a wàníng dù a wàníng yag zu gbìb zyun, gbìb-à zu sig mà Urushalima, n yag sig mà finn swann Gaza. I gbìb awúnn zyun. ²⁷ Sái Filibus dù, n zu gbib-à níng hi. Ku ri yag á gbib-à ni, sái ku yag dìg kwonn big mpìr zyun, í mpìr Habasha. Wàníng bàna ma dìr. Mpìr-à hi shi síg nì àgbam àsàin-à ri sìnn gbam bài á jànn-à bó hi ni. Ku ri sa swàm kùr-à màhàn, kùr-à hi í uwà zyun big ri bar ku Kandekatu. Wunù-à níng hi yag sig mà Urushalima jirà aku wib Shìdun màhàn. ²⁸ Wunù-à níng hi shi kà sig áyau keke zyun ni, vinnká ri gbar yag ku. Ku ri kèng bi mà Urushalima. Ku ri yag, ku ri jangga jír-à Ishaya ba sig áyau jir Shìdun ni. ²⁹ I byar-à Awun Shìdun dinya Filibus rag, a wàníng yag dìg mpìr-à níng, ma a wàníng kyann yàr agunn keke-à ni. ³⁰ Filibus shàr yag shàu, n yag fòr mà byar wàníng ni. Ku fig wàníng ri jangga tarkada-à

hi. Sái ku bib wàníng rag, bu-à wàníng ri jangga níng, wàníng fig yì hing rà?

³¹ Wàníng rag, “Sáshinn má fig yì rà? Wà mpìr zyun ma tág fig mì bàna, má yì fig bàna.” I byar-à ku dinya Filibus rag, a wàníng nann kà, aku ma wàníng shi zyun á vinn àkar-à ni. ³² Byar-à wàníng ri jangga níng big ba sig jír rag, “Big ri gbar ya ku àràg àdùn bá zìg yag mà byar-à big ri gib gban.

Aràg barà big ri wann zu wài àdùn, àdùn ri pù fig nu bàna níng, wàníng má, í barà ku pù fig nuwá bàna tìnñ.

³³ Big zìg kàng rìg ku á sìm, big sìnn kàng ku àràg ku í mpìr bàna.

Byar-à big wà sig ku kwonn-à níng, big wà fig ku ábibir bàna.

Barà zuwá bàna á dunyaru níng, mpìr má yì fig yann adawá big bàna.”

³⁴ Barà àgbam mpìr-à níng jangga kinn rìg jír-à hi, sái ku bib Filibus rag, “Bu-à mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun dang sig níng, ku dang sìg shinnwá rà, kó ku dang sìg mpìr zyun kim rà?” ³⁵ Sái Filibus dinya ku yìr jír á shinn bu-à ku ri jangga níng ni. N dinya rìg ku jir àjwár-à á shinn Yesu ni. ³⁶ Barà big ri yag, sái big yag dìg zàpìr á gbìb-à ni. Agbam mpìr-à níng rag, “Filibus, zàpìr shi sig níng, bu-à má kan dim wà á wau mì dìr batisma í kai rà?”

[³⁷ Filibus dinya ku rag, “Wà wa bir hing pìkyinn ízyun á byar Yesu ni, má wau wù dìr batisma.”]

Agbam-à níng rag, nn, ku bir hing pìkyinn rag Yesu Kristi í wùn Shìdun.]

³⁸ I byar-à ku pànn sar wann keke-à hi n bi tìg wann, í byar-à ku wann kà yag á zàpìr-à ni, ku ma Filibus. I wà Filibus bi wau rìg ku dìr batisma mà byar-à níng hi. ³⁹ Barà big nann zu bi á zàpìr-à ni, sái Awun Shìdun bi zìg rìg Filibus á byar-à hi. Agbam-à níng myàng fig rag ku bàna. Agbam-à níng ri yag kyonnwá kyinnwá jwar shi nímá. ⁴⁰ Filibus rag aku myàng níng, ku shi sig mà lu ùwài zyun big ri bar Azota. Sái ku dù kyonnwá, ku yag swann kim kim, mi ri dinya mpìrká jir àjwár bu Yesu. Hár n yag fòr mà Kaisariya.

9

Barà Shawulu Vim Bìr Kyinnwá n bàg Yesu

¹ A sai-à níng hi, Shawulu shi sig mà finn swann Urushalima. Ku ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn, mi ri dang rag kwá gban rìg big. ² I byar-à ku yag mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, n yag vig wàníng a wàníng ya ku tarkada, kwá zìg yag mà tonn bìr kwonnká bu Yahudawaká ni, mà finn swann Dimashka. Ku ri zìm tarkada-à hi jirà aku pànn mpìrká ri bàg Yesu níng,aku pànn bi big á tonn fi á finn swann Urushalima. Kwá sìr wunù ma uwà bidim pá.

³ Barà ku zìg tarkada-à hi, ku ri yag á gbìb-à ni, ku nyàan finn swann Dimashka fòr, sái ku rag aku myàng níng, ku myàng byar-à shim yar kèng kwìb ku áni tain tain, mà waisháu-à ni. ⁴ Ku kù wann á jìnn ni, sái ku fig nài jír wann

bi mà wai ri bar ku rag, "Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdòníng rà?"

⁵ Sái Shawulu rag, "Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?"

Wàníngrag, "I mì Yesu àsàin-à wù ri ya mì shwìn níng. ⁶ Ama á dù nann zu á yag mà finn swann-à wù ri yag níng. I byar-à bá dinya wù bu-à wá sísa."

⁷ Mpírká nu yag sig ku á gbìb-à ni níng, pànn shi sig akim, jir kai bàna big ri fig nài jír, ama big myàng fig mpír bàna. ⁸ I byar-à hi Shawulu ngang dù nann zu. Ku ragaku myàng finn zuwá àdòníng, ku myàng fig rag bàna. I wà big gbar yag ku á vù, n zìg yag ku mà finn swann Dimashka. ⁹ Ku shi sig màhàn suwá sara, ku myàng fig bàna, ku ji fig bàna, ku wa fig bàna tìnn.

¹⁰ A finn swann Dimashka mpír zyun ri bàg Yesu shi sig màhàn zìnnwá í Hananiya. Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí Yesu bi dinya ku jír á la-à ni, n rag, "Hananiya."

Hananiya rag, "Shinn Lumí, ñ shi sig níng."

¹¹ Yesu rag, "A dù, á yag zu á gbìb zyun-à big ri bar rag Gbìb Vivonn. A yag bib lu mpír zyun zìnnwá í Yahuda. Wá dìg mpír-à big ri bar ku Shawulu màhàn, ku í mpír á finn swann Tarsus. Ku ri vig Shìdun. ¹² Ku myàng mpír zyun kà bi ku á la-à ni, n tib ku vù á shinnwá ni jírè aku dìg aku myàng. Mpír-à níng hi í wù Hananiya."

¹³ I wà Hananiya dang rag, "Ayáa, Shinn Lumí, mpír-à wù ri dang níng, ku ri ya mpírká ri bàg wù mà finn swann Urushalima shwìn wàni.

¹⁴ Ku bi sig mà byar àgbamká ri twìb swànn bu

mà Urushalima, ku bi kwonn sig ma gbam á finn swann-à ning ni jiràaku sìr mpìrká ri bàg wù. I wà à rag n̄ yag á byarwá ni rà?”

¹⁵ Shinn Luyí rag, “A yag, mpìr-à ning n̄ shig zu sig ku aku shi wùn aswammí. Má swam yag ku á byar mpìrká swai kim kim. Kwá dinya káníng ma kùrbá jír á shinnmí ni. Hár má, kwá dinya yann Israïla big bidìm pár jírmí. ¹⁶ Má dinya ku shwìn-à kwá wa á dò jir shinnmí ni.”

¹⁷ Barà Yesu dinya kinn rìg Hananiya àdòníng, sai Hananiya dù, n̄ yag fòr á byar-à Shawulu shi sig, n̄ yag tib wàníng vù á shinn-à ni. Ku rag, “Wunzàmí Shawulu, í Shinn Lumí Yesu swam bi sig mì nì á byarwú ni, àsàin-à ning ku nìm dìg kwonn á gbìb-à ni á sai-à wù nìm bi ning. I ku swam bi sig mì nì, n̄ bi n̄ tib wann wù vù á shinn-à ni, àjirà á myàng. Hár má, àjirà á dìg Awun Shìdun.” ¹⁸ Barà ku dang kinn jírwá àdòníng, sai bu zyun àràg í akwàu jái kù zu á yìr zu Shawulu ni, í wà ku bi myàng rag. A byar-à hi big wau ku dìr batisma. ¹⁹ I wà ku ji buju, hár n̄ dìg kèng gbam dìrwá.

Shawulu Dang Jir Yesu

Shawulu na su pyànà á finn swann Dimashka, mi ri shi kwonn big mpìrká ri bàg Yesu. ²⁰ Gbìb fig tá bàna, sai ku dù, n̄ yag kà á tonn bìr kwonnká bu Yahudawaká ni, mi ri dang jir Yesu rag, “Yesu í wùn Shìdun.”

²¹ Mpìrká ri fig jírwá ning, big sa mamaki á dò shinnwá ni. Big rag, “Wàníng í mpìr-à rìi ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn mà finn swann Urushalima ning bàna rà? Ku bi sig áyág jirà

aku zìg yag káníng mà byar àgbamká ri twìb swànn bu mà Urushalima jirà abig wà káníng kwonn rà?"

²² Shawulu dìg gbam n dang jir Yesu wàni. Barà ku ri dang rag Yesu í Almasihu mpìr-à Shìdun swam bi sig níng, bu-à hi vù rìghing Yahudawaká shi sig mà Dimashka wàni. Bai wà bá sa yipyàr.

²³ Ku shi shi shi. I byar-à Yahudawaká kwonn nubá á shinnwá ni jirà abig gban rìg ku. ²⁴ Big sìnn kè sig mpìrká a káníng shi kidim nu nkyun-à á finn swann-à ni fi ma àyúnn, jirà abig sar gib Shawulu ma abig gban rìg ku. Ama ku fig rìghing wà káníng ri bònn myàng byar-à kwá zu, ajirà abig pànn ku, abig gban rìg. ²⁵ Sái yann sukàwá big bi sa yar zyun. Big zìg gágsgà zyun ùwài nímá, n bi zìg Shawulu á fi-à ni, n sìnn kè ku áni, n dìnn kè jùr áni, n du zu ku á pùr dan kinn-à big mi kèng kwìb sig finn swann-à áni.

Shawulu Kwonn Shinn Ma Mpìrká Bu Yesu Mà Urushalima

²⁶ Barà ku zu á finn swann Dimashka àdòníng, ku yag mà Urushalima jirà aku kwonn shinn ma mpìrká ri bàg Yesu. Ku yag dìg káníng àdòníng, big shàr zinnwá. Big ri shàr, big yì fig wà í àjai barà ku kèng rìghing wùn sukà Yesu níng bàna.

²⁷ I byar-à Barnabas kè nuwá n zìg yag ku á byar yann aswamká bu Yesu, n dinya big bar bu-à sa sig wàníng, barà wàníng dìg kwonn sig big Yesu á gbìb-à ni. Yesu dinya sig wàníng jír hár í wà wàníng ri dinya mpìrká jír á shinn Yesu á finn swann Dimashka hár ma pikyinn wim. ²⁸ Sái

mpìr káníng zìg ku, ku ma káníng shi í zyun. Ku ma káníng ri kyann kyann á finn swann Urushalima, mi ri dinya mpìrká jír á zìnn Shinn Luyí Yesu ma pìkyinn wim. ²⁹ Hár ku dang jír big mpìr Yahudawaká ká ri dang nu jir Helena. Ku ma káníng ri sa yipyàr. Káníng ri zìm abig gban rìg ku. ³⁰ Barà mpìrká bu Yesu fig àdòníng, big zìg yag ku mà finn swann Kaisariya, í wà n tìr yag ku mà finn swann Tarsus.

³¹ I byar-à hi mpìrká ri bàg Yesu níng, dìg barà bá shi shubá ñsàn nímá. Shwin-à big rìi wa níng sa ma rìghing. Agunn jànn Yahudiya ma jànn Galili ma jànn Samariya mpìrká ri bàg swáb kà Yesu. Awun Shìdun ri myàng kwonn ma big. Mpìrká ri wib Shìdun big pìkyinn nzyun.

Bitrus Dàb Gbam Mpìr Zy whole, n Dab Wìm Kàng Ki

³² Barà Bitrus ri yag kó áni, ku yag fòr á kauye zyun big ri bar rag, Ludda. Ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu màhàn. ³³ A byar-à hi ku dìg mpìr zyun màhàn, mpìr-à vùwá wu tag rìghing big barwá, wàníng na sig á syu dìr wa ji awinyin, wàníng dù nann zu fig áwai bàna. Zìnn mpìr-à níng hi í Iniyas. ³⁴ Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku rag, "Iniyas, Yesu Kristi ri dàb gbam wù. A dù nann zu, á pìnn bunawú." Sái wàníng í dù nann zu-à. ³⁵ Mpìrká á Ludda mà mpìrká á jànn Sarona big myàng hing ku. I byar-à big bidìm pár big bàg Yesu.

³⁶ A finn swann Jopa uwà zyun shi sig áni big ri bar ku Tabita. A nu jir Helenanci big ri bar ku Dorkas, (yìr zìnnwá níng í wikyínn). Ku í mpìr-à

ri sa kyann bu ñsàn, mi ri sa shang mpìr ashiká.

³⁷ A sai-à níng hi ku bi na dor n bi wu rìg. Big wau ku dìr, n bi jag ku á tonn zyun shi sig mà wai. ³⁸ Jopa shi yàr sig big Ludda. Barà mpirká ri bàg Yesu fig rag Bitrus shi sig mà Ludda, í wà big swam yag mpìr pyànà á byarwá ni, n vig ku rag,aku bi á byarbá ni kíni. ³⁹ I byar-à Bitrus dù, n bàg yag big. Ku rag aku yag fòr níng, ku yag dìg uwà kiká kwonn shi sig á finn tonn-à ni byar-à big jag sig Tabita. Big shi sig, mi ri tiya ku swai jàká Tabita rì kwìb ya sig big. Big ri kig nài kiwá. ⁴⁰ Bitrus bi kan zu rìg mpirká á tonn-à ni bidìm pár, n kà yag n bìnn kir wann á jìnn ni, n vig Shìdun. I wà n bar uwà-à níng rag, “Tabita, á dù nann zu.” Sái Tabita myàng finn zuwá, n myàng Bitrus, n dù nann zu n shi á wai. ⁴¹ Bitrus du yag vù, n pànn ku n gbar dù nann zu ku n bar mpirká kwonn shi sig níng, n zìg ku n ya big, ku wìm kèng rìghing. ⁴² I byar-à mpirká mà finn swann Jopa ni bidìm pár big fig jír bu mamaki-à Bitrus sa sig níng. Hár big nìnànn nímá big bir pìkyinn á byar Yesu ni. ⁴³ Bitrus shi su nìnànn nímá á finn swann Jopa, ku shi sig á lu mpìr zyun big ri bar ku Siman. Mpìr-à níng hi í àsàin-à ri sa samyib wau wi.

10

Shìdun Swam Yag Bitrus á Byar Kaniliyas

¹ Mpìr zyun shi sig áni big ri bar ku Kaniliyas. Ku shi sig á finn swann Kaisariya. Mpìr-à níng hi í àgbam áyau sojaká ni agunn swàmwá big ri bar Italiya. ² Ku ri shàr Shidun wàni. Ku ma

mpìrká mà luwá ni bidìm pár big ri wib Shìdun. Ku ri sa shang mpìr ashiká áyau Yahudawaká ni, mi ri vig kyann Shìdun. ³ Ayúnn zyun àsháu sara wà àkamzau, sái ku ragaku myàng níng, wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni á la-à ni, n bar ku rag, "Kaniliyas".

⁴ Pìkyinnwá gib. Ku myàng wàníng n rag, "Sáshinn rà?"

Wàníng rag, "Shìdun fig hing bu-à à vig sig níng. Ku ri fig àjwár ma swàm ñsàn-à wù ri sa ya mpìr ashiká níng. Ku myàng hing hár mà wai. ⁵ A swam mpìrká abig yag mà finn swann Jopa abig bar bi mpìr zyun mähàn zìnnwá í Siman Bitrus. ⁶ I Siman zyun-à shi sig kyinn á lu mpìr zyun àsàin-à ri sa samyib wau. Zìnn mpìr-à níng hi í Siman tìnn. Ku shi yàr sig á nu zàpìr." ⁷ Barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya Kaniliyas àdòníng, sái ku dù dà fim rìg wàníng. I wà Kaniliyas bar bi mpìr pyànà, big í yann sukàká á finn luwá ni. Ku bar kwonn káníng ma soja zyun, mpìr-à ri wib Shìdun, mi ri sa ya ku swàm. ⁸ Mpìr sara káníng ku bar bi big, n dinya byann big bu-à wùn aswam Shìdun dinya sig ku. I wà ku swam yag big mà Jopa abig bar bi Bitrus.

⁹ Na kyàr byar-à barà mpìr káníng ri yag á gbiò-à ni, àyúnn-à fòr áyau shinn, big yag fòr mà Jopa. Bitrus shi sig buwá á finn swann Jopa. Ku nann zu yag sig á shinn tonn-à ni mà wai jirà aku vig Shìdun mähàn. ¹⁰ Amor ri gban ku wàni. Barà big ri sa buju-à, big sa kinn fig ma bàna, sái ku la la. ¹¹ Ku myàng waisháu-à pù fim rìghing. Ku myàng bu zyun shi àràg jà zyun ùwài nímá

ri wann bi. Big pànn sig sung jà-à, mi ri zìg tìg wann bi. ¹² Ku ragaku myàng nann yag zuwá àdòníng, ku myàng wíká kim kim, ma ká ri bam kyann á jìnn ni, ma ayinnbuká kim kim. Bidim pár big shi sig áyau jà-à hi ni. ¹³ Sái ku ragaku fig níng nài jír wann bi mà wai, nài jír-à hi dang rag, “Bitrus, á du nann zu, á zìg bu káníng, á gíb gban ma á zwam.”

¹⁴ Bitrus dang rag, “Shinn Lumí, ñ taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shinn bàna, sáshinn má zwam rà?”

¹⁵ Nài jír-à hi dinya jakàng ku n rag, “Bu-à Shìdun sinn sig níng í bu ñsàn, kada á sinn kàng bu-à hi rag í bu bibai bàna.” ¹⁶ Bu-à hi sa àdòníng kèun sara, í wà big zìg nann kàng yag rìg jà-à hi mà wai.

¹⁷ Bitrus shi sig, mi ri kyab yìr la-à ku la sig níng. I byar-à hi mpìrká Kaniliyas swam yag sig níng, big bib dìg rìghing lu Siman n sar sig á nu nkyun gbàdán-à ni. ¹⁸ Big bib rag, “Mpìr-à big ri bar ku Siman Bitrus níng, ku tìg sig kyìnn áyág rà?”

¹⁹ Barà Bitrus ri kyab la-à ku la sig níng, í byar-à Awun Shìdun dinya ku rag, “Bitrus, á myàng, mpìr sara bi sig á byarwú ni mi ri yàn kyann wù.

²⁰ A dù, á tìg wai yag jírè aning ma big yág zyun. A kyab jír bàna. I mì ñ swam bi sig big í nì.” ²¹ A byar-à hi sái Bitrus dù, n wann yag á byar mpìr káníng ni, n dinya káníng rag, “Mpìr-à ning ri yàn kyann níng í mì. Bu-à zìg bi sig ning í kai rà?”

²² Big rag, “I Kaniliyas àgbam áyau sojaká swam bi sig yi í nì. Ku í mpìr ñsàn, mpìr-à ri

wib Shìdun. Hár mpìr Yahudawaká big bidìm pár big ri yan ku. Wùn aswam Shìdun zyun bi á byarwá ni, n dinya ku rag, aku bar bi wù á luwá ni jirà aku fig jír bu-à wá dinya ku.” ²³ Big dang àdònín, sái Bitrus bar kà bi big á finn lu-à hi. Big na kyàr byar-à.

Byar-à kyàr ku ma káníng dù n yág zyun. Mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Jopa, bàg yag big tìnn. ²⁴ Byar-à kyàr í wà big fòr yag mà Kaisariya, byar-à Kaniliyas ri shi kir ku. Kaniliyas bar kwonn rìghing yiwaiwá big ma jàuwá big, mi ri shi kir Bitrus. ²⁵ Barà Bitrus kà yag mà lu-à ni àdònín sái Kaniliyas bi bìnn kir wann á pyànnwá ni mi ri wib ku. ²⁶ Bitrus dinya ku rag, “A dù nann zu. Mi í Shìdun bàna. Mì í mpìr àràg wù.” ²⁷ Bitrus dang jír ma Kaniliyas, big kà yag mà finn lu-à ni. Ku yag dìg bìr mpìrká kwonn sig nìnànn nímá. ²⁸ I byar-à Bitrus dinya big rag, “Ning yì hing, buyí yi mpìr Yahudawaká, sàñ fig wà ayi kà á lu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama Shìdun dinya sig mì rag, kada ní dinya mpìrká swaibá kim rag big fòr fig wà má kwonn shinn ma big bàna. ²⁹ Wànín í bu-à sa sai-à ning swam bi aswam á byarmí ni, n ngàng fig wà bí bi bàna. Tàma-à ning aning dinya mì bu-à sa ning bar bi sig mì ning.”

³⁰ A byar-à ning hi Kaniliyas dinya Bitrus n rag, “Kwonn ma wà janá-à ning, sa hing su sara, á sai-à n vig sig Shìdun á finn lumí ni, sai-à ning hi í àsháu sara wà àkamzau. I wà n myàng mpìr zyun sar sig á pyànnmí ni, jàwá ri ngìg tain tain

nímá. ³¹ Ku dinya mì rag ‘Kaniliyas, Shìdun fig hing bu-à à vig sig ku níng, ku myàng hing vù bu yawú tinn.’ ³² Ku dinya mì rag nì swam mpirká abig yag mà finn swann Jopa á byar mpìr zyun ni zìnnwá í Siman Bitrus, zyun-à tìg sig kyìnn á lu Siman zyun-à ri sa samyib wau. Luwá shi yàr sig á nu zàpìr. ³³ Gbìb fig tá bàna, nì swam yag aswam mà byarwú ni. A ngàng fig bàna, à bi hing. Tàma-à níng, yi kwonn shi sig níng, yi ri zìm ayi fig bu-à Shìdun dinya sig wù á dinya yi.”

Bitrus Dang Jir Yesu Kristi Mà Lu Kaniliyas

³⁴ A byar-à níng hi Bitrus dinya big rag, “Tàma-à níng nì myàng hing barà Shìdun ri zìm mpìr zyun, mi ri ngàng fig mpìr zyun bàna. ³⁵ Mpìr-à ma ri shàr Shìdun n ma ri sa bu-à ñsàn, Shìdun má zìg ku, kó ku ma í swai mpìr wà áni bidim pár. ³⁶ Ning yì hing bu-à sa sig á jànn Israila, barà Shìdun swam dinya big jir àjwár wà má sa tag pìkyinn á jir shinn Yesu Kristi, zyun-à í Shinn Lu kó ni bidim pár. ³⁷ Ning yì hing bu-à sa sig á jànn Israila, bu-à hi sa jag sig á jànn Galili sai-à Yohanna dang kinn rìg jírwá á shinn batisma. ³⁸ Ning fig hing tai Yesu mpìr-à á Nazarat barà Shìdun wìr kà ya sig ku Awunwá kwonn ma gbamwá. Ku kyann kyann, mi ri sa swàm ñsàn, mi ri dàb gbam mpirká ká shi sig á vù Shaitan ta wàu bibaiká, jir kai bàna Shìdun shi sig big ku. ³⁹ Yi yann sukàwá big yi myàng hing buká ku sa sig bidim pár mà jànn Yahudawaká ni hár big wà á finn swann Urushalima. Yi myàng hing barà big zìg ku, n dab bàg gbam rìg ku á bín n gban rìg ku. ⁴⁰ Ku na su pyànà ámir-à ni, í wà

àyúnn-à wà wa sara Shìdun bi gbar dù kàng rìg ku mà amir-à ni. Sai-à ku dù nann zu mà amir-à ni níng, Shìdun sinn ku aku tág shinnwá á byar mpìrká ni. ⁴¹ Ku zu bi fig á pyànn mpìrká ni bidim pár bàna. Ama ku zu bi sig á pyànnýí ni, yi mpìrká Shìdun shig zu sig níng. Yi ká, zyun-à yi ji n wa ma ku, sai-à ku dù nann zu kàng mà amir-à ni. ⁴² Ku dinya yi rag ayi tág mpìrká jírwá ma ayi dinya mpìrká rag, Yesu í zyun-à Shìdun sinn sig ku àsàin-à má wà kwonn mpìrká shi sig ma yonki ma ká wu rìghing níng. ⁴³ Ku í zyun-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag mpìrká ma bir hing pìkyinn á byarwá ni, Shìdun má yafa ya rìg big bu pyìr-à big sa sig níng á jir zìnnwá ni.”

Awun Shìdun Kà á Kyinn Kaniliyas Ma Mpìrká Ku Ma Káníng Shi Sig í Zyun

⁴⁴ Barà Bitrus ri dang jírwá àdòníng, sai Awun Shìdun wann bi á shinn mpìrká ri fig jírwá níng ni bidim pár. ⁴⁵ Mpìrká nu bi sig Bitrus mà Jopa níng, big myàng hár big sa mamaki. Mpìr káníng hi big í mpìr Yahudawaká. Big rag, “Asái, Shìdun ya sig mpìrká swai kim kim Awunwá tìnn.” ⁴⁶ Big fig káníng ri dang nu jír àpyú mi ri yan Shìdun áni. ⁴⁷ Sái Bitrus dang rag, “Mpìr káníng dìg rìghing Awun Shìdun àràg barà yi mpìr Yahudawaká dìg sig níng, mpìr-à má kan dim sar big dìr batisma wau í ni rà?” ⁴⁸ A byar-à hi ku rag, abig wau káníng dìr batisma á zìnn Yesu Kristi. I wà mpìrká níng rag a Bitrus shi kù ma big su pyànà.

11

Bitrus Dinya Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Urushalima Tai Bu-à Sa Sig Níng

¹ Mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya ma yann aswamká bu Yesu fig rag, mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng, big zìg rìghing jir Shìdun.

² Barà Bitrus yag mà finn swann Urushalima, mpìrká ri ya ku laifi. Mpìr káníng ri dang rag, wà mpìr-à ma í Yahudawa bàna ma ri zìm aku bàg Shìdun, sái abig kyag ku jur. ³ I byar-à big bib Bitrus rag bu-à sa ku yag kyìnn á byar mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna n ji kwonn buju ma káníng, í kai sá nì rà? ⁴ I byar-à Bitrus dinya big jír bu-à sa jag sig ku, ku dinya byann big kó kai bidim pár.

⁵ Ku rag, “Sai-à ñ shi sig á finn swann Jopa, mì ri vig Shìdun, sái ñ la la ñ myàng jà zyun yiya nímá big pànn sig sungwá yina, wann bi n bi tìg á pyànnmí ni. ⁶ Sái ñ rag ñ myàng níng, ñ myàng wiká shi sig áni kim kim, wi awúnn, ma bu apyagká, ma ayinnbu, ma buká ri ngang kyann á jínn ni bidim pár. ⁷ I byar-à ñ fig nài jír wann bi mà wai, mi ri bar mì rag, ‘Bitrus, á dù nann zu, á zìg á gib gban, á zwam.’ ⁸ Mì í zìm-à n rag, ‘Shinn Lumí, ñ taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shìnn bàna. Sáshinn má zwam rà?’ ⁹ I byar-à ñ fig jakàng nài jír wà wa pyànà ri dinya mì rag, Bu-à Shìdun sìnn kèng sig í bu ñsàn kada ñ dang rag í bu bibai bàna. ¹⁰ Bu-à hi sa àdòníng hár kèun sara, í wà big zìg nann kèng yag rìg mà wai. ¹¹ A byar-à hi mpìr sara sar sig á nu nkyun-à ni. Big swam bi sig big mà Kaisariya abig bi bar

mì. ¹² I byar-à Awun Shìdun dinya mì rag, n̄ yag kwonn ma mpìr káníng, n̄ kyab jír bàna. I wà n̄ dù, mì yag-à. Mpìr sùnnjin káníng nu yag mì mà Kaisariya. Yi yag kà á lu Kaniliyas. ¹³ Kaniliyas dinya yi rag, wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni n̄ dinya ku rag, aku swam yag aswam mà Jopa abig bar bi mì, ¹⁴ ma àjirà n̄ yag dinya ku jír zyun-à ku ma mpìrká á luwá ni bidim pár bá wìm zu áni. ¹⁵ Barà n̄ kà mì ri dinya big jír àdòníng, sai Awun Shìdun wann bi á byar mpìr káníng ni, àràg barà ku rì wann bi sig á byaryí ni wàri níng. ¹⁶ I byar-à n̄ kyab pànn bu-à Yesu rì dinya sig yi rag, 'Yohanna wau sig mpìrká dìr batisma ma zàpir, ama batisma wà mà pyànn níng, Shìdun má wau ning ma Awunwá'. ¹⁷ Barà Shìdun ya sig mpìrká mà lu Kaniliyas Awunwá àràg barà ku ya sig yi á sai-à yi bir pìkyinn á byar Yesu níng, sáshinn má kan dim swàm Shìdun, má rag big fòr fig wà Shìdun má zìg big bàna rà?"

¹⁸ Barà mpìrká fig àdòníng, big sa fig rag yipyàr bàna, big swam yan Shìdun, big rag, "Asái Shìdun ri zìm mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dà fim bu pyìrbá jirà abig wìm zu tìnn."

Big Zìg Yag Jir Yesu Mà Antakiya

¹⁹ Sai-à big gban Istifanus níng, mpìrká ri bàg Yesu big shàr yam gàb fim rìghing á jir shinn shwìn-à mpìrká ri ya big níng. Kádà yag mà jànn Finikiya, kádà yag ma jànn Kubrus, kádà yag mà jànn Antakiya. Byarká big yag sig níng, big dinya fig mpìr àtaiká jir Yesu bàna, sai íri

mpìr Yahudawaká. ²⁰ Ama mpìrká ká ri bàg Yesu, ká bi sig mà jànn Kubrus ma Kurane, big yag mà Antakiya, mi ri dinya mpìr àtaiká jir àjwár áshinn Yesu. ²¹ Gbam Shinn Luyí shi sig á shinnbá ni. Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn á byar Yesu ni, mi ri wib ku.

²² Tai bu-à sa sig á jànn Antakiya níng yag ká á sung mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima. I byar-à big swam yag Barnabas a wàníng yag mà Antakiya. ²³ Barà Barnabas yag fòr màhàn àdòníng, ku yag myàng barà Shìdun sìnn sig àsànwá áshinn mpìrká ni. Barà ku myàng àdòníng, ku fig àjwár á pìkyinnwá ni wàni. Ku dang gbam big kyinn rag, abig bàg Shinn Luyí Yesu ma kyinn nízyun. ²⁴ Barnabas í mpìr-à shi sig big pìkyinn sìsàn á pyànn Shìdun. Awun Shìdun mònn sig á kyinnwá ni, ku ri bir kyann pìkyinn á byar Shìdun wàni. Mpìrká nìnànn nímá ri bàg swàb ká Yesu á jir shinnwá ni.

²⁵ I byar-à Barnabas yag mà finn swann Tarsus jirà aku yàn Shawulu màhàn. ²⁶ Barà ku dìg wàníng àdòníng, ku zìg yag wàníng mà Antakiya. Big shi màhàn ji zyun, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu jir Shìdun. Mà Antakiya í byar-à big bar jag mpìrká ri bàg Yesu zìnn Krista.

²⁷ A sai-à hi ni mpìrká káhi mà Urushalima bi á Antakiya. Big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. ²⁸ Mpìr zyun áyaubá ni zìnnwá í Agabas. Ku sar dù nann zu áyau mpìrká ni, mi ri dinya big jír ma gbam Awun Shìdun rag, suká ri bi níng, amor má gban wàni á jànn-à ni bidim pá. Amor-à hi bi gban hing á sai-à Kalaudiyas na sig

kùrwá. ²⁹ Sái mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya ning kwonn bài jirà abig sa shang mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya. Kó ni zìg bi bu-à gbamwá fòr sig. ³⁰ Big zìg bàiká big kwonn sig ning n ya á vù Barnabas ma Shawulu a káníng zìg yag kwonn ma kàhi mà byar àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima.

12

Kùr Pànn Sìr Bitrus

¹ Asai-à ning hì mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg Yesu ning, big wa shwin á vù kùr Hirudus ni. ² Ku du kà mpìrká big pànn Yakubu wunzà Yohanna, n kyag gban rìg wàníng ma kafai. ³ Barà ku myàng Yahudawaká ri fig àjwárwá á dò jir bu-à ku sa sig ning ni, í wà ku pànn Bitrus tinn. Ku pànn wàníng áyau suká big ri ji brodi zyun-à bâna big yisti. ⁴ Barà ku pànn wàníng n du kà á tonn fi-à ni, ku ya kà wàníng á vù sojaká ri sar gadi. Big shi sig mpìr yina yina, hár kyau yina tinn. Ku sìnn káníng jirà a káníng sar myàng kwonn ma Bitrus í zyun, jirà sai-à ba ji wam zu rìghing buju àyúnn Pìm Wam Zu, bá zìg bi Bitrus á pyànn mpìrká ni jirà abig wà ku kwonn. ⁵ I byar-à big fim Bitrus mà tonn fi-à ni, mpìrká ri bàg Yesu big ri vig Shìdun á jir shinnwá ni, jirà a Shìdun zìg zu ku.

Shìdun Pinn Zu Bitrus Mà Tonn Fi-à Ni

⁶ A fi-à ni Hirudus ri kyab rag wà byar-à ma kyàr hing, bá zìg zu bi Bitrus jirà abig wà ku kwonn. Bitrus na kà sig áyau soja pyànnà, ku na jànn kwonn sig ma kan àsháu-à big wìr kà sig

ku á vù-à ni. Asar gadiká káhi sar dim sig á nu nkyun-à ni. ⁷ I byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai kà yag mà tonn-à ni, finn tonn-à í yar rìg-à gbauu. Wùn aswam Shìdun pànn Bitrus á fir vù-à ni n dab finn zir wàníng. Bitrus fím finn zir. Wùn aswam Shìdun dinya ku rag, aku dù nann zu kíni. Sái Bitrus dù. A byar-à níng hi kan àsháu-à big wìr kà sig ku á vù-à ni níng, í wan zu rìg-à. ⁸ Wùn aswam Shìdun rag, aku zir gbam byànntíwá ma aku pag kà tabar. Bitrus zir gbam byànntíwá, n pag kà tabarwá. Wùn aswam Shìdun rag, "A bir mayafiwú, ma á bàg bi mì." ⁹ Bitrus í mayafiwá í bir-à, mì wàníng í bàg yag-à. Barà ku kan bàg yag wàníng níng, ku wà sig rag ku ri la la. Ku yì fig wà bu-à hi í àjai bàna. ¹⁰ Big dù, n wam zu rìg mpirká sar sig gadi-à níng, n wam zu yag kèng mà byar gadi-à wà wa pyànà. Big bi fòr á byar nu nkyun-à byar-à bá zu má kà á finn swann-à ni. Agìr nu nkyun-à níng hi big sa sig big àsháu. Barà big fòr yag àdòníng àgìr nu nkyun-à hi í pù fím rìg-à ma shinnwá. Big zu yag mà myann, n yag bànn fù zu rìg mà gbìb-à ni, mi ri yag. I byar-à wùn aswam Shìdun-à níng dà fím rìg Bitrus màhàn.

¹¹ I byar-à Bitrus dang rag, "Asái, nì yì rag hing wà bu-à sa sig mì níng í àjai. Shìdun swam bi wùn aswamwá, n zìg zu rìghing mì áyau shwìn-à Hirudus ya sig mì níng. Bu-à mpìr Yahudawaká ri zìm abig sa mì níng, Shìdun zìg zu rìghing mì áyau-à ni."

¹² Barà ku yì rag bu-à sa sig ku níng, í byar-à ku dù n yag mà lu Maryamu na Yohanna Markus, n

yag dìg mpìrká kwonn shi sig màhàn, big ri vig Shìdun á shinnwá ni. ¹³ Ku yag kwìb nu nkyun-à kwìb kwìb. Sái wùn uwà zyun dù bi. Zìnn wùn uwà-à níng hi í Roda. Ku bi aku pù nu nkyun-à. ¹⁴ Sai ku ragaku fig nài jír-à, í nài jir Bitrus. Ku shàr kàng yag mà finn lu-à ni ma àjwár á pìkyinnwá ni. Ku pù fig nu nkyun-à bàna, n yag dinya mpìrká rag “I Bitrus!” ¹⁵ Big rag, Kai! Kwá shàr hñsáng rà? Ama ku rag, “Ajai í Bitrus.” Sái big rag, “I ku bàna, adìnwá bi síg nì.”

¹⁶ Barà Bitrus shi sig, mi ri kwìb nu nkyun-à, big bi pù fim ya ku. Barà big myàng ku àdònínq big sa mamaki. ¹⁷ I byar-à ku kà yag, n sa nann zu big vù rag, abig shi akim. Ku kan dinya big barà Shìdun zìg zu sig ku áni mà tonn fi-à ni. I wà ku dinya káníng rag, a káníng dinya Yakubu ma mpìrká ri bàg Yesu bidìm pár bu-à sa sig níng. Barà ku dang kinn jírwá àdònínq, ku dù mà byar-à hi, n yag rìg byar zyun.

¹⁸ Byar-à bi kyàr. Mpìrká ri sa gadi á tonn fi-à ni níng, myàng fig Bitrus bàna. Pìkyinnbá gib, jir kai bàna big yì fig byar-à ku dù, n yag sig bàna. ¹⁹ A byar-à hi kùr Hirudus rag abig yàn kyann ku. Big dìg fig ku bàna. Sái big bi pànn àsàinká ri sa gadiwá níng. Hirudus bib big jír, í wà n dang rag abig gban rìg big.

Daka á byar-à hi Hirudus dù mà jànn Yahudiya, n yag mà Kaisariya. Ku shi màhàn su tití nímá.

Barà Hirudus Wu Kiwá

²⁰ Hirudus ri dù kyinn ma mpìrká á jànn Taya ma Sidon. I byar-à mpìr káníng kwonn shinn

n yag mà byar Hirudus. Big yag jag má á byar àgbam swàm áyau luwá ni, àgbam-à hi zìnnwá í Bilastus. A byar Bilastus ni, big dìg gbìb-à yág mà byar Hirudus ni, n dang jír barà bá jùn kwonn kèng ma ku, jir kai bàna big ri dìg kyann buju á jànnwá ni.

²¹ Ayúnn zyun ku wìr kà sig jà kùrwá, n shi sig, mi ri dang jír ma mpìrká bi sig á byarwá ni. ²² Sai mpìrká ri dài swam ku. Big rag, “Kai! Wàníng í mpìr ri dang fíg nì jír-à níng bàna, í Shìdun ri dáng nì.” ²³ A byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai dab ta wann Hirudus á jìnn ni, jir kai bàna Hirudus wib fig Shìdun bàna. Afirká zwam gban rìg ku.

²⁴ I byar-à hi jir Shìdun swàb kà yag rag mà pyànn á byar mpìrká nìnànn nímá.

²⁵ Barnabas ma Shawulu sa kinn rìg swàmbá zyun-à mpìrká á Antakiya ri zìm abig sa mà Urushalima, í wà big kèng bi á Antakiya. Big bi kwonn ma Yohanna Markus.

13

Big Shig Zu Barnabas Ma Shawulu Jir Swàm

¹ Ayau mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya, mpìrká káhi ri dang kyann jir Shìdun, káhi ri tàg mpìrká jir Shìdun. Mpìr káníng í Barnabas ma Simiyan (zyun-à big ri bar ku mpìr pìpìr), ma Lukiyas (mpìr-à mà Kurane) ma Shawulu ma Manayin, zyun-à ku ma kùr Hirudus wài gbam nann zu sig í zyun. ² Barà big ri wib Shìdun, mi ri sìnn nu, í byar-à Awun Shìdun dinya big rag,

“Aning fim ya mì Barnabas ma Shawulu, jirà abig sa swàm-à ñ ya sig big níng.”

³ A byar-à níng hi, big sinn nu, n vig Shidun, n tib wann káníng vù á shinn-à ni. I byar-à big swam yag big.

Big Yag Mà Kubrus

⁴ Barà Awun Shìdun swam yag Barnabas ma Shawulu àdòníng, í byar-à big dù n yag mà Salukiya. Big yag kà á kòr zyun ni, n zu yag rìg mà swàin Kubrus. ⁵ Big yag fòr mà finn swann Salamis, á swàin Kubrus, mi ri dinya mpìrká jir Shìdun á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni. Yohanna Markus shi sig ma big mi ri sa shang big swàm.

⁶ Big kyann kyann á swàin Kubrus, n yag fòr mà Bafas, mà mìr swàin-à ni mà tài. Mà byar-à níng hi, big dìg kwonn ma mpìr zyun màhàn zìnnwá í Bar-Yashuwa. Ku í mpìr subu, ku í mpìr Yahudawaká. Ku gim ñsáng rag ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun. ⁷ Ku í jàu gwamna Sarjiyas Bulus, gwamna-à níng hi yì sig bu wàni. Gwamna-à hi bar bi Barnabas ma Shawulu jirà aku fig jir Shìdun á nu káníng ni. ⁸ Jàu gwamna-à níng hi ku í mpìr subu, ku ri sa yipyàr ma jírbá. A nu jir Helena big ri bar ku zìnnwá Alimas. Ku ri zìm aku kan dim gwamna a wàníng zìm jir káníng bàna. ⁹ I byar-à Shawulu zyun-à big ri bar ku Bulus níng, Awun Shìdun kà á pìkyinnwá ni, ku myàng byann wàníng myàng byann byann, ¹⁰ n dinya wàníng rag, “Wù wùn Shaitan, wù í mpìr-à mònñ sig ma bu-à bibai, wù í mpìr-à ri ngàng bu-à sìsàn. Wù ri kar

ngang jirà á sìnn kèng jir Shìdun àràg í jir ñsáng.
11 Shìdun má tib wanñ vùwá á shinnwú ni tàma
 tàma-à ning, wá myàng kyàr fig rag byar bàna,
 hár sai àyúnn zyun.”

A byar-à ning hi, zuwá í wan kinn rìg-à kùun.
 Ku myàng kyàr fig rag bàna. Ku ri ka kyann
 vùwá, mi ri yàn mpìr-à má gbar ku. **12** Barà
 gwamna-à hi myàng àdòníng, ku bir pìkyinn á
 jir Yesu ni. Ku sa mamaki ma jír-à big tág sig á
 shinn Yesu ni.

Big Yag Mà Finn Swann Antakiya á Jànn Bisidiya

13 Bulus ma jàu kyonnwá big dù á finn swann
 Bafas, n kà á kòr zàpìr, n yag mà finn swann
 Barga, á jànn Pamfiliya. I byar-à Yohanna
 Markus dù dà fim rìg big, n kèng yag rìg mà
 Urushalima. **14** A byar-à ning hi, Bulus ma
 Barnabas dù màhàn, n yag mà Antakiya, í finn
 swann zyun á jànn Bisidiya. Ayúnn Asabar big
 yag kà mà tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni, n
 shi wann màhàn. **15** Barà àgbamká jangga kinn
 rìg doka Musa, ma bu-à mpirká rìi dang kyann
 jir Shìdun ba sig, í byar-à big bar Bulus rag, “Ning
 wunzàyí big, wà na shi sig ma jír zyun-à má gbar
 gbam mpirká pìkyinn, aning bi dang.” **16** I byar-à
 Bulus sar dù nann zu á wai, n dang jírwá rag:

“To, ning mpìr Israilaká ma mpirká kim kim ká
 ri wib Shìdun ning, aning gang sung ma aning
 fig jírmí. **17** Shìdun bu mpìr Israilaká rì shig zu
 sig yàkúyí big, jirà ayi shi mpirká bwá. Sai-à big
 ri shi kyinn á jànn Masar, ku sa big big mà jwàr
 wàni. Barà big mà jwàr àdòníng, sai ku bi zìg zu

yag rìg big á jànn Masar ni ma gbamwá ku shi sig ma kàhi. ¹⁸ Big ri kyann kyann áyau awúnn-à ni hár ji dìpyànà. Shìdun ri sa muyar ma big. ¹⁹ Shìdun bi gban rìg kyau mpìr sùmpyànn, ká shi sig á jànn Kanana, n bi ya rìg yàkúyí jànn-à hi. ²⁰ Big shi á jànn Kanana ji dari yina big dìpyànà agban dwib.

“I byar-à Shìdun bi sìnn àgbamká zyun-à má gib jír, hár sai-à Samaila zyun-à í mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun níng, bi shi àgbambá. ²¹ Big vig Shìdun rag a Shìdun wìr ya big kùr. Shìdun bi wìr ya big Shawulu wùn Kish yiwai Banjamin. Ku na sig kùrwá hár ji dìpyànà. ²² I wà Shìdun gbar tìg wann rìg ku, n bi sìnn pyann kèng Dawuda, wà zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni rag, ‘Dawuda wùn Yassa í swai mpìr-à mì ri zìm, jir kai bàna kwá wib jírmí.’ ²³ Mpìr apínn-à Shìdun tìr bi ya sig yi mpìr Israilaká níng, í Yesu ku zìg zu sig áyau yiwai Dawuda ni àràg barà ku dang sig. ²⁴ Sai-à Yesu bi fig ma bàna níng, Yohanna rì dinya mpìr Israilaká rag abig fim bu pyìr sa, ma abig wau rìg dìr batisma. ²⁵ Barà ku nyàan swàmwá sa kinn àdòníng, sái ku bib mpìrká rag, ‘Ning ri kyab rag mì í mpìr-à Shìdun rag kwá swam bi níng rà? Mì í ku bàna. Mpìr-à hi bi fig ma bàna, kwá bi á simmí ni. Mpìr-à hi, nì fòr fig wà má wan zu tabarwá bàna.’ ”

²⁶ Bulus rag, “Ning wunzàmí big, yiwai Ibrahim ma swai mpìrká kim kim ká ri bàg Shìdun, jír-à má pinn zu mpìr wà Shìdun tìr bi sig níng, ku tìr bi síg á dò shinnyí ni. ²⁷ Mpìrká

mà Urushalima ma àgbamká bigbá yì byann fig ku bàna. Ayúnn Asabar big ri jangga kyann bu-à mpírká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni, ama big yì byann fig bàna. Big bi gban rìg ku àràg barà káníng ba sig. ²⁸ Mpìr káníng pànn fig Yesu ma laifi bàna, ama big vig Bilatus rag a wàníng dang rag abig gban rìg Yesu. ²⁹ Barà big gban rìg ku àdòníng, big zìg tìg wann ku á bín-à ni, n jì kà ku á shar-à ni. Bu-à big sa sig níng, í bu-à mpírká rìi dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni. ³⁰ Shìdun gbar dù nann zu kèng rìghing ku ma yonki. ³¹ Ku shi suwá nìnànn nímá, mi ri tàg shinnwá á byar mpírká rì kyann sig ma ku daka ájànn Galili, n nu yag sig ku mà Urushalima. Tàma-à níng big í àsàinká ri dinya mpírká bu-à big myàng sig. ³² To, wàníng í bu-à sa yi ri dinya ning jir àjwár-à níng, jir kai bàna bu-à Shìdun rì gib ya sig yàkúyí big nu níng, yi yann adaká bigbá yi myàng hing, ³³ barà ku gbar dù nann zu Yesu mà amir-à ni big yonki. Bu-à Shìdun sa sig níng, í bu-à big rì ba sig áyau tarkada Zabura sura pyànà n rag,

‘A shi nì í wùnmí,
janá-à níng ñ kèng rìghing tawú.’

³⁴ Barà Shìdun gbar dù kèng ku ma yonkiwá n rag kwá wu fig ki bàna níng, big ba sig á jir Shìdun ni n rag,

‘Bu-à ñ dinya sig Dawuda rag má sa níng,
í bu-à má sa ya wù.

Má sa ya wù bu ñsàn nímá.’

³⁵ Ayau tarkada Zabura byar zyun big ba sig rag, ‘Shìdun má fim fig dìr wùn sukà kyìkyàrwá a wàníng swàr bai mà amir-à ni bàna.’

³⁶ Barà Dawuda sa kinn rìg bu-à Shìdun ri zìm
aku sa níng, ku í wu rìg-à. Big jì kwonn ku
ma yàkúwá big, dìrwá í swàr bai rìg-à. ³⁷ Ama
mpìr zyun-à Shìdun gbar dù kàng sig mà amir-à
ni níng, dìrwá swàr fig bàna. ³⁸ Wunzàmí big,
á jir shinn Yesu ni Shìdun má yafa ya ning bu
pyìrná. ³⁹ A dò jir shinnwá ni mpìr-à ma bir hing
pìkyinnwá kwá wìm zu áyau bu pyìrwá ni. Doka
Musa má pinn zu sar fig mpìr bàna. ⁴⁰ Barà ning
shi sig ma gbìb-à ná wím zu áni níng, aning bir
pìkyinn áni, kada aning ngàng bàna. Kada bu-à
big ba sig á tarkada Shìdun ni níng, aku sa ning
bàna. Big ba sig rag,

⁴¹ 'Ning mpìrká ri ngàng bu-à Shìdun dinya sig
ning níng,
ná myàng bu mamaki, hár ná wu kinn rìg.
Má sa bu zyun, ama ná bir fig pìkyinn áni bàna,
kó wà ba dinya byann hing ning má, ná ngàng.'

⁴² Barà Shawulu ma Barnabas dang kinn
rìghing jírbá má zu á tonn bìr kwonn-à ni
àdòníng, sái mpìrká vig big rag, abig bi dang
jakàng jír àyúnn Asabar zyun-à ri bi bó. ⁴³ Barà
bìr mpìrká ri zu á tonn bìr kwonn-à ni àdòníng,
mpìr Yahudawaká nìnànn nímá ma mpìrká swai
kim kim ká ri kà kwonn ma big á tonn bìr kwonn-
à ni, big bàg yag Bulus ma Barnabas. I byar-
à káníng dang gbam big pìkyinn n rag abig shi
áyau àsàn-à Shìdun sa ya sig big.

⁴⁴ Asabar zyun-à ásim níng, mpìrká á finn
swann-à ni nìnànn nímá, big bi jirà abig fig
jir Shìdun. ⁴⁵ Ama barà Yahudawaká myàng
mpìrká kwonn bi sig nìnànn nímá mi ri fig jir

Bulus, sai big sa ku akyib. Big ri sa yipyàr ma bu-à ku ri dang níng, mi ri swau ku. ⁴⁶ I byar-à Bulus ma Barnabas wim kyinn n dinya big n rag, "To, ning mpìr Yahudawaká níng, shi ya sig yi àràg í tonn ayi nìm zìg bi jag jir Shìdun á byarná ni, ama ning ngàng jír-à hi. Ning zìm fig wà aning dìg yonki kinn kinn bàna. To, yá fím ning, yá zìg yag jír-à hi á byar mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. ⁴⁷ Wàníng í barà Shìdun dinya sig yi áni rag,

'N sìnn sig wù á shi àràg í bu-à má yar ya mpìrká
á dunyaru bidìm pár
barà bá wìm zu áni.' "

⁴⁸ Barà mpìrká ká í Yahudawaká bàna big fig barà Bulus dang àdònín, big fig àjwár n swam yan jir Shinn Luyí. Mpìrká ká Shìdun shig zu sig big jirà abig dìg yonki kinn kinn níng, big bir pìkyinn á jír-à hi ni.

⁴⁹ To, jir Shinn Luyí níng shan gban rìghing finn jànn-à màhàn bidìm pár. ⁵⁰ Sái Yahudawaká bi kar zìng uwàká ká ri wib Shìdun big í àgbam, kwonn ma wunù àgbamká á finn swann-à ni, jirà abig kan zu Bulus ma Barnabas. Big sa káníng akyib n kan zu rìg káníng á finn jànn-à ni. ⁵¹ I byar-à yann aswam káníng dab pìg kyàr rìg avír á barbá ni jirà abig tàg rag, mpìr káníng sa sig big bu-à sàñ fig bàna. Sái big yag mà finn swann Ikoniya. ⁵² Mpìrká ri bàg Yesu fig àjwár wàni, Awun Shìdun kà mònn sig á pìkyinnbá ni.

14

Bulus Ma Barnabas Yag Mà Ikoniya

¹ To. A finn swann Ikoniya, í byar-à Bulus ma Barnabas yag kè á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni àràg barà big ri sa kyann. Big dinya mpirká jir Yesu. Hár Yahudawaká ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna nìnànn nímá bir pìkyinn á jír-à hi ni. ² Ama Yahudawaká ká bir fig pìkyinn á jir Yesu ni bàna ning, yag dìg mpirká ká í Yahudawaká bàna, mi ri gbar dù káníng kyinn jirà a káníng bai dìr ma mpirká ri bàg Yesu. ³ Sái Bulus ma Barnabas big shi rìg á finn swann-à ni, hár big shi nonn màhàn. Big ri dang jir Yesu kwonn ma àsànwá, zinn bàna. Big ri sa swàm bu mamaki kim kim ma gbam-à Shìdun ya sig big. Barà káníng myàng bu mamakiká big ri sa ning, káníng bir pìkyinn á jírbá ni. ⁴ Mpirká á finn swann-à ni kyàb gàfinn rìghing kyau pyànà. Kádà ri bàg jir Yahudawaká, kádà ri bàg jir Bulus ma Barnabas.

⁵ Mpirká swaibá kim kim kwonn ma Yahudawaká, ma àgbambá big bi, big ri zìm abig ya Bulus ma Barnabas shwìn, ma abig ta gban káníng ma abàn. ⁶ Barà Bulus ma Barnabas fig tai jír-à hi àdòníng, í byar-à big shàr zu rìg á finn swann-à ni, n yag rìg águnn jànn Likoniya. I byar-à big kè á finn swann Listra ma finn swann Darba ma kauyeká shi kèng kwìb sig áni ning. ⁷ Big ri dinya kyann mpirká jir àjwár á shinn Yesu ni màhàn.

Big Dàb Gbam Mpìr Zy whole section removed

⁸ A finn swann Listra mpìr zyun shi sig áni, barwá bàna ma gbam. I barà big mà sig ku, ku taba kyann fig kyonn bàna. ⁹ Ayúnn-à Bulus big

bi kà á finn swann-à hi ni, wunù-à níng ri shi mi ri fig jírbá. Barà Bulus myàng ku, ku shi sig ma pikyinn barà kwá dang rag a Shìdun dàb gbam ku,¹⁰ í byar-à Bulus dinya ku ma gbam n rag, “A dù nann zu á wai.” Ku bi pìm dù nann zu mi ri kyann kyonn.¹¹ Barà bìr mpìrká myàng àdòníng, big dang á nu jir Likoniya ni n rag, “Kai! I bu sìnn kà síg nì á dìr mpìr káníng ni, n wann bi síg nì áyág.”¹² I byar-à big bar Barnabas rag Zafas, í zìnn bu sìnn zyun. Bulus bó, jirà ku í àsàin-à ri dang jír níng, big bar ku Hamis, í zìnn bu sìnn zyun tìnn.¹³ Lu byar-à big ri wib Zafas shi sig á nu nkyun finn swann-à mà myann. Sái àgbam bu sìnn-à níng hi zìg yann nai ma awu bín, n rag bá wib káníng áni.

¹⁴ Barà Bulus ma Barnabas myàng bu-à mpìr káníng ri zìm abig sa níng, sai big gbar ka jàbá n shàr kà yag áyau bìr mpìrká ni, n dinya mpìrká rag,¹⁵ “Bu-à sa ning sìnn kàng sig yi àràg yi í Shìdun níng, í kai sá nì rà? Yi í mpìr jíkwìnn àràg ning. Yi bi sig áyág jirà ayi dinya ning jir àjwár á shinn Yesu ni, jirà aning fim bu sìnnká ning ri wib níng, wà fòr fig bu zyun bàna, ma aning vim bìr kàng bi á byar Shìdun àsàin yonki, zyun-à màm sig waisháu-à ma dunyaru ma zàpìr ma buká shi sig áni bidìm pár.¹⁶ Sai-à rì níng, Shìdun rì fim sig kó ni aku sa bu-à kyinnwá ma ri zìm bidìm pár.¹⁷ Ama Shìdun ri tìya kyann ning pikyinn-à sìsàn, mi ri sa ya ning swàm barà ná yì ku shi sig áni. Ku ri ya ning shyù, ku ri ya ning buju, ku ri sa byann ya ning buká ning ri tàg á da-à ni. Ku ri sa jwar pikyinn ná.”¹⁸ Kó

barà big dinya mpìr káníng jír-à níng, ama big sa dakyar í wà n kan dim bìr mpìr káníng rag a káníng wib big bàna.

¹⁹ I byar-à mpìr Yahudawaká káhi mà Antakiya ma Ikoniya big bi, n gbar dù kyinn mpìrká á shinn Bulus. Hár mpìrká ta ku ma abàn ta ta, í wà n gbar swann yag rìg ku mà kur lu-à ni. Big ri kyab rag ku wu rìghing. ²⁰ Sái mpìrká ká ri bàg Yesu sar kàng kwìb sig ku áni, mi ri myàng ku, í byar-à ku dù nann zu, n kàng yag mà finn swann-à ni. Ku ma Barnabas bi na byar kyàr, í wà big dù n yag mà finn swann Darba.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

²¹ Big ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni á finn swann Darba. Mpìrká nìnànn nímá bir pìkyinn á byar Yesu. A byar-à hi big dù n kàng yag mà Listra, hár n yag mà Ikoniya big Antakiya á jànn Bisidiya, ²² mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn, abig sar gbam á pìkyinn birbá ni. Big dinya káníng rag, "Sai wà ya wa hing shwìn nìnànn nímá í wà yá kà lu Shìdun íni." ²³ Byar-à mpìrká ri bàg Yesu bidim pár ri shi kwonn, big shig zu ya káníng àgbamká. Big vig Shìdun á shinn káníng ni, n sìnn nu n ya kà káníng á vù Shidun ni barà káníng bir sig pìkyinn á byar wàníng ni níng.

²⁴ Bulus ma Barnabas kyann kàng kwìb rìg jànn Bisidiya, hár n fòr yag mà jànn Pamfiliya.

²⁵ Big dinya mpìrká mà finn swann Barga jir Yesu. I wà big dù n yag mà finn swann Ataliya.

²⁶ I byar-à big kà á kòr zàpìr n kàng yag mà finn swann Antakiya mà byar àsàinká swam bi sig

big ning, ká rì vig sig Shìdun á shinnbá ni, barà Shìdun má myàng kwonn ma big áyau swàmbá zyun-à big sa vinn sig tàma-à ning.

²⁷ Barà big yag fòr mà Antakiya, big bar kwonn mpirká ri kwonn shinn mi ri bàg Yesu n dinya káníng jír bu-à Shìdun sa ya sig big áyau swàmbá ni, barà Shìdun pù ya mpirká ká i Yahudawaká bàna pyù barà káníng bir pìkyinn á jir Yesu. ²⁸ Big shi nonn màhàn ma mpirká ri bàg Yesu.

15

Mpirká Kwonn Shinn Mà Urushalima

¹ Mpirká káhi mà Yahudiya bi á Antakiya, mi ri tág mpirká ri bàg Yesu rag, "Wà na kyag fig jur bàna, àràg barà doka Musa dang sig ning, ná wím zu fig bàna." ² Barà Bulus ma Barnabas fig àdòníng, sái big bi sa yipyàr rag í nímá bàna. I byar-à mpirká ri bàg Yesu rag, a Bulus ma Barnabas kwonn ma mpirká káhi áyaubá ni abig yag mà Urushalima abig yag dang jír ma yann aswamká bu Yesu, kwonn ma àgbamká abig wà byann jír-à hi.

³ I byar-à mpirká ri bàg Yesu swam yag big. Barà big ri yag mà Urushalima big wam zu á jànn Finikiya ma jànn Samariya. Sái big dinya mpirká á jànn káníng ni barà mpirká swai kim kim vim bir bi á byar Shìdun. Hár mpirká ri fig àjwár á dò shinnwá ni. ⁴ Barà big fòr yag mà Urushalima àdòníng, mpirká ri bàg Yesu ma yann aswamká màhàn, ma àgbamká shà big shà shà. I wà big dinya káníng barà Shìdun sa sig swàmwá á byar

mpìrká big rì dinya sig káníng jir Yesu. ⁵ Sái mpìr Farisawaká ká ri bàg Yesu, big sar dù nann zu n dang rag, “Mpìrká swaibá kim kim ká ri bàg Yesu, shi sig àràg í tonn abig kyag jurbá, ma abig wib doka Musa.”

⁶ I byar-à àgbamká ma yann aswamká kwonn í byar nzyun jirà abig wà jír-à hi. ⁷ Barà big ri wà jír àdòníng, sái Bitrus dù nann zu n dang rag, “To, ning wunzàmí big, aning shi kim, n dinya ning jír. Daka á ninonn Shìdun shig zu sig mì áyauná ni, n rag n dinya byann mpìrká swaibá kim jir àjwárwá, jirà abig fig ma abig bir pìkyinn áni. ⁸ Shìdun àsàin-à ri yì bu-à shi sig á pìkyinn mpìr níng, ya sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng Awunwá àràg barà ku ya sig yi mpìr Yahudawaká níng, jirà ayi yì rag ku ri zìm mpìrká bó tìnn. ⁹ Ku gafinn fig yi rag yi kim, big kim bàna, jir kai bàna ku tu kyàr rìghing pìkyinnbá barà big bir sig pìkyinn á byar Yesu ni níng. ¹⁰ To, wà má àdòníng, sáshinn ning ri zìm mpìrká abig bàg gbìb wà zyun-à yi ma yàkúyí big rì bàg sar fig bàna níng rà? Ning ri ya big swánn ùwài àdòníng, ning ri màg màg fig muyar Shìdun rà? ¹¹ Yi má, yi wím zu sig á dò jir shinn àsàn Shinn Luyí Yesu ni, jir pìkyinn biryí á byarwá ni. To, big má í àdòníng tìnn.”

¹² Barà bìr mpìrká fig Bulus ma Barnabas ri dinya big bu mamakiká Shìdun sa sig á vùbá ni áyau mpìrká swai kim kim níng, í byar-à big wìr shi sig yir yir. ¹³ Barà big dang kinn rìghing jírbá àdòníng, sái Yakubu sar dù nann zu n dinya big rag, “To, ning wunzàmí big, aning fig. ¹⁴ Tàma-à níng yi fig rìghing jir Siman Bitrus barà ku rag,

Shìdun shig zu sig mpìrká kádà swai kim kim jirà a káníng shi mpìrká buwá. ¹⁵ Wàníng shi sig àràg barà mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun dang sig á tarkada jir Shìdun ni rag,

¹⁶ 'A pyànn ná-à níng má kèng bi,
má bi má sa bu-à ñ gib ya sig Dawuda nu rag
má sa níng.

Má sa wùn adawá zyun má na kèng kùr
àràg barà mpìr ri mi kèng lu-à wim wann sig,
¹⁷ jirà mpìrká swai kim kim, ká ñ shig zu sig big
rag abig shi mpìrká bumí níng, abig yàn
kyann mì.

¹⁸ I mì Shìdun mì ri dág nì jír bu-à ñ tàg sig
daka sai-à rì.'

¹⁹ "To, ámyàngmí, kada ayi dukà mpìrká ri
vim bìr bi á byar Shìdun ni ma gbam rag abig
wib doka Musa bàna. ²⁰ Ama bu-à yá sa bàna,
ayi ba dinya big wasika rag, kada abig ji bu-à
big ya sig bu sìnn bàna, abig sa àyái bàna, abig
zwam wi zyun-à big sìm gban sig átai bàna, abig
ji àsà bàna, ²¹ jir kai bàna daka sai-à rì níng,
big ri dinya kyann mpìrká jir doka Musa, mi ri
jangga kyann á tonn bìr kwonnká ni Asabar ma
Asabar."

Wasika Big Ba Ya Sig Mpìrká Ká í Yahudawa Bàna, Ká Ri Bàg Yesu

²² Barà Yakubu dang kinn rìg jírwá àdòníng,
sái àgbamká bi shig zu mpìrká má yag kwonn
ma Bulus ma Barnabas, jirà a káníng yag dinya
mpìrká mà Antakiya jír bu-à big dang sig níng.
I byar-à big shig zu Yahuda zyun-à big ri bar
ku Barsaba, ma Silas, í àgbamká áyau mpìrká

bu Yesu, mpìrká ri yan kyinnbá wàni. ²³ Big ba wasika n ya big abig ya yag káníng. Wasika-à hi big ba sig rag:

"Wasika-à ning ri yag á byarná ni, ning wunzàká buyí ká swai kim kim á finn swann Antakiya ma jànn Suriya ma jànn Kilikiya. To, yi wunzàná, ma àgbamká ma yann aswamká á Urushalima yi ri bib kà ning. ²⁴ To, bu-à sa yi ba ya sig ning wasika-à ning, jir kai bàna yi fig big rag mpìrká zu sig áyauyí ni n yag gbar dù sig ning pìkyinn á jírbá big ri dang. Ama buyí yi swam fig big bàna. ²⁵ Barà yi fig àdòníng, í bu-à sa yi myàng rag sàñ sig ayi shig zu mpìrká káhi ayi swam bi big á byarná ni abig bi kwonn ma Barnabas ma Bulus mpir azímyí big, ²⁶ ká zyun-à wann tafinn sig yonkibá á dò jír Shinn Luyí Yesu Kristi ni. ²⁷ Yi ri swam bi kwonn ma Yahuda ma Silas á byarná ni, àjirà abig dinya gban rìg ning jíryí, àràg barà yi ba sig ning. ²⁸ Awun Shidun kwonn ma yi tìnñ, yi bidìm páy yi myàng sàñ fig wà ayi ya ning doka nìnànn nímá bàna. Bu-à ná sa bàna í wàníng: ²⁹ Kada aning ji bu-à big ya sig bu sìnn bàna, aning ji àsà bàna, kada aning zwam bu-à big sìm gban sig átai bàna, kada aning sa àyái bàna. Wà na gàb hing dir ma bu káníng, ning sa hing bu-à ñsàn. Aning shi ítau."

³⁰ Mpìrká big swam yag sig big ning, big dù n yag fòr mà Antakiya. Big bar kwonn mpìrká ri bàg Yesu màhàn, n ya káníng wasika-à big zìg yag sig ning. ³¹ Barà mpir káníng jangga àdòníng, big fig hing àjwár wàni. Jír-à hi sa gbam big kyinn. ³² Yahuda ma Silas big í mpìrká

ri dang kyann jir Shìdun tìnn, big dang nonn jír ma káníng, n dang gbam káníng kyinn, n gbar gbam káníng dìr. ³³ Big na nonn màhàn títi nímá, í wà mpìr káníng dwim kèng bi big ítau, big kèng yag mà Urushalima mà byar àsàinká swam bi sig big níng. [³⁴ Ama Silas zìm á kyinnwá ni n shi buwá màhàn.]

³⁵ Bulus ma Barnabas shi mà Antakiya mi ri tàg mpirká jir Yesu, kwonn ma mpirká kádà nìnànn nímá, big ri tàg bu, mi ri dang jir Yesu tìnn.

Bulus Ma Barnabas Gàb Dìr

³⁶ Ayunn zyun sai Bulus bi dinya Barnabas rag, abig dù abig yag myàng kà mpirká big rì dinya sig káníng jir Yesu, abig myàng barà káníng ri shi áni. ³⁷ Sái Barnabas zìm abig zìg yag kwonn ma Yohanna Markus. ³⁸ Ama Bulus zìm fig bàna, jir kai bàna ku rag wàníng rì ngàng sig wà wàníng má kyann, má sa swàm ma big, n dù dà fim rìg big á jànn Pamfiliya sai-à big rì sa kinn fig ma swàmbá bàna. ³⁹ I byar-à big kà mi ri sa yipyàr hár bi sa big gàb rìg dìr. Barnabas bi zìg Markus, big yag kà á kòr zàpìr, n yag mà swàin Kubrus. ⁴⁰ Bulus bó bi shig zu Silas. Ku ma wàníng yag zyun. Mpirká ri bàg Yesu màhàn vig ya big Shìdun rag a Shìdun sa sàn ya big, ma a wàníng myàng kwonn ma big. ⁴¹ I byar-à big dù n yag mà jànn Suriya ma jànn Kilikiya. Big ri kyann á jànn káníng hi, mi ri dang gbam mpirká ri bàg Yesu kyinn.

Timoti Bàg Yag Bulus Ma Silas

16

¹ Bulus ma Silas yag mà finn swann Darba big finn swann Listra. Big yag dìg wunù zyun ku í mpìr-à màhàn, ku ri bàg Yesu, zìnnwá í Timoti. Nàwá í mpìr Yahudawa, tawá í mpìr Helenawa. Nàwá í mpìr-à ri bàg Yesu tìnn. ² Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Listra big finn swann Ikoniya big bidìm pár big ri yan kyinn Timoti wàni. ³ Bulus ri zim a Timoti nu kyann ku á byar-à kwá dang kyann jir Shìdun. I wà ku bi gib wàníng jur, í jirà a Yahudawaká zìm wàníng, jir kai bàna káníng bidìm pár yì hing wà ta Timoti í mpìr Helena, í bu-à sa big rì gib fig ku jur bàna sai-à rì níng. ⁴ Bulus zìg ku, big ri yag á finn swann kim kim, mi ri dinya mpìrká jír bu-à yann aswamká ma àgbamká mà Úrushalima ri zìm mpìrká abig sa, mi ri dinya big rag abig bàg jir káníng. ⁵ Barà mpìrká hi fig àdòníng pìkyinnbá gbam swàb kè á jir Yesu ni. Su ma su mpìrká ri nànn swàb kè wàni.

Bulus La La Ashinn Mpìr Zyun Ni Mà Makidoniya

⁶ Big dù n yag mà jànn Firijiya ma jànn Galatiya, big wam zu rìg jànn Asiya, jir kai bàna Awun Shìdun zìm fig abig dang jir Yesu màhàn bàna. ⁷ Barà big fòr á gàb swann Misiya, big ri zìm abig kè á finn swann Bitiniya, ama Awun Yesu kan dim big abig kè á byar-à hi ni bàna. ⁸ I byar-à big wam zu, n yag mà finn swann zyun big ri bar Taruwasa. ⁹ A byar-à hi sái á fi-à ni Bulus bi la la, mpìr zyun sar sig í mpìr á jànn Makidoniya, wàníng vig ku rag, "Wúshèní, á bi

á jànniyí ni á sa shang yi.” ¹⁰ Barà Bulus la là níng àdònín, sái yi ma ku dù, n yag màhàn. Yi rag Shìdun dang síg nì rag, ku ri zìm ayi yag dang jir àjwárwá màhàn.

Lidiya Bir Pìkyinn á Byar Yesu

¹¹ A byar-à hi yi dù á Taruwasa, n kà á kòr zàpìr, n zu yag mà Samutaraki, n na byar kyàr, í wà yi yag mà Niyabolis. ¹² Yi dù n yag fòr mà finn swann Filibi á jànn Makidoniya. Lu-à hi í lu ùwài, í lu mpirká bi sig mà jànn Roma. To, yi bi n na kù su pyànà màhàn. ¹³ Ayúnn Asabar yi zu á finn swann-à ni, n yag mà nu níng-à ni, yi yag yàn kyann byar-à Yahudawaká ri vig Shìdun. Yi yag dìg uwàká kwonn shi sig màhàn. I wa yi bi shi wann n dinya big jir Shìdun. ¹⁴ Uwà zyun áyau-à ni ri fig jír-à yi ri dinya big níng, zìnnwá í Lidiya. Ku í mpìr-à ri wann tafinn jà gbàinshìn zyun-à shi sig ma bài wàni. Ku í mpìr-à mà finn swann Tiyatira. Ku í mpìr-à ri wib Shìdun. I byar-à Shìdun pù finn ya ku kyinnwá. Ku zìm hing jír-à Bulus ri dang níng. ¹⁵ Sái big bi wau ku dìr batisma, ku ma mpirká á luwá ni. I byar-à ku bar yi rag, “Wà na zìm hing rag nì bir sig pìkyinnmí á jir Yesu ni, aning bi shi á lumí ni.” Ku kar vig yi vig vig, hár yi yag mà luwá ni.

Big Kìg Bulus Ma Silas á Tonn Fi Mà Filibi

¹⁶ Ayúnn su zyun yi dù mi ri wai yag mà byar-à yá vig Shìdun, sái yi dìg kwonn ma wùn uwà zyun ku í fàu, wàu shi sig á dìrwá ni, ku ri vann akwonn. Akwonn-à ku ri vann níng, ku ri dìg bài ùwài nímá áni, mi ri ya shinn luwá big. ¹⁷ To,

wùn uwà-à níng, ku ri bàg yi á sim, yi ma Bulus. Ku ri dang jír ma gbam, mi ri dang rag, "Mpìr káníng í fàu Shìdun. Big ri tàg ning gbìb-à ná wìm zu áni." ¹⁸ Su ma su ku ri dang kyann àdòníng. I byar-à pìkyinn Bulus bai, ku vim bìr bi n dinya wàu-à níng hi n rag, "Mì ri dinya wù á zìnn Yesu Kristi, á zu á dìr wùn uwà-à níng ni." Gbìb fig tá bàna wàu-à í zu rìg-à n dà fim rìg wùn uwà-à níng hi. ¹⁹ Barà shinn luká bu wùn uwà-à níng myàng bu-à big ri dìg bài áni jànn rìg rag hing níng, sai big bi pànn Bulus ma Silas, n zìg yag big mà byar àgbamká ri wà kwonn ma kasuwa-à ni. ²⁰ Barà big zìg yag fòr big àdòníng, sai big rag, "Mpìr káníng í mpìr Yahudawaká, big ri gbar dù kyinn mpirká á finn swannyí ni. ²¹ Big ri tàg bu-à dokayí kan dim sig. Buyí yi mpìr Romawaká yi zìm fig bu-à big ri tàg níng bàna, yá bàg fig bàna." ²² Barà big dang àdòníng, sai bìr mpirká kwonn dab Bulus ma Silas.

Agbamká àsàinká ri gib jír níng, wan zu big jà á dìr-à ni, n du kà mpirká káhi abig dab káníng ashor. ²³ Barà big dab kinn káníng àdòníng, sai big zìg káníng n kìg kà rìg á tonn fi-à ni. Big dinya àsàin-à ri sa gadi màhàn rag a wàning sar gadi ñsàn nímá. ²⁴ Barà àsàin gadi fig àdòníng, ku bi zìg big, n kìg kà big á finn tonn-à wà mà yau n bi zìg punn, n wír kà big á barbá ni.

²⁵ Ayau fi-à ni, Bulus ma Silas ri vig Shìdun mi ri yan Shìdun ma jonn. Mpirká ká big kìg sig mà tonn fi-à ni níng, ri fig. ²⁶ Gbìb fig tá bàna, jànn-à bi ning yàng yàng. Tonn fi-à ning hár ma mìrwá bidìm pár. Nu nkyunká bidìm pár pù fim

rìghing. Punnká big sìr kà sig á bar mpirká big kìg sig ning, wan zu rìghing. ²⁷ Barà àsain-à ri sa gadi-à fím zir àdònín, ku myàng nu nkyunká pù finn rìghing. Ku bi gbar wàm zu kafaiwá, ku ri zìm aku gban shinnwá, jir kai bàna ku ri kyab rag mpirká shàr kyag zu rìghing. ²⁸ Sái Bulus bar ku nài abor n rag, "A a, kada á gban shinnwú bàna. Yi bidìm pár yi shi sig áyág."

²⁹ Asàin-à ri sa gadi-à ning rag, abig zìg bi pitila. Ku shàr kà yag á byar Bulus ma Silas, n bìnn kir wann á pyànnbá ni, dìrwá ri zwab kàg kàg kàg. ³⁰ Sái ku zìg zu yag káníng mà myann n bib káníng rag, "Agbamká, bu-à má sa jirà n wìm zu í kai rà?"

³¹ Big dinya ku rag, "A bir pìkyinnwú á byar Shinn Luyí Yesu ni. Ku í àsain-à má pìnn zu wù ma mpirká buwú bidìm pár." ³² I byar-à hi big dinya ku jír á shinn Yesu, ku ma mpirká á luwá ni bidìm pár. ³³ A fi-à ning hi ni, asa gadi-à ning bi zìg big n bi tu rìg big yun byar-à big dab pòr sig big ning. I byar-à káníng wau ku dìr batisma, ma mpirká á luwá ni bidìm pár. ³⁴ Ku bi zìg kà yag rìg káníng mà finn luwá ni, n bi zìg buju n ya káníng. Ku ma mpirká buwá ri sa àyán, jir kai bàna big bir rìghing pìkyinn á byar Shìdun.

³⁵ Barà byar-à bi kyàr àdònín sái àgbamká bu Romawaká swam yag poliská n rag, abig finn zu Bulus ma Silas á tonn fi-à ni.

³⁶ Sái àsain-à ri sa gadi-à ning yag dinya Bulus rag, "To, àgbamká swam bi aswam rag nà finn ning. To, aning dù, aning yag sisàn."

³⁷ Sái Bulus dinya poliská n rag, "Aning myàng, yá yag fig bàna. Big pànn fig yi ma bu-à bibai

bàna, í wà big bi dab yi ashor átai áyau bìr mpìrká ni. Yi má, yi í mpìr Roma. Big kìg yi á tonn fi-à ni, í wà tâma-à níng big ri zìm abig bònn pù finn yi átai rà? Yá yag fig bàna. Agbam káníng abig bi ma abig zìg zu yi ma shinnbá."

³⁸ Polis káníng yag dinya àgbamká jír bu-à Bulus dang sig rag bá yag fig bàna níng. Barà big fig rag Bulus ma Silas í mpìr Roma àdòníng, sai dìrbá í wu tàg rìg-à. ³⁹ Big dù bi n bi dìg káníng n rag a káníng yafa ya big. Hár big zig zu káníng á tonn fi-à ni, n rag wúshèní a káníng dù á jànnbá ni. ⁴⁰ Barà big zu mà tonn fi-à ni àdòníng, big dù n yag mà lu Lidiya. Big dìg kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu màhàn. Big dang gbam káníng pìkyinn. I wà mì wam zu yag rìgbá.

17

Big Yag Mà Tasalonika

¹ Sái big yag, big wam zu á finn swann Amfibolis ma Aboloniya, n bi fòr á Tasalonika, í wà big bi dìg tonn bìr kwonn Yahudawaká màhàn. ² A byar-à níng hi Bulus yag kà tonn bìr kwonn àràg barà ku ri sa kyann. Hár Asabar sara ku ri kà, mi ri tàg mpìrká bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun. ³ Ku ri dinya káníng rag Yesu í Almasihu zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng. Ku rag tarkada Shìdun ri tiya big rag, Almasihu ma bi hing, wàníng má wa shwìn, hár má wu. Wà wàníng ma wu hing, wàníng má dù nann zu kèng ma yonki. ⁴ Yahudawaká káhi bir pìkyinn á jírwá ni. I wà big kà, mi ri bàg ku,

ku ma Silas. Mpìr Helenawaká kádà, ká ri shàr Shìdun níng, big bir pìkyinn, hár uwàká, ká í mpìr àgbam má, big bir pìkyinn tìnn.

⁵ Sái mpìr Yahudawaká kádà níng sa akyib jirà mpìrká nìnànn nímá bi bàg Bulus big. Sái big bar kwonn yann àbínnká ká ri shi á kasuwa-à ni átai níng, n dinya big rag abig gbar dù pìkyinn mpìrká á finn swann-à ni á shinn Bulus ma Silas ni. Big kinn bi á lu Jason jirà abig zìg zu bi káníng á pyànn mpìrká ni ma abig wà big kwonn. ⁶ Ama big dìg fig káníng bàna. Sái big zìg zu bi Jason ma mpìrká ri bàg Yesu, n zìg yag káníng á byar àgbamká ri wà kwonn á finn swann-à ni. Big ri yan yán n rag, “Mpìr káníng byar-à ba yag bidim pá, big ri gbar dù kyann pìkyinn mpìrká. Tàma-à níng big bi sig áyág.

⁷ I wà Jason zìg big n tìg sig big á luwá ni. To, barà big shi sig áyág níng big ri bàg fig doka kùryí Kaisar bàna, big dang rag kùr zyun shi sig áni zìnnwá í Yesu.” ⁸ Barà bìr mpìrká ma àgbamká fig àdòníng, pìkyinnbá fib hing wàni.

⁹ Agbamká du kà Jason ma mpìrká kádà a káníng wa bài, jirà abig finn tafinn Bulus ma Silas, n dwim káníng rag a káníng yag.

Big Yag Mà Biriya

¹⁰ A fi-à ni mpìrká ri bàg Yesu níng, bi dwim Bulus ma Silas a káníng yag mà Biriya. Barà big fòr yag màhàn àdòníng, big kà á tonn bìr kwonn Yahudawaká ni. ¹¹ Mpìrká á Biriya níng big zìg jir Yesu vù pyànn. Big kab hing mpìrká á Tasalonika, big ri jangga kyann jir Shìdun su ma su jirà abig myàng wà bu-à Bulus

dang sig níng ma àjai. ¹² Big nìnànn nímá big bir hing pìkyinn á byar Yesu ni. Mpìr Yahudawaká nìnànn nímá bir pìkyinn, kwonn ma mpìr Helenawaká wunùká ma uwà àgbamká tìnn. ¹³ Barà Yahudawaká mà Tasalonika fig rag Bulus shi sig mà Biriya, mi ri dang jir Shìdun màhàn níng, sai big dù n yag tàg mpìrká màhàn jirà a káníng bai dìr ma Bulus. ¹⁴ I byar-à mpìrká ri bàg Yesu níng tìr yag ku mà lu zyun á nu níng ùwài-à ni aku yag shi màhàn. Silas ma Timoti big shi sig bigbá mà Biriya, big yag fig bàna. ¹⁵ Mpìrká káhi nu fòr yag Bulus mà Atina. I byar-à hi ku dwim big rag abig kèng yag, abig dinya Silas ma Timoti a káníng yag kíni abig yag dìg ku.

Bulus Dang Jir Shìdun Mà Atina

¹⁶ Barà Bulus ri shi kir Silas ma Timoti á finn swann Atina, sai ku bi myàng mpìrká màhàn shi sig ma bu sìnn wàni. Ku bai pìkyinn wàni. ¹⁷ Su ma su ku ri dang jír ma Yahudawaká á tonn bìr kwonn-à ni á shinn Yesu ni. Ku dang jír ma mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká ri wib Shìdun. Hár ku ri yag mà kasuwa-à ni, mi ri dang jír ma mpìrká màhàn. ¹⁸ Malamká kádà ri dang jír ma ku tìnn, í malamká ká big ri bar big Abikiriya ma Sitokiya, big í àsàinká yì sig bu á jànn-à ni. Mpìrká kádà áyaubá ni ri dang rag, bu-à mpìr awànn nu-à níng ri zìm aku dang níng í kai rà?

Kádà bó, barà big fig ku ri dang jír á shinn Yesu ni barà wàning dù nann zu kèng sig ma yonki níng, big ri dang rag, kó ku ri dang jír á shinn bu sìnn mpìrká mà swann kim kim. ¹⁹ I byar-à

big zìg yag ku mà wùn mwír zyun, zìnn mwír-à hi í Arasa. I byar-à big ri kwonn màhàn. I wà big bib ku rag, “To, yi ri zìm ayi fig bu tàng àpyú zyun-à wù ri tàng níng. ²⁰ Bu-à wù ri dang áyaú jírwú ni shi sig í bu àpyú á byaryí ni, yi ri zìm ayi fig yìrwá.” ²¹ (Mpìrká mà Atina, wà ba fig hing jír àpyú zyun, í bu-à big ri dang kyann. Big ri sa fig bu zyun bàna mi ri gang fig kyann íri kàhi. Hár kyìnnká shi sig màhàn bidìm pár big ri sa àdòníng tìnn.)

²² I byar-à Bulus bi sar dù nann zu áyaubá ni á Wùn Mwir Arasa ni. Ku dinya big jír, n rag, “Ning mpìrká á Atina, mì ri myàng ning shi sig ma gbìb bu sìnnká ning ri wib nìnànn nímá. ²³ Sai-à mì ri kyann kyann á finn swann ná ni, mì ri myàng byarká ning ri wib bu sìnnká. Hár nì myàng abàn zyun, big ba sig á dìrwá ni rag, ‘Wàníng í jir shinn Shìdun zyun-à mpìr yì fig ku bàna.’ To, Shìdun zyun-à mì ri dang jír á shinnwá ni níng, ku shí nì Shìdun zyun-à ning ri wib ku, n yì fig ku bàna níng. ²⁴ Shìdun zyun-à mì ri dang níng ku í Shìdun àsàin-à màm sig dunyaru ma buká shi sig áni bidìm pár. Ku shí nì àgbam-à mà wai ma wà á jìnn ni bidìm pár. Ku ri shi fig á lu zyun-à mpìr mi sig bàna. ²⁵ Buwá ku ri yàn fig bu zyun á byar mpìr bàna, jír kai bàna walai bu zyun-à kab sig gbamwá. Ku ya sig mpìr awun í nì, ma buká kádà. ²⁶ Sai-à ku jag màm sig mpìr á dunyaru, ku màm jag síg mpìr nízyun, í wà á byar mpìr-à níng hi, swai mpìrká bidìm pár bi jwàr. Ku rag abig shi kó áni bidìm pár á dunyaru. Ku ya sig big byar-à bá shi tib, kwonn ma su-à bá shi

á dunyaru. ²⁷ To, barà ku màm sig mpìr káníng, ku ri zìm abig yàn kyann ku jirà kó bá dìg ku. Ama ku nonn fig ma yi bàna. ²⁸ Mpìr zyun dang sig rag,

‘Shìdun í àsàin-à sa sig yi shi sig ma yonki ma gbam.’

Aràg barà ning dài sig áyau jonnká bigná ni n rag,

‘Yi bidim pár yi í yann Shìdun.’

²⁹ To, barà yi í yann Shìdun níng, bu-à sa yi ri zìg àsháu zinariya ma àsháu azurfa ma abà, mi ri kènn, mi ri dang rag í Shìdun níng, í kai sá nì rà? Shìdun shi fig àdòníng bàna. ³⁰ Sai-à rì níng, mpìrká ri sa àdòníng, jir kai bàna big yì fig bu zyun bàna. Shìdun rì myàng gbam sig big ma zu. Ama tàma-à níng ku ri dinya yi rag, kó ni bidim pár aku dà finn bu pyìr sa. ³¹ Ku sìnn sig àyúnn-à kwá wà mpìrká kwonn. Kwonnn-à kwá wà níng kwá wà á gbìb gwangga. Ku sìnn sig mpìr àsàin-à má wà kwonn àyúnn-à níng hi. Mpìr-à níng Shìdun gbar dù nann zu kèng sig ku ma yonki mà amir-à ni. Barà Shìdun gbar dù kèng sig ku ma yonki níng, í barà ku tiya sig mpìrká rag, kwá wà kwonn-à hi.”

³² Barà mpìrká fig jír bu-à Bulus dang sig áshinn barà ki ma du nann zu kèng ma yonki níng, mpìrká káhi jwann ku. Ama mpìrká kádà rag, bigbá big ri zìm abig fig jakèng jír-à níng hi. ³³ I byar-à Bulus dù dà finn rìg big. ³⁴ Mpìrká kádà bàg yag ku. Big bir pìkyinn á jír-à ku dang sig. Zyun áyaubá ni í Diyonisius, ku í mpìr àgbam bu finn swann-à níng hi. Zyun í uwà

zyun big ri bar ku Damaris, kwonn ma mpìrká kádà.

18

Bulus Yag Mà Korinti

¹ I byar-à Bulus dù á finn swann Atina, ku yag mà finn swann Korinti. ² Ku dìg kwonn ma mpìr zyun zìnnwá í Akila, í mpìr Yahudawa. Big mà sig ku á jànn Pantas. Ku ma wàwá Biriskila big rì shi hing á jànn Italiya, í wà Kalaudiyas, kùr-à màhàn dang rag, mpìr Yahudawaká abig dù á finn swannwá ni. Finn swann-à hi í Roma. Sai-à Bulus yag mà Korinti ku bib kà big màhàn. ³ Ku myàng swàmwá ku ma káníng í nzyun. Swàmbá big ri kwìb wau zyun-à big ri sa apig áni. I byar-à ku shi kwonn ma big n sa swàm ma big. ⁴ Asabar ma Asabar ku ri yag kyann mà tonn bìr kwonn-à ni, mi ri kar zìng mpìr Yahudawaká ma mpìr Helenawaká a káníng zìm jir Yesu.

⁵ Barà Silas ma Timoti dù á Makidoniya n yag mà Korinti, big dìg Bulus màhàn. I byar-à Bulus dà fim rìg swàm wau-à ku ri kwìb níng, mi ri dang kyann jir Shìdun. Ku ri dinya byann mpìr Yahudawaká rag, Yesu shí nì Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig. ⁶ I byar-à big zìm fig jírwá bàna. Big ri sa yipyàr ma jírwá, mi ri swau ku. I byar-à ku pìm zu rìg avír-à á jàwá ni á pyànnbá ni n rag, “To, wà na sa Shìdun ma ngàng ning, to í jírná, í vù jírmí bàna. Tàma-à níng má yag á byar mpìrká ká swaibá kim kim.”

⁷ I wà ku zu á tonn bìr kwonn-à ni, n dù n yag shi á lu mpìr-à ri bàg Shìdun big ri bar ku Titus Yustus. Luwá shi yàr sig ma tonn bìr kwonn-à hi.

⁸ Kirisbus àgbam-à á tonn bìr kwonn-à ni níng, ku fig jír-à hi, hár ku bir pìkyinn á byar Yesu ni, ku ma mpirká mà luwá ni bidìm pá. Mpirká mà Korinti nìnànn nímá big fig jír-à hi, n bir pìkyinn áni. I wà big wau big dìr batisma.

⁹ Ayúnn zyun á fi-à ni, Shìdun bi dang jír ma Bulus á la-à ni n rag, “A shàr zinn mpirká bàna, á dang kyann jírmí, kada á fim bàna. ¹⁰ N shi sig á shinnwú ni, walai mpìr-à kinn sig barà kwá sa wù bu. N shi sig ma mpirká nìnànn nímá á finn swann-à níng ni.” ¹¹ Bulus shi màhàn hár ji zyun ma sònn swìnnjin, mi ri tàg mpirká màhàn jír Shìdun.

¹² Sai-à Galiyo shi síg nì gwamna á jànn Akaya, sái mpìr Yahudawaká bi pànn Bulus n zìg yag rìg ku mà byar àgbamká ni jirà abig wà ku kwonn. ¹³ Big dinya àgbamká rag, “Mpìr-à níng tàg mpirká rag abig wib Shìdun á gbiè zyun-à dokayí kan dim sig.”

¹⁴ Barà Bulus má kan dang jírwá àdòníng, sái gwamna-à hi dinya mpirká rag, “Bu-à ning ri dang níng, ning ri zìg bi jír á shinn doka bu Yahudawaká ni átai, ning ri zìg bi fíg jír á shinn dokayí ni bàna. Bulus nìm ma sa sig bu-à bibai áyau dokayí ni, nìm má gang sung á jírná ni.

¹⁵ Ama barà í jir shinn jír dang, ma zìnn, ma dokaná, to, aning dang ma shinn ná. Má dang fig bu zyun á shinn íri buká àdòníng bàna.” ¹⁶ I byar-à ku kan zu rìg káníng á tonn kwonn wà-à ni. ¹⁷ Barà ku kan zu rìg káníng àdòníng, sái big pànn àgbam zyun-à shi síg nì shinn áyau tonn bìr kwonn-à ni, zìnn mpìr-à níng hi í Sastanisu.

Big pànn ku n dab ku dab dab. Big ri dab ku á myann mà byar tonn kwonn wà-à ni. Galiyo bó bu-à du ku bàna.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

¹⁸ Bulus shi nonn mà Korinti ma mpìrká ri bàg Yesu. I wà ku ri zìm aku yag mà Suriya. Ku dù, ku ma Biriskila ma Akila, big í yag rìg-à. Barà big fòr á Kankiriya, Bulus tun ya Shìdun ki, n wann rìg jinnwá, í wà big kà á kòr-à ni, mì yag rìg-à.

¹⁹ I byar-à big yag mà finn swann Afisa. Bulus fim Biriskila ma Akila abig sa swàm màhàn. Ku yag n kà á tonn bìr kwonn-à ni, mi ri dang jír ma Yahudawaká màhàn, mi ri tàng káníng bu.

²⁰ Yahudawaká ká ri bàg Yesu ri zìm a Bulus shi nonn ma big, ama ku zìm fig bàna. ²¹ Ku dinya big rag, "Sái wà Shìdun ma zìm hing, í wà má kàng bi kàng á byarná ni." I wà ku dù ma Afisa n kà á kòr, mì yag rìg-à.

²² Barà ku fòr yag mà Kaisariya, ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima. I wà ku dù n yag mà finn swann Antakiya. ²³ Ku shi nonn màhàn tití nímá, í wà ku dù n yag mà jànn Galatiya ma jànn Firijiya, mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn.

Apolos Dang Jir Yesu Mà Afisa

²⁴ Mpìr Yahudawa zyun big ri bar ku Apolos, ku bi fòr á finn swann Afisa, big mà sig ku mà finn swann Iskandariya. Ku dang yì hing jír wàni, hár ku yì hing jír-à shi sig á tarkada Shìdun ni wàni. ²⁵ Big tàng hing ku gbìb Shinn Luyí wàni. Ku ri tàng mpìrká ma pìkyinn nízyun. Jírwá ábibir ma bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun, ama

batisma-à ku yì sig, ku yì sig íri bu Yohanna, ku yì fig ma barà big ri wau mpìr dìr batisma áyau zìnn Yesu bàna. ²⁶ Ku wim pìkyinn mi ri dang jir Yesu mà tonn bìr kwonn-à ni. Barà Biriskila ma Akila big fig àdòníng, sai big zìg yag ku mà lubá ni, mi ri tàng swàb kà ku gbìb Shìdun wàni. ²⁷ Apolos ri zìm aku yag mà jànn Akaya. I byar-à hi mpìrká ká ri bàg Yesu sa shang ku bu zyun. Big bi ba wasika, n dwim yag mà byar mpìrká ri bàg Yesu mà Akaya. Big rag a káníng pànn ku vù pyànà. I byar-à ku dù n yag màhàn. Barà ku fòr yag màhàn àdòníng, ku sa shang mpìrká ká zyun-à á dò jir àsàn Shìdun ni, big bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni. ²⁸ Ku ri dang jír mà gbam mi ri sa yipyàr ma Yahudawaká áyau bìr mpìrká ni rag, jir Shìdun ri tàng yi rag Yesu shí nì Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

19

Bulus Yag Mà Afisa

¹ Sai-à Apolos shi sig buwá á finn swann Korinti, sai Bulus kyann kyann á finn swannká á jànn Asiya, n yag mà finn swann Afisa. Ku bi dìg mpìrká káhi ri bàg Yesu màhàn. ² I byar-à ku bib big rag, “Sai-à ning bir pìkyinn á byar Yesu ni níng, ning dìg hing Awun Shìdun rà?”

Big rag, big dìg fig bàna, big taba fig fig bu-à big ri dang rag í Awun Shìdun níng bàna.

³ Sái ku bib big rag, “Big wau sig ning írì dìr batisma wà áni rà?”

Big rag big wau sig big batisma àràg barà Yohanna ri wau níng.

⁴ Bulus dinya big rag, “Batismá bu Yohanna í dò jir shinn mpìrká dà fím sig bu pyìrbá. Buwá ku ri tág mpìr Ísrailaká rag, a káníng bir kyinn á byar mpìr zyun-à má bi á simwá ni. Mpìr-à níng hi í Yesu.”

⁵ Barà mpìr káníng fig àdòníng, sái big wau rìg dìr batisma ma zinn Shinn Luyí Yesu. ⁶ Bulus tib big vù á shinn-à ni, í wà Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni. Sái big bi dang jír big nu jír kim kim zyun-à big taba dang fig bàna. Big ri dang bu-à Shìdun dinya sig big. ⁷ Mpìr káníng big fòr hing mpìr dwib agban pyànà.

⁸ Bulus yag dang jír mà tonn bìr kwonn-à ni. Ku ri dang jír zinn bàna. Hár sònn sara ku shi mi ri dang jír big mpìrká á shinn Yesu ni, mi ri zìng byafàn jirà a káníng yì byann barà Shìdun má na kùrwá. ⁹ Mpìrká kádà fig jír-à hi big gbam sung, n zìg fig bàna. Big bi dang jír àbai á shinn jír gbjib Shìdun. Big ri dang àdòníng á byar bìr mpìrká ni. Barà Bulus myàng àdòníng, sái ku zu áyaubá ni, n zìg yag mpìrká ri bàg Yesu, big yag kà á tonn ùwái nímá byar-à big ri tág mpìrká bu. Tonn-à hi í bu Tiranus. Bulus ri dinya kyann káníng jír su ma su. ¹⁰ Ji pyànà big ri sa àdòníng. Hár bi sa mpìrká shi sig mà jànn Asiya, big nìnànn nímá big fig rìg jir Yesu. Mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna bidim pár big fig rìghing jir Shinn Luyí Yesu.

Mpìrká Tafinn Bu Subu Sa n Bàg Yesu

¹¹ Shìdun ya sig Bulus gbam barà kwá sa bu mamaki wà mpìr taba myàng fig bàna. ¹² Big zìg jàwá zyun-à ku sa sig swàm ma kàhi, n ya

yag mpìrká na sig dor big tib vù áni, dìrbá í gbam rìg-à. Wàuká zu n dà fim rìg big. ¹³ Yahudawaká kàdàkí bi, ká ri sa kyann subu, big ri zìm abig kan zu wàu big zìnn Yesu tìnn. Big dang rag, “Yi ri dinya ning á zinn Yesu zyun-à Bulus ri dang kyann jírwá ning, aning zu rìg á dìr mpìrká ni.” ¹⁴ Yann wunù sùmpyànn, í yanká bu àgbam zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun áyau Yahudawaká ni, zìnnwá í Siba. Yanká bu àgbam-à ning hi sa àdòníng tìnn.

¹⁵ Wau-à hi dang rag, “N yì hing Yesu, nì yì hing Bulus, ama bigná kam, ning í ni rà?”

¹⁶ Mpìr-à wàu-à dab sig ku ning, bi pìm dù nann zu n dab big. Hár ku dab nauna big wàni. I byar-à big shàr zu mà lu-à ni, jàbá ka rìghing, big shàr zu dìr áyonn kwonn ma àwá í zyun, jir kai bàna gbamwá kab hing gbambá. ¹⁷ Mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna shi sig mà finn swann Afisa ning, big bidim pár, big fig rìg tai bu-à sa sig ning. Barà big fig àdòníng, zinn pànn rìg big. Mpìrká swam yan zìnn Shinn Luyí Yesu kab wàri. ¹⁸ Ayau mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn, mpìr nìnànn nímá bi dang zu bu bibaiká big sa sig. ¹⁹ Big nìnànn nímá big zìg bi tarkada swàm subu-à big ri sa ning, n bi twìb swànn rìg áyau bìr mpìrká ni. Big dab lisafi bài tarkada subu-à big twìb swànn sig ning, bàiwá fòr hing 50,000 á bài azurfa. ²⁰ A jir bu-à sa sig ning ni, mpìrká ri fig swàb kè yag jir Shìdun mà pyànn ma gbam kó áni bidim pár.

Ngain Dù Mà Afisa Jir Shinn Yesu

²¹ Barà bu káníng sa rìg àdòníng, sai Bulus ri zìm á kyinnwá ni rag, kwá kyann kyonn kwá yag mà jànn Makidoniya big jànn Akaya, hár kwá yag fòr mà finn swann Urushalima, á pyànn kwá yag mà finn swann Roma. ²² I byar-à ku bi swam yag Timoti ma Arastas, a káníng yag jág ku nì mà Makidoniya. Káníng àsàinká ri sa shang ku swàm. Ku shi swàb kà tim buwá á jànn Asiya.

²³ To, á sai-à níng hi ni, ngain bi dù áyau mpìrká á finn swann Afisa jir shinn gbìb Yesu. ²⁴ Mpìr zyun big ri bar ku Dimitiriyas, ku í mpìr ayìg bu. Ku ri yìg yann tonnká ri zu àràg tonn bu bu sìnn zyun-à big ri bar Artamisa. Tonnká hi ku ri yìg ma àsháu azurfa. Ku ma mpìrká ri sa swàm á byarwá ni níng, big ri dìg bài áyau swàmbá ni wàni. ²⁵ I byar-à ku bar kwonn gban rìg mpìrká ri sa swàm ma ku, ma ká ri sa swàm àràg bigbá níng n dinya big rag, “To, aning myàng barà yi ri dìg bài ùwài á jir swàmyí ni. ²⁶ Ama aning myàng barà Bulus mpìr-à níng ri kyann, mi ri tág mpìrká rag, bu-à mpìr ma yìg sig ma vùwá, í Shidun bàna. Mpìrká nìnànn nímá á Afisa áyág ma ká mà Asiya nìnànn nímá zìm jírwá. ²⁷ Wàníng má du kà mpìrká má ngàng swàmyí. Iri jir wà bá ngàng swàmyí bàna má, bá sìnn kèng tonn bu sìnnýí Artamisa má shi fig rag í bu zyun bàna, ku zyun-à mpìrká mà Asiya ma mpìrká bidìm pár ri wib ku níng, bá sìnn kèng fig rag ku bu nìsàn bàna.”

²⁸ Barà mpìrká fig jir Dimitiriyas àdòníng, sai big bai rìg pìkyinn áni. Big yan nài yán n dang rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku

í bu ùwài.” ²⁹ A byar-à níng hi kyinn mpìrká mà finn swann-à ni dù. I byar-à mpìrká pànn Gayus ma Aristarkus big í mpìrká mà Makidoniya. Big bi kwonn ma Bulus í zyun mà Makidoniya. Mpìrká ri gbar yag big ma gbam mà fír-à ni. ³⁰ Bulus ri zìm aku kà nu mpìr pyànà káníng, aku kan dim bìr mpìrká bu-à bá sa káníng. Ama mpìrká ri bàg Yesu kan dim ku rag, kada aku yag màhàn bàna. ³¹ Agbamká káhi á jànn-à ni, big í jàuká bu Bulus, big má, big dwim yag big rag, wúshèní kada a Bulus du kà shinnwá áni bàna. ³² I barà bìr mpìrká shi mi ri yan yán. Kádà ri dang bu zyun kim, kádà ri dang bu zyun kim. Káhi nìnànn nímá áyaubá ni big yì fig bu-à zìg yag sig big mà byar-à níng hi bàna. ³³ Mpìr Yahudawaká bi tìr yag Alizanda mà pyànn, jirà aku dinya mpìrká jír. Mpìrká wà sig rag ku í àsàin-à sa sig big ri bai dìr níng. I byar-à ku sa nann zu vùwá n rag abig shi kim, ku ri zìm aku dang jír. ³⁴ Barà mpìrká myàng yì rìg ku, ku í mpìr Yahudawa níng, í byar-à big bi yan swàb kà nài yán, hár fòr awa pyànà. Nài jírbá bidim pár yag rìghing nzyun. Big rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwài.”

³⁵ Mpìr àsàin-à ri ba sìnn jir àgbamká á finn swann-à ni, dinya bìr mpìrká rag abig shi kim. I wà ku dang rag, “To, ning mpìr Afisawaká, aning gang sung. Kó ni bidim pár yì hing wà yi í àsàinká ri myàng kwonn ma bu sìnnýí Artamisa. Kó ni yì hing wà yi shí nì àsàinká ri myàng kwonn ma abàn zyun-à kù wann bi sig mà waisháu-à ni níng tìnn. ³⁶ Walai mpìr-à má

sa yipyàr rag ku yì fig bu káníng bàna. Kada aning sa bu asàr bàna. ³⁷ Aning myàng. Ning zìg bi sig mpìr pyànà káníng áyág, big jwi fig bu áyau tonn bu sìnnýí ni bàna. Big dang sa bai fig zìnn bu sìnnýí bàna tìnn. ³⁸ Wà Dimitiriyas ma mpirká ri sa swàm ma ku ma ri zìm abig bar kara mpìr, abig yag mà tonn kwonn wà, mà byar àsàinká ri gib jír, jirà abig dang jírbá màhàn. ³⁹ Wà ning ma ri zìm aning dang jír zyun, aning shi kir sói àyúnn-à mpirká ma ri kwonn shinn. ⁴⁰ Barà bu-à níng sa sig àdòníng, mpìr Romawaká má ya yi laifi á shinn ngain-à dù sig janá-à níng. Bá rag, yi í mpìr yawari, hár yá zu yì fig áyau jír-à hi ni bàna.” ⁴¹ Barà ku dang àdòníng, ku dwim mpirká rag abig kèng yag mà lu-à ni.

20

Bulus Yag Mà Makidoniya

¹ Barà ngain-à tag wann àdòníng, sói Bulus bar kwonn mpirká ri bàg Yesu, n dang gbam big kyinn, í wà ku dwim káníng, n dù n yag rìg mà jànn Makidoniya. ² Byar-à kwa yag fòr bidìm pár, ku ri bar mpirká ri bàg Yesu màhàn, mi ri dang gbam káníng pìkyinn. I byar-à ku dù màhàn n yag mà Giris. ³ Ku shi màhàn sònн sara. Ku ri zìm aku yag rag mà Suriya. I byar-à ku rag aku fig níng, big rag Yahudawaká ri kwonn nu á shinnwá ni barà bá pànn ku má gban rìg. I byar-à ku dù n kèng yag mà jànn Makidoniya. ⁴ Mpirká ku ma káníng yag sig í zyun níng, zyun í Subataras wùn Burus, ku bi

sig mà Biriya. Káhi bó í Aristarkus ma Sakundus mpìrká á Tasalonika, ma Gayus mpìr Darba, ma Timoti, kwonn ma Tikikus ma Tarufimas, mpìrká bi sig mà jànn Asiya. ⁵ Mpìr káníng big kà sig yi kà pyànn n shi kir sig yi mà finn swann Taruwasa. ⁶ Sái yi dù á jànn Filibi á sai-à big ji kinn rìghing àyúnn-à ùwài zyun-à big ri ji brodi zyun-à bàna ma yisti. Yi kyann kyonn á kòr zàpìr-à ni su swana, n bi dìg big á Taruwasa. A byar-à hi yi shi su sùmpyànn màhàn.

Bulus Dàb Wím Kàng Mpìr Zyun Ma Yonki

⁷ Ayúnn Asabar á fi-à ni, yi mpìrká ri bàg Yesu níng, yi kwonn shinn jirà ayi jì buju zyun-à yá kyab pànn Yesu áni. Sái Bulus dinya mpìrká jir Shìdun. Ku dang jírwá hár yau fi, jir kai bàna byar-à ma kyar hing kwá yag rìg. ⁸ Big mònñ bàg sig pitila nìnànn nímá áyau tonn-à yi shi sig áni níng, tonn-à hi big mi sig hár mà wai. ⁹ Wùn sukà zyun zìnnwá í Aftikos, ku shi sig mà pùr tonn-à big gib sig níng, ku ri dim aná. I byar-à ku na jann màhàn. I barà Bulus ri dang jírwá, mi ri yag mà pyànn, sái wùn sukà-à níng hi kù wann bi mà pùr tonn-à ni mà wai. Tonn-à hi big mi dann wann sig zyun á shinn zyun ni, zyun á shinn zyun ni. Wùn sukà-à níng kù wann bi sig daka mà pùr tonn zyun-à mà wai níng, hár n kù wann bi á jìnn ni. Big bi gbar dù nann zu ku, ku wu rìghing. ¹⁰ Sái Bulus wann bi n lab finn dìrwá á dìr wùn-à níng hi ni, n bi wau swann wàníng. I wà n dinya mpìrká rag, “Kada aning kig bàna, ku shi sig ma yonki.” ¹¹ Bulus nann kàng yag kàng mà tonn-à ni, n yag ngir gàfínn

brodi-à mi ri ji, mi ri dang swàb kà jír ma big hár byar-à bi kyàr. I wà ku dù mì yag rìgwá. ¹² I byar-à big zìg yag wùn sukà-à níng mà lu-à ni, ku wim kèng rìghing, pìkyinnbá jwar hing wàni.

Big Dù Mà Taruwasa n Yag Mà Militus

¹³ Buyí yi dù á finn swann-à ni, n bi kà á kòr-à ni n ya zu yag mà finn swann Asus, àràg barà Bulus dinya sig yi ayi sa. Bulus kyann sig buwá ma bar. ¹⁴ I byar-à hi ku bi dìg yi màhàn. Ku kà á kòryí ni, í wà yi yag mà Mitilini. ¹⁵ Daka á Mitilini yi kà á kòr-à ni n yag, byar-à bi kyàr í wà yi bi yàr á byar swàin zyun-à big ri bar Kiyas. Byar-à bi kyàr íwà yi yag fòr mà swàin Samos. Byar-à bi kyàr jakàng í wà yi yag fòr á finn swann Militus. ¹⁶ Bulus ri zìm figaku sar wann mà jann Afisa bàna, jir kai bàna ku zìm figaku shi nonn mà Asiya bàna. Ku ri zìm figaku yàb yag fòr mà Urushalima àyúnn Pentikos, wà bu zyun ma kan dim fig ku bàna.

Bulus Dang Jír Ma Agbamká Ri Bàg Yesu Mà Afisa

¹⁷ Ku swam aswam á Militus abig yag mà Afisa, abig bar bi ya ku àgbamká ri bàg Yesu màhàn. ¹⁸ Barà big fòr bi àdòníng, ku dinya káníng rag, “Ning ma shinn ná, ning yì hing shu-à ñ shi sig áyauná ni sai-à ñ tib barmí n kà á jànn Asiya. ¹⁹ Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn ízyun, ñ gbar dù fig shinn bàna, mì ri wa zàn mínn, mpìr Yahudawaká ya hing mì shwìn kim kim, big su kwonn nu áshinnmí ni, jirà abig gban rìg mì. Ama ñ fim fig swàm-à hi bàna. ²⁰ Ning yì

hing wà bu-à ma myàng ma í bu-à má sàñ ya ning, mì ri tàm fig ning bàna, mì ri dinya ning. Mì ri tàg ning, mì ri kà lu lu mi ri dinya ning jir Shìdun, mì ri dang jir Shìdun áyau bìr-à ni tìnn. ²¹ Mì ri dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna rag abig dà finn bu pyìrbá, abig bi á byar Shìdun ma abig bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni. ²² To, tàma-à níng í yagmí hi mà Urushalima. Awun Shìdun ri tìr yag mì màhàn. N yì fig bu-à má dìg mì màhàn bàna. ²³ Bu-à n yì sig bàna, finn swann-à ma yag bidim pár, Awun Shìdun ri dinya mì rag, mpìrká má ya mì shwìn wàni, bá kìg kà mì á tonn fi-à ni. ²⁴ Ama ñ wann tafinn shinnmí, jirà n sa vinn swàmmí, swàm-à Shinn Luyí Yesu ya sig mì rag n dinya mpìrká jir àsàn-à Shìdun shi sig ma kàhi níng.

²⁵ “N kyann kyann hing áyauná ni, ñ dinya hing ning jír barà Shìdun ri na kùrwá. To, tàma-à níng ñ yì hing ná myàng fig rag mì bàna. ²⁶ Wàníng í bu-à sa mì ri dinya ning janá-à níng, wà mpìr zyun áyauná ni ma nang jànn hing gbiò Shìdun, kàhi í vù jírmí bàna. ²⁷ N dinya vinn rìghing ning barà Shìdun ri pinn zu mpìr mi ri ya mpìr yonki áni. ²⁸ Aning pànn shinn ná, ma aning myàng kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu. Awun Shìdun ya kà sig big á vùná ni rag aning myàng kwonn ma big í zyun. Aning sa swàm Shìdun ñsàn nímá jir shinnbá. Ku swam bi wùnwá Yesu wu sig á dò shinnbá ni, jirà abig shi mpìrká buwá. ²⁹ N yì hing wà ma yag hing, mpìrká kádà má bi ásimmí ni, bá kà áyauná ni,

big í mpìr pìkyinn pìpìr big. Bá fim fig ning àsàn bàna, bá sa mpìrká káhi má zu á gbìb Shìdun.
30 Mpìrká kádà áyauná ni má bi gim ñsáng, bá gbar vim bìr kyinn mpìrká ri bàg Yesu á byarbá ni. **31** Jir wàníng aning na aná bàna, aning kyab pànn barà jimí sara, fi ma àyúnn mì ri tàg kyann ning jir Shìdun, fi ma àyúnn mì ri kig mínn.

32 “To, tåma-à níng, ñ ya kà sig ning á vù Shìdun ni barà kwá myàng kwonn ma ning. Jir àsànwá má du kà ning ná sar gbam áyau gbìb Yesu. Kwá sa sàn ya ning àràg barà ku ri sa sàn ya mpìrká bidìm pár ká ri bàg ku. **33** N wìm fig bu zyun á byarná ni bàna, kó bài, kó zinariya, kó jä, ñ wìm fig rag aning ya mì bàna. **34** Ning ma shinn ná, ning yì hing mì ri sa swàm ma vùmí jirà ayi ma jäu swàmmí big dìg bu-à yi ri zìm. **35** To, bu-à ñ sa sig bidìm pár á byarná ni níng, ñ tiya sig ning rag áyau swàm ùwàiká yi ri sa níng ni, ayi sa shang mpìrká bàna ma gbam níng. Aning kyab bu-à Yesu rì dang sig rag, ‘Mpìr-à ma ri ya vù, ku fig káb nì àjwár ma mpìr-à ri zìg bu á vù mpìr.’ ”

36 Barà Bulus dang kinn jírwá àdòníng, sai ku ma káníng bìnn kir wann á jìnn ni n vig Shìdun.
37 Barà ku dwim gàfinn dìr ma big àdòníng, big kèm pànn ku mi ri wìr mínn. **38** Bu-à sa big ri kig ning, í jirà ku nìm dinya sig big rag, bá myàng fig rag ku bàna ning. I byar-à big nu yag ku hár mà nu níng-à ni, byar-à kòr shi sig ning, n dwim gàfinn dìr ma ku màhàn.

Kyonn Bulus Mà Urushalima

¹ I byar-à yi dù màhàn n yag kà á kòr-à ni, n bi yag fòr á swàin zyun big ri bar Kos. Byar-à bi kyàr, yi bi dù mà n yag mà swàin zyun-à big ri bar Rodusa. Yi dù mà Rodusa n yag fòr mà swàin zyun-à big ri bar Batara. ² A byar-à hi yi bi dìg kòr zyun-à ri yag mà Finikiya. I wà yi kà áni, mì yag rìg-à. ³ Yi bi fòr á byar-à yi myàng swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yi dà fim sig swàin-à hi agunn vìm súr-à ni, n yag fòr mà jànn Suriya n bi tìg á finn swann Taya, í byar-à bá wu wír zu swánnká á kòr-à ni màhàn. ⁴ Yi yag dìg mpirká ri bàg Yesu mà finn swann-à níng hi, n shi su sùmpyànn ma big. Mpirká màhàn níng, Awun Shìdun dinya big rag abig dinya Bulus kada aku yag mà Urushalima bàna. ⁵ Barà sai-à yá dù kyonnyí màg àdònín, í byar-à yi dù, n yag. Mpirká ri bàg Yesu níng, wunù ma uwà ma yann wùnshái bidim pár nu wam zu yag yi á finn swann-à ni. Hár yi ma big bi fòr mà nu zàpìr ùwài-à ni. Barà yi bi fòr màhàn, sai yi binn kir wann á jìnn ni n vig Shìdun. ⁶ Barà yi ma big dwim gäf Finn dìr àdònín, yi kà á kòr-à ni, í wà big í kàng yag rìg-à ma lubá ni.

⁷ Yi dù á Taya n bi tìg á finn swann Talamayas. A byar-à hi yi yàn dìg mpirká ri bàg Yesu níng, n bib kà big, n na su zyun ma big. ⁸ Byar-à bi kyàr, sai yi pànn gbìb-á, mi í yagyí, í wà yi bi fòr á finn swann Kaisariya. Yi tìg á lu Filibus. Ku í àsàin-à ri dang jir Yesu. Ku shi sig áyau mpìr sùmpyànnká big shig zu sig mà Urushalima jirà abig sa swàm Shìdun níng. ⁹ Ku shi sig ma

yann uwà yina, big bidìm pár big zìg fig ma wunù bàna, big ri dang kyann jir Shìdun. ¹⁰ To, yi shi màhàn su pyànà, sái mpìr zyun bi dìg yi màhàn. Mpìr-à hi bi sig mà jànn Yahudiya, zìnnwá í Agabas. Ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun. ¹¹ Barà ku bi dìg yi àdònín, sái ku bi dìg Bulus, n zìg bel wànín, n sìr á barwá ni ma vùwá, n dinya wànín rag, "Wànín í bu-à Awun Shìdun dinya sig mì rag àsàin bel-à nín, mpìr Yahudawaká má pànn ku má sìr ku àdònín mà Urushalima. Bá ya kà ku á vù mpìrká ká í Yahudawaká bàna."

¹² Barà yi fig jir mpìr-à nín àdònín, yi vig Bulus rag, kada aku yag mà Urushalima bàna.

¹³ I byar-à ku bib yi rag, "Sáshinn ning ri dang, mi ri kig mínn àdònín rà? Ning ri sa gíb mì kyinn rà? Bumí ñ sìnn sig á pìkyinnmí ni má yag. Kó ba sìr mì mà Urushalima, kó ba gban mì màhàn jir zìnn Yesu, má shàr fig zinn bàna."

¹⁴ Barà ku bàg fig jíryí bàna nín, í byar-à yi fim ku yi rag to, sái bu-à Shìdun ma sa.

¹⁵ A byar-à hi yi shi màhàn, í wà yi sìr kwonn swánnyí n yag mà Urushalima. ¹⁶ Mpìrká á Kaisariya ká ri bàg Yesu, káhi nu yag fòr yi, n zìg yag yi mà lu Manason, byar-à yá tìg, ku í mpìr-à ri bàg Yesu daka á ninonn. Ku í mpìr á Kubrus.

Bulus Yag Mà Byar Yakubu

¹⁷ Barà yi yag fòr mà finn swann Urushalima àdònín, sái mpìrká ri bàg Yesu big shà samyib yi ñsàn nímá. ¹⁸ Na kyàr byar-à Bulus yag kwonn ma yi í zyun mà byar Yakubu. Yi dìg àgbamká

bu mpìrká ri bàg Yesu big shi sig màhàn big bidim pár. ¹⁹ Bulus bib kà big n dinya big bu-à Shìdun sa sig áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir swàmwá ni. ²⁰ Barà àgbamká fig àdònín, big fig àjwár n swam yan Shìdun. I byar-à big dinya ku n rag, “Wunzàyí, à myàng hing kó? Mpìr Yahudawaká big dubu nìnànn nímá, big bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni, big ri sìnn gbambá á byar doka. ²¹ Big fig hing barà wù ri kyann á jànnká ni kim kim. Mpìrká dinya hing big rag wù ri tàg Yahudawaká ká shi sig á jànn mpìrká ká zyun-à í Yahudawaká bàna rag, kada abig bàg doka Musa bàna, big rag wù ri tàg mpìr kánín rag abig kyag yanká bubá jur bàna, ma abig bàg bu sù Yahudawaká bàna tinn. ²² Bá fig taiwú barà à bi sig níng. To, ma yá sáshinn rà? ²³ A sa bu-à yá dinya wù. Yi shi sig ma mpìr yina, big gib sig nu ma Shìdun rag bá sa bu zyun. ²⁴ A kà áyaubá ni ma aning big sa bu-à bá sa níng ábìr-à ni. A wa big bài-à bá wann jinnbá ma kàhi. Wà wa sa hing àdònín, í wà kó ni ma yì wà barà wù má, wù ri bàg doka Musa tinn, bá yì bar jír-à big fig sig á shinnwú ni níng, í àjai bàna. ²⁵ Mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni níng, bigbá yi ba ya sig big wasika rag kada abig ji buju-à big ya sig bu sìnn bàna. Kada abig ji àsà bàna. Kada abig zwam wi zyun-à big sìm gban sig átai bàna. Kada abig sa àyái bàna tinn.”

²⁶ Barà Bulus fig jir àgbam kánín àdònín, ku í zìm-à. Byar-à bi kyàr, sai ku zìg mpìr yina kánín ku ma kánín sa rìg nu bu-à kánín gib

sig. I byar-à ku dù n yag mà lu Shìdun-à ni, n yag dinya àgbamká màhàn àyúnn-à bu-à big ri sa níng má vinn áni, í àyúnn-à kó ni áyaubá ni má ya Shìdun bu.

Big Pànn Bulus Mà Lu Shìdun Ni

²⁷ Barà su sùmpyànn nyàan màg, sói mpìr Yahudawaká bi sig mà jànn Asiya, big myàng Bulus mà lu Shìdun ni. I byar-à big tàg gbam mpìrká pìkyinn n bi pànn ku. ²⁸ Big bar mpìrká rag, “Ning mpìr Israilaká aning bi sa shang yi. Mpìr-à yi pànn sig níng, í mpìr-à ri kyann kyann mi ri tàg sa bai mpìrká á shinn bu-à yi mpìr Yahudawaká yi ri sa. Hár ku ri tàg sa bai mpìrká á shinn doka Musa, kwonn ma lu Shìdun-à níng. Iri wàníng bàna má, ku zìg bi sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, n sa bai rìghing lu Shìdun byar kyìkyàr-à níng.” ²⁹ Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng Tarufimas, mpìr Afisa, ma Bulus ri kyann kyann í zyun á finn swann-à ni. Big wà sig rag ku ma wàníng kà bi sig í zyun á finn lu Shìdun ni.

³⁰ Barà mpìrká á finn swann-à ni fig àdòníng, big shàr bi vinn rìg ma shàu, pìkyinnbá dù rìghing. Big bi n pànn Bulus, n gbar zu yag ku mà myann, gbib fig tá bàna, big bi kìg rìg nu nkyunká bu lu Shìdun á simwá ni. ³¹ Big ri kar rág barà bá gban ku. Sái tai bu-à big ri sa níng yag fòr á byar àgbam sojaká ni rag, mpìrká bidìm pár ri ngang ngain á finn swann-à ni. ³² I byar-à àgbam soja-à níng zìg sojaká, ma àgbam sojaká kádà, big yag mà byar-à mpìrká shi sig. Barà big yag fòr àdòníng, sói mpìrká fim Bulus,

n dab fig rag ku bàna. ³³ Agbam soja-à ning yag yàr màhàn, n pànn Bulus n rag abig sìr ku ma sarka pyànà. Barà big sìr wàning àdònìng, sái ku bib byann mpìrká rag wàning í ni rà? Abig dinya ku bu-à wàning sa sig. ³⁴ Bìr mpìrká kwonn sig ning, kó ni dang buwá kim, kó ni dang buwá kim, hár àgbam soja-à hi fig yì fig yìr jír-à bàna. I byar-à ku rag abig zìg yag Bulus mà bariki. ³⁵ Barà big zìg yag fòr ku á nu nkyun-à ni mà byar akyáb bu-à big ri tib bar áni ning, sái mpìrká ri sa shi rag shinnbá vinn rìghing. I byar-à sojaká swann nann zu ku á wai. ³⁶ Mpìrká ri bàg ku á sim ning, dang nài ngbam nímá mi ri dang rag, “Aning gban rìg ku.”

Bulus Dinya Mpìrká Jír

³⁷ Barà bá swann zìg kè yag Bulus á finn bariki-à ni àdònìng, í byar-à ku dinya àgbam soja-à ning rag, “Mì ri zìm nì dinya wù bu zyun.”

Agbam soja-à ning hi bib ku rag, “Asái wù ri dang nu jir Helena rà? ³⁸ Wù í mpìr Masar zyun-à rì nu sig kènn ma àgbam jànniyí n gbar zìg yag sig mpìr agban ki dubu yina mà awúnn-à ni ning bàna rà?”

³⁹ Bulus rag, “Wi, í mì bàna, mì í mpìr Yahudawa. Big mà sig mì á finn swann Tarsus mà jànn Kilikiya, í finn swann zyun ùwài. Wúshèní á ya mì pyù, mì ri zìm nì dinya mpìr kánìng jír.”

⁴⁰ I byar-à àgbam-à í zìm-à. Bulus sar sig buwá á nu akyáb bu-à mà wai, n sa nann zu vùwá n dang rag, mpìrká abig pànn shi akim. Mpìrká í pànn shi rìg-à. I byar-à ku dinya kánìng jír á nu jírbá ni, í nu jir Yahudawaká.

22

¹ Ku rag, “To, àgbammí big ma jàumí big, aning shi akim aning fig bu-à má dinya ning barà ñ sa fig bu-à bibai bàna níng.” ² Barà big fig ku dinya big jír á nu Yahudawaká, wà í nu jírbá níng, í byar-à big shi rìg yir. I wà ku dang rag,

³ “Mì í mpìr Yahudawa, big mà sig mì á Tarsus á jànn Kilikiye. N wài gbam sig áyág á finn swann Urushalima. Mì í wùn sukà Gamaliyal. Ku tàg sig mì bu barà má bàg doka yàkúyí big ábibir. Mì má, ñ sa hing swàm Shìdun àràg barà ning ri sa níng tìnn. ⁴ Wàri níng mì ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwin wàni. Mì ri pànn wunù ma uwà mì ri kìg kè big á tonn fi-à ni, mì ri gban big. ⁵ Bu-à mì ri dang níng, àgbam zyun-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbamká kádà bidìm pá, bá zìm jírmí mì ri dang níng rag í àjai. A byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ñ dìg sig wasika zyun jirà má yag mà finn swann Dimashka, ní pànn mpìrká ri bàg Yesu mà, ní sìr big á sarka, n zìg kèng bi big á Urushalima jirà abig sìnn kè big á shwìn.

Bulus Dang Barà Ku Sa Mi Ri Bàg Yesu

⁶ “Barà ñ shi áyau kyonn, mì ri yag, ñ nyàan á finn swann Dimashka fòr, daidai àyúnn áyau shinn. I byar-à àyar yar wann bi mà wai shi àràg àbàin pyìr, n yar kèng kwìb mì áni. ⁷ N kù wann á jìnn ni, ñ fig nài jír ri bar mì rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdòníngrà?’ ⁸ I byar-à n bib rag, ‘Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?’ I wà ku rag, ‘Mì í Yesu mpìr á Nazarat

zyun-à wù ri ya mì shwìn ning.' ⁹ Mpìrká nu yag sig mì á gbìb-à ni ning, big myàng hing àyar-à hi, ama big fig yì fig nài jír mpìr-à ri dinya mì jír-à ning hi bàna. ¹⁰ I byar-à ñ bib ku rag, 'Shinn Lumí, má sa kai rà?' Ku dinya mì rag ñ dù ñ yag kà á finn swann Dimashka, bá dinya mì bu-à Shìdun ri zìm ñ sa màhàn. ¹¹ Zumí bàg rìghing jir àyar-à ning hi. I byar-à jàu kyonnmí big bi pànn mì á vù-à ni n zìg kà yag mì mà finn swann Dimashka.

¹² "To, mpìr zyun shi sig á finn swann-à ning hi ni big ri bar ku Hananiya. Ku í mpìr-à ri wib Shìdun, ku ri bàg dokayí. Mpìr Yahudawaká á finn swann-à ning hi ni bidìm pár ri yan ku wàni. ¹³ Mpìr-à ning hi bi sar yàr ma mì n dang rag, 'Wunzàmí Shawulu, zuwú aku yar finn.' A byar-à ning hi, zumí í yar finn rìg-à, ñ myàng ku. ¹⁴ I byar-à ku dinya mì rag, 'Shìdun bu yàkúyí big shig zu sig wù jirà á yì bu-à ku ri zìm á sa, ma á myàng Mpìr Kyinn Sìsàn-à ning ma á fig jír á nuwá ni. ¹⁵ Wá shi àsàin-à má dinya mpìrká bu-à á myàng sig n fig sig á shinnwá ni. ¹⁶ To, kada á shi kir bu zyun bàna, á dù, abig wau wù dìr batisma, á bar zìnn Shinn Luwú Yesu jirà a Shìdun tu kyàr wù bu pyìrwú.'

Bulus Dinya Big Barà Shìdun Bar Ku Jirà Aku Dinya Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna Jir Yesu

¹⁷ "I byar-à hi ñ dù n kèng yag kèng ma Urushalima. Ayúnn su zyun ñ yag kà á lu Shìdun ni mi ri vig Shìdun, í byar-à ñ myàng bu shi àràg mì ri la la. ¹⁸ A byar-à hi ñ myàng Shinn Luyí, ku dinya mì rag, 'A dù kíni ma á fim Urushalima, jir

kai bàna wà wa dinya hing mpìrká á Urushalima jír á shinnmí ni, bá zìm fig bàna.’¹⁹ I byar-à ñ dinya ku rag, ‘Shinn Lumí, mpìr káníng yì rìghing barà mì ri kà kyann tonn bìr kwonn kim kim mi ri kìg kà kyann mpìrká bir sig pìkyinn á byarwú ni ning á tonn fi, ma barà ñ dab sig big dab dab ning.²⁰ Sai-à big gban Istifanus mpìr àsàin-à dinya sig mpìrká jírwú ning, ñ shi sig màhàn, ñ zìm hing wàni, hár mì ri shi myàng kwonn ma jà mpìrká ri gban ku ning.’²¹ Sái Shinn Lumí rag, ‘A yag, má swam yag wù á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna, wá yag pyunn ninonn nímá, má yag dinya big jírmí.’ ”

²² Mpìrká shi sig á byar-à hi big ri shi, mi ri fig jir Bulus barà ku dang rag Shìdun ri swam yag ku á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna. I byar-à hi pìkyinnbá bai rìg. Big gbam nài gbam n rag, má sàn káb nì wà abig gban rìg ku, sàn fig wà aku shi á dunyaru bàna.²³ Big yan nài yán n zìg jàbá mi ri pìm nímá pìm nímá. Big pyar avír mi ri fam yag mà wai.²⁴ I byar-à àgbam soja-à ning rag, abig zìg kà yag Bulus mà finn bariki, abig yang ku ashor jiràaku dinya big bu-à ku sa sig mpìrká ri yan yán àdòníng.²⁵ Barà big ri sìr ku jùr bá dab ku àdòníng, sái Bulus bib àgbam soja-à ning n rag, “Sáshinn wá dab mpìr Roma barà à wà fig ma ku kwonn bàna ning rà? Doka dang sig àdòníng rà?”

²⁶ Barà àgbam soja zyun-à ning fig àdòníng, ku yag dinya àgbambá n rag, “Bu-à wù ri sa ning sàn hing rà? Mpìr-à ning í mpìr Roma.”

²⁷ I byar-à àgbam soja-à ning bi bib Bulus rag

“Ajai wù í mpìr Roma rà?”

Bulus rag, nn, ku í mpìr Roma àjai.

²⁸ Agbam soja-à níng dinya Bulus rag, “N wa sig bài ùwài nímá, í wà big ya mì pyù n̄ shi mpìr Roma.”

Bulus dinya ku rag, “Bumí mì í wùn Roma, jir kai bàna tamí í mpìr Roma.”

²⁹ Gbìb fig tá bàna, sai mpìrká ri zìm abig bib ku jír-à níng, big dà fím rìg ku. Agbam soja-à hi má, zinn pànn rìg ku, jir kai bàna ku yì fig wà wàníng í mpìr Roma bàna, n sìr rìghing wàníng ma sarka.

Big Zìg Yag Bulus Mà Pyànn Agbamká Ni

³⁰ Agbam-à níng ri zìm aku yì byann mìr jír bu-à sa Yahudawaká ri ya Bulus laifi níng. Byar-à kyàr í wà ku pù fínn wàníng á tonn fi-à ni, í wà n bar kwonn àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma agbamká kádà, abig kwonn í byar nzyun. I byar-à ku zìg bi Bulus n sìnn kà wàníng áyaubá ni, jirà a wàníng dang bu-à wàníng sa sig.

23

¹ I byar-à Bulus myàng àgbamká shi sig níng, n dinya big rag, “To, yiwaimí big, mì ri sa swàm Shìdun, Shìdun yì hing kyinnmí barà n̄ sa fig ku bu-à bibai bàna, hár bi àyúnn-à jánn níng.”

² Barà Bulus dang àdòníng, Hananiya àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, dinya ká sar yàr sig ma Bulus n rag, abig dab ku á nu-à ni.

³ I byar-à Bulus dinya ku rag, “Shìdun má dab wù tìnn, wù mpìr-à ri dang jír nu pyàna. Wù ri

wà mì kwonn jir shinn doka. Doka Musa dang rag abig dab mpìr bàna, ama wù ri kìm doka-à hi rag abig dab mì.”

⁴ Mpìrká ká sar sig màhàn níng bib ku rag, “Sáshinn wù ri swau àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng rà?”

⁵ I byar-à Bulus rag, “Yiwaimí big, ñ yì fig wà ku í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu bàna. Jir Shìdun ri dinya yì rag kada ayi dang jír-à bibai á shinn mpìr-à shi sig àgbam áyauyí ni bàna.”

⁶ Barà Bulus myàng yì rag mpìrká kádà í Sadukiyawaká, kádà í mpìr Farisawaká níng, í byar-à ku dang jírwá rag, “Yiwaimí big, mì i mpìr Farisawa, mì i wùn Farisawa tìnn. Big ri wà mì kwonn jirà ñ rag mpìrká wu sig níng, má dù nann zu kèng ma yonki.”

⁷ Barà ku dang àdòníng, sai shùr gbìb bi kà áyau Farisawaká ma Sadukiyawaká ni, hár big gàfinn rìg áni kyau pyànnà. ⁸ (Sadukiyawaká dang rag mpìr ma wu hing má dù nann zu kèng fig ma yonki bàna. Big ri dang rag yann aswam Shìdun mà wai bàna, adìn mpìr bàna tìnn. Ama Farisawaká ri bir pìkyinn á shinn bu sara káníng ni bidim pár.) ⁹ Barà big ri gbìb shùr wàni àdòníng, í byar-à malamká ká áyau Farisawaká ni dù nann zu, n dang rag “Haba, yi myàng fig laifi bu zyun á byar mpìr-à níng ni bàna. Káhi jirà ku ri dinya mpìrká níng, í wùn aswam Shìdun zyun dinya síg ku nì, ma nímá bàna, í adìn zyun dinya síg ku nì.”

¹⁰ Shùr gbìb-à hi bi kab rìg gbam. Barà àgbam soja-à níng myàng shi àràg mpìr káníng má gbar

yab gàfinn Bulus áni níng, zinn pànn rìg ku, í byar-à ku dang rag a sojaká tìg wann yag abig zìg zu bi Bulus mà yau bìr mpìrká ni, ma abig zìg kàng yag ku mà bariki.

¹¹ A fi-à ni, Shinn Luyí bi á byar-à Bulus shi sig, n dinya ku rag, “A wim pìkyinn, barà à dinya sig mpìrká á finn swann-à níng ni jírmí níng, í barà wá yag dinya mpìrká mà jànn Roma jírmí áni tìnn.”

Big Yàn Barà Bá Gban Bulus

¹² Na kyàr byar-à mpìr Yahudawaká bi tung ki ùwài nímá n rag bá ji fig buju bàna, bá wa fig zàpìr bàna, sái wà ba gban rìghing Bulus.

¹³ Mpirká dinn kwonn sig dìrbá níng, big kab hing mpìr dìpyànà. ¹⁴ I byar-à big yag mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbamká kádà, n dinya káníng rag, big tung ki rag sái wà ba gban rìghing Bulus í wà bá ji buju í ni. ¹⁵ Big dinya káníng rag, “Ning ma àgbamká bigná bidìm pá, aning yag vig àgbam soja-à níng rag aku ya bi ning Bulus. Aning sa shi rag ning ri zìm aning bib swàb kà ku jír, jirà wà kwa bi hing ayi gban rìg ku á gbìb-à ni.”

¹⁶ Yar-à big ri sa jirà abig gban Bulus níng, wùn ajunwàwá fig rìghing. I byar-à wùn ajunwàwá yag mà bariki soja, n yag dinya ku jír-à hi. ¹⁷ I byar-à Bulus bar bi àgbam soja zyun n dinya ku ragaku zìg yag wùn sukà-à níng mà byar àgbambá ni, jir kai bàna wùn-à hi shi sig ma jír-à kwá dinya àgbam-à níng. ¹⁸ Ku zìg yag wùn-à níng hi mà byar àgbambá ni n dang rag, “Bulus

zyun-à ning kìg sig ku níng, ku bar mì n rag ní
zìg bi wùn sukà-à níng á byarwú ni, ku shi sig
ma jír-à kwá dinya wù.”

¹⁹ I byar-à àgbam-à níng hi bi pànn wùn-à hi
á vù-à ni n zìg kann ku agang n bib ku rag, “To,
bu-à wù ri zìm á dinya mì níng, í kai rà?”

²⁰ Wùn-à níng rag, “Mpir Yahudawaká kwonn
sig nu rag bá vig wù rag, akìn á zìg wai yag Bulus
á pyànn àgbamká ni. Bá sa yar rag big ri zìm
abig bib Bulus jír. ²¹ Ama kada á zìm bàna, jír
kai bàna mpìrká ri shi kir ku á gbìb-à ni jírà abig
pànn ku á gbìb-à ni ma abig gban rìg ku, big kab
hing mpìr dìpyànnà. Big tung sig ki ùwài nímá rag
bá jí fig buju bàna, bá wa fig zàpìr bàna sái wà
ba gban hing ku. Big dinn kwonn kinn rìghing
dìrbá, big ri shi kir ku á gbìb-à ni. Big ri shi kir
rág bu-à wá dang.”

²² I byar-à àgbam soja-à níng dinya ku rag, “A
yag, kada á dinya mpìr zyun rag à dinya sig mì
jír-à níng bàna.”

Sojaká Zìg Yag Bulus Mà Kaisariya

²³ I byar-à àgbam soja-à níng bar àgbam soja
pyànnà n dinya big rag, “Aning zìg soja dari
pyànnà, kwonn ma ká má nann á vinn big dìb-
sara agban dwib, ká má pànn sau big dari pyànnà.
Aning dù àsháu ajunndúbi á fi-à ni aning yag
mà Kaisariya. ²⁴ Aning zìg bi vinnká Bulus
má nann áni, aning zìg yag fòr ku mà byar
gwamna Filikus ítau.” ²⁵ Agbam soja-à níng ba
yag gwamna wasika n rag:

²⁶ “Wasika-à níng, í mì Kalaudiyas Lisiyas mì ri
ba nì. Mì ri bib wù gwamna Filikus. Mì ri bib wù

bib bib. ²⁷ Bu-à sa ñ ba ya sig wù wasika-à níng, jir kai bàna mpìr-à ñ tìr bi sig ku á byarwú ni níng, Yahudawaká pànn ku big ri zìm abig gban rìg ku. I byar-à ñ yag kwonn ma sojaká bumí, yi zìg zu rìg ku á vùbá ni, jir kai bàna ku í mpìr Roma. ²⁸ Mì ri zìm nì yi bu-à sa big ri dang ku jír níng. I byar-à ñ zìg yag ku á pyànn àgbambá ni, jirà abig dinya mì bu-à ku sa sig. ²⁹ N dìg fig bu bibai-à ku sa sig wà bá gban ku, kó barà bá du kà ku á tonn fi bàna. Big dang ku jír á shinn dokabá ni. ³⁰ Barà ñ fig big rag Yahudawaká káhi ri zìm abig gban rìg ku níng, í bu-à sa ñ tìr bi sig ku á byarwú ni. N dinya rìghing mpirká ri zib ku níng rag, wà ba zìm jír dang, abig bi á byarwú ni.”

³¹ I byar-à sojaká bi zìg Bulus á fi-à ni n yag fòr mà finn swann Antibaris àràg barà big dinya sig big. ³² Na kyàr byar-à sái sojaká fim ku á vù sojaká ká nann sig á vinn-à ni jirà a káníng zìg yag ku mà Kaisariya. I byar-à big í kèng yag rìg-à mà bariki-à ni. ³³ Káníng zìg yag ku mà Kaisariya. A byar-à hi big ya gwamna wasika-à hi. Big zìg Bulus n sìnn sig á vùwá ni. ³⁴ Gwamna bi jangga tarkada-à hi, n bib Bulus rag, wàníng zu bi sig áni rà? Bulus rag ku zu bi sig á jànn Kilikiya. ³⁵ Sái gwamna rag, “To, wà mpirká tìr ya sig wù jír níng ma bi hing, í wà má fig byann jírwú.” I byar-à ku sìnn sojaká sa gadi wàníng á finn lu Hirudus ni.

24

Big Tìr Ya Bulus Jír

¹ Na kù su swana, í byar-à Hananiya àgbam-à áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, yag mà Kaisariya mà àgbamká kádà, kwonn ma loya zyun zìnnwá í Tartulus. Big kwonn nubá n dang bai Bulus á pyànn gwamna-à ni. ² Barà big bar Tartulus àdòníng, ku kà mi ri tìr ya Bulus jír. Ku dinya gwamna-à hi rag,

“Wù Filikus àgbam-à níng, mpirká ri shi shu pìkyinn na tag á dò shinnwú ni. Wù ri sa ya mpirká bu-à ñsàn á jànniyí ni. ³ Kó áni bidìm pár mpirká zìm hing swàmwú. Nuyí kinn fig wà yá sa wù ísoko bàna. ⁴ N zìm fig ní sa bai wù nu swàmwú bàna, ama mì ri zìm á tàg kyinn ajun ma á fig jíryí tití nímá. ⁵ Yi dìg mpìr-à níng ri gbar wab kwonn mpirká shinn. Ku ri gbar dù ngain áyau mpìr Yahudawaká ni, kó áni bidìm pár. Ku má, ku í àgbam áyau mpirká ri bàg mpìr zyun-à zu sig mà Nazarat. ⁶ Ku ri zìm aku sa bai rig lu Shìdun, í bu-à sa yi pànn sig ku níng. [Yi ri zìm ayi wà ku kwonn àràg barà dokayí dang sig. ⁷ Ama Lisiyas àgbam soja-à níng, bi gbar shwar zu ku á vùyí ni ma gbam. ⁸ Agbam soja-à níng dang rag wà ya zìm ayi dang jír, ayi zìg bi á byarwú ni.] A bib Bulus, wá fig byann jír-à yi zìg bi sig níng á nuwá ni.” ⁹ Mpìr Yahudawaká kà áyau jír-à hi ni, n dang rag í àjai.

Bulus Dang Jírwá á Pyànn Gwamna

¹⁰ Gwamna-à hi sa nann zu vùwá n rag a Bulus dang jírwá. Bulus dang rag, “N yì hing wà jiwú nìnànn nímá, wù ri wà kyann kwonn. Jir wàníng má dang jírmí ma pìkyinn àjwár. ¹¹ Sai-à ñ yag mà Urushalima jirà n wib Shìdun níng,

kwonn ma wà janá-à níng kab fig su dwib agban pyànà bàna. Wà wa bib hing má, bá dinya wù.

¹² Mpìr Yahudawaká dìg fig mì, mì ri sa yipyàr ma mpìr zyun mà lu Shìdun ni bàna. Big dìg fig mì, mì ri gbar wab kwonn mpìrká shinn bàna, kó mà tonn bìr kwonn, kó mà byar zyun á finn swann-à ni bàna. ¹³ Tàma-à níng bá dinya fig wù yìr bu-à sa big ri tìr ya mì jír níng bàna. ¹⁴ Má dinya wù yìr bu-à sa sig. Mì ri wib Shìdun àsàin-à yàkúyí big rìi wib níng, ama mì ri wib Shìdun á gbìb-à mpìr káníng rì dang rag bai níng. Mì ri bir pìkyinn á buká Musa ba sig á dokawá ni, kwonn ma bu mpìrká rìi dang kyann jír Shìdun. ¹⁵ N sìnn sig á pìkyinnmí ni àràg barà big sìnn sig níng rag mpìrká sa sig bu ñsàn, ma ká sa sig bu bibai bidìm pá, bá dù nann zu kèng mà amir-à ni. ¹⁶ Jir wàníng í bu-à sa mì ri kar ngang mì ri sa kyann bu-à ñsàn á pyànn Shìdun ni, ma á pyànn mpìrká ni bidim pá, àràg barà kyinnmí rì zìm.

¹⁷ “To, barà jimí nìnànn nímá ñ yag fig mà Urushalima bàna níng, ñ zìg bài n yag màhàn jírà ñ sa shang mpìr ashiká bumí màhàn, ma ñ ya Shìdun bu. ¹⁸ Big dìg mì á lu Shìdun ni á sai-à ñ sa kinn rìghing swàm bu ya-à níng, ma sai-à ñ sa kyàr rìghing dìrmí. Sai-à níng hi bìr mpìrká bàna màhàn. Mpìrká gbìb fig shùr bàna. ¹⁹ Ama mpìr Yahudawaká káhi bi sig mà jànn Asiya shi sig màhàn, sàn sig abig nìm bi á byarwú ni, abig dang bu-à ñ sa sig, wà ba shi sig ma jír zyun á shinnmí ni. ²⁰ Kó ká shi sig áyág níng, abig dang bu bibai-à big dìg sig mì mì ri sa, sai-à ñ sar á pyànn àgbamká ni níng. ²¹ Bu-à ñ dang

sig màhàn bàna, íri wà ñ dang rag janá-à ning ning ri wà mì kwonn jirà ñ sinn sig á pìkyinnmí ni rag, mpirká wù rìghing má dù nann zu kèng ma yonki ning.”

²² Filikus yì byann hing Gbìb-à ning hi wàni, ku dinya big rag, “Aning fim ma jír-à hi, sai wà Lisiyas àgbam soja-à ning, ma bi hing í wà má wà kwonn-à í ni.” ²³ Ku dinya àsàin-à ri sar gadi-à ning rag a wàníng sar myàng kwonn ma Bulus, ma a wàníng ya Bulus pyù barà Bulus má yàn finn dìr, ma a wàníng ya jàuwá big pyù barà bá ya bi ku bu-à ku ri zìm.

Filikus Bar Bi Bulus á Pyànnwá Ni

²⁴ Na kù su pyànà, Filikus bi kwonn ma wàwá Durusila, uwà-à hi í mpìr Yahudawa. I byar-à ku swam aswam rag, abig zìg bi Bulus. Ku fig jir Bulus barà wàníng ri dang jir pìkyinn bir á byar Yesu ni. ²⁵ Bulus ri dang jír á shinn shu pìkyinn sìsàn, ma shinn pànn samyib, ma àyúnn-à Shìdun má wà kwonn. I byar-à Filikus shàr rìg zinn, n dinya Bulus rag, “Tàma-à ning á dù rág. Sai-à ma dìg hing pyù-à, má bar bi jakèng wù.” ²⁶ Ku wà sig rag Bulus má ya ku bài, í bu-à sa ku ri bar bi kyann wàníng, mi ri dang jír ma wàníng.

²⁷ Barà ji pyànà wam zu àdòníng, Borikiya Festas pyann kèng shinn Filikus n shi kèng nì gwamna. Sai-à Filikus tìg wann fig ma bàna ning, ku fim Bulus á tonn fi-à ni, jir kai bàna ku ri zìm a mpìr Yahudawaká zìm ku.

25

Bulus Rag Kwá Zìg Yag Jírwá á Byar Kùr Uwài

¹ Sai-à gwamna Festas bi á Kaisariya byar-à kwá sa swàmwá, ku shi màhàn suwá sara, í wà ku dù n yag mà Urushalima. ² Barà ku yag fòr àdònín, àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam Yahudawaká yag mà byarwá ni, n zìg yag jírbá á shinn Bulus ni. Big vig Festas ³ n rag, wúshèní a wàníng sa ya big bu, a wàníng dwim ya bi big Bulus mà Urushalima. Bu-à sa big vig gwamna àdònín, big ri zìm wà Bulus ma bi hing, bá gban rìg ku á gbìb-à ni. ⁴ Festas dinya big rag, “Big kìg sig Bulus mà Kaisariya mi ri sar myàng kwonn ma ku. Mì ri zìm n yag màhàn su pyànà káníng. ⁵ Ayi ma àgbamká buná yág zyun, abig dang jír-à màhàn wà kwa sa sig bu-à bibai.”

⁶ Festas na suwá awinyin kó dwib ma big, í wà ku dù n kèng yag mà Kaisariya. Byar-à kyàr ku shi wann mà tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zìg bi Bulus á byarwá ni. ⁷ Barà Bulus fòr bi àdònín, í byar-à Yahudawaká ká bi sig mà Urushalima níng, sar kèng kwìb ku áni, n zìg bi jír ùwài kim kim nìnànn nímá á shinnwá ni, n rag ku sa sig buká sàñ fig bàna. Ama big dang fig jír zyun-à má tàng rag bu-à big ri dang níng í ajai níng bàna. ⁸ Bulus kan dang jírwá n rag, “N sa fig bu bibai áyau doka Yahudawaká ni bàna, kó mà lu Shìdun ni, kó doka kùr Roma bàna tìnn.”

⁹ Festas ri zìm Yahudawaká abig fig àjwárwá, í byar-à ku bib Bulus rag, “Wù ri zìm abig zìg

yag wù mà Urushalima jirà abig wà wù kwonn-à ning mà pyànnmí ni màhàn rà?”

¹⁰ I byar-à Bulus rag, “Mì ri zìm fig abig zìg yag mì mà Urushalima bàna, jir kai bàna ñ sa fig Yahudawaká bu bàna àràg barà wù ma shinnwú à yì ning. Mì ri zìm abig wà kwonnmí á byar tonn kwonn wà bu kùr Roma byar-à sàn sig abig wà. ¹¹ N nìm ma sa hing bu-à bibai wà zyun-à fòr sig wà bá gban mì áni, má ngàng fig wà abig gban mì bàna. Ama wà jír-à big zìg bi sig á shinnmí ning ma àjai bàna, walai mpìr-à má ya kà sar mì á vùbá ni. Bumí mì ri zìm nì zìg yag jírmí mà byar kùr Roma.”

¹² Festas bi wà jír-à big mpìr swàmwá big jirà aku fig bu-à bá dang á shinn jir Bulus. I byar-à ku dinya Bulus rag, “A dang rag wù ri zìm á yag mà byar kùr Roma, to, má tìr yag wù mà byar kùr Roma.”

Bulus Yag Mà Pyànn Agariba Ma Barniki

¹³ Ayunn zyun sai kùr zyun-à big ri bar ku Agariba ning, ku ma wàwá Barniki bi kyinn á Kaisariya jirà abig shà Festas. ¹⁴ Big shi nonn màhàn. Sai Festas zìg bi jír Bulus á byar kùr-à hi ni n dang rag, “Mpìr zyun shi sig áni, big kìg sig ku tunn sai-à Filikus shi sig á gwamna, wàníng finn fig ku bàna. ¹⁵ Sai-à ñ yag mà Urushalima, àgbam Yahudawaká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ning, zìg bi jír á shinnwá ni n bi dìg mì. Big ri zìm nì dang rag jír pànn hing ku, jirà abig gban rìg ku. ¹⁶ Ama ñ dinya big rag, dokayí yi Romawaká, sai-à ba gib fig ma jír bàna, yá ya kà fig mpìr á vù mpìrká ri dang

bai ku níng, jirà a pìkyinnbá jwar bàna. Yá ya àsàin-à big pànn sig níng pyù,aku dang jír-à á nuwá ni á pyànn mpirká pànn sig ku. ¹⁷ Big bi dìg mì áyág níng, ñ jag fig jau áni bàna, byar kyàr ñ shi mà byar tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zìg bi mpir-à hi. ¹⁸ Mpirká zìg bi sig jír á shinnwá ni, big sar dù nann zu á wai, ama big dang fig bu-à ku sa sig àràg barà ñ wà sig rag bá dang níng bàna. ¹⁹ Big sa yipyàr ma ku n yag zìg bi sòr jír á shinn adinibá ni, kwonn ma jír á shinn Yesu mpir-à wu sig níng, wà zyun-à Bulus ri dang rag wàníng dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng. ²⁰ To, bumí, ñ yì fig barà má sa má fig byann jír-à hi áni bàna. I byar-à ñ dinya Bulus rag wà kwa zìm hing,aku yag mà Urushalima jirà abig wà kwonn-à hi màhàn. ²¹ Ama Bulus vig rag abig fim ma ku, sai wà kwa yag hing mà byar kùr Roma. I byar-à ñ rag abig sar myàng kwonn ma ku sai wà ma tìr yag hing ku mà byar kùr-à ni.”

²² I byar-à Agariba rag ku ri zìm aku fig jír á nu Bulus ni. Festas dinya ku rag, “Akìn níng wá fig.”

²³ Byar-à kyàr sai Agariba ma Barniki bi, mpirká wib big wàni. Big kà á tonn ùwài byar-à mpirká ri kwonn shinn. Big kà bi kwonn ma àgbam sojaká ma àgbam mpirká á finn swann-à ni. I byar-à Festas dang rag abig zìg kà bi Bulus áyau tonn-à ni. ²⁴ I byar-à Festas dang rag, “To, Kùr Agariba kwonn ma ning mpirká bi sig áyág níng, mpir-à ning myàng sar sig áyág níng, ku í mpir-à Yahudawaká ká mà Urushalima ma ká á finn swann-à níng ni bidim pár, big zìg bi jír á

shinnwá ni nìnànn nímá n bi dìg mì. Big gbam nài gbam n rag, big zìm fig wà abig fím ku ma yonki bàna. ²⁵ To, bumí ñ myàng fig bu-à ku sa sig wà bá gban ku bàna. Ama ku vig rag ku ri zìm aku yag mà byar kùr Roma jirà abig wà kwonnwá màhàn. I byar-à ñ dang rag má tìr yag ku màhàn. ²⁶ Ama ñ yì fig jír buká ku sa sig wà má ba ya kùr Roma á shinnwá ni bàna. I bu-à sa ñ zìg bi sig ku á pyànn ná ni jirà aning sa shang mì. N zìg bi sig á pyànnwú ni, wù kùr Agariba. Wà ya fig rìghing jírwá, í wà má yì bu-à má ba ya àgbamyí kùr Roma, í wà má tìr yag ku í ni. ²⁷ A myàngmí ni, wà ya tìr yag mpìr-à big kìg sig níng á byarwá ni, wà ya pànn fig mpìr-à níng ma bu bibai bàna, kàhi sàñ fig bàna.”

26

Bulus Kan Dang Jír á Pyànn Agariba

¹ I byar-à Agariba dinya Bulus rag, “N ya hing wù pyù-à wá dang jírwú.” I byar-à Bulus sa nann zu vùuwá n dang jírwá rag,

² “Wù Kùr Agariba, ñ pànn hing sáà barà má zìg bi jírmí á pyànnwú ni á shinn bu-à Yahudawaká ri dang á shinnmí ni níng. ³ A yì rìghing bu sù mpìr Yahudawaká wàni. A yì hing barà big shi sig áni. Jir wàníng mì ri vig wù á sa muyar, ma á fig jírmí níng.

⁴ “Mpìr Yahudawaká yì hing bar shumí tunn sai-à mì í wùnshái, ma sai-à ñ shi sig á byar mpìrká bumí ni á jànnmí ni, kwonn ma shumí wà á Urushalima. ⁵ Daka á ninonn big yì hing mì. Big yì hing wà sai-à rì níng mì í Farisawa,

mì ri shi shumí àràg barà Farisawa ri shi. Mì ri jag fig jau ma adini bàna. Wà ba zìm hing bá dinya wù. ⁶ To, tàma-à níng bu-à sa big ri myàng laifimí níng, big ri myàng á jir shinn barà ñ bir sig pìkyinnmí á jir bu-à Shìdun rì gib ya sig yákúyí big nu n rag kwá sa níng. ⁷ Bu-à níng hi í bu-à yi swai mpìr dwib agban pyànà, yi ri bir pìkyinn áni, hár mi ri wib kyann Shìdun fi ma àyúnn. Wàníng í bu-à sa Yahudawaká myàng laifimí áni. A fig, Agariba wù mpìr àgbam. ⁸ Bu-à sa ning zìm fig rag Shìdun má gbar dù nann zu ki bàna níng, í jir kai rà?

⁹ “Sai-à rì níng mì ma shinnmí, mì ri zib zìnn Yesu mpìr-à á Nazarat. N sa hing mpìrká ri bàg ku níng bu-à bibai kim kim, mì ri kyab rag sàñ hing ñ sa àdòníng. ¹⁰ Sai-à ñ shi mà Urushalima, ñ sa hing àdòníng. Agbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì gbam n pànn mpìrká bu Yesu nìnànn nímá n kig kà big á tonn fi. Wà mpìrká ma ri zìm abig gban big, mì má, mì ri zìm àdòníng tìnn. ¹¹ Kàun nìnànn nímá mì ri kà á tonn bìr kwonnká ni mi ri ya big shwìn, mì ri kar ngang jirà abig dang rag bá bàg fig Yesu bàna. Mì ri nànn àgùnn. Mì ri yag mà swannká ni kim kim, mì ri ya big shwìn.

Barà Bulus Sa n Bir Sig Pìkyinn á Byar Yesu

¹² “Wàníng í yìr bu-à zìg dù mì ñ yag mà Dimashka. Agbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì pyù rag ñ yag. ¹³ Wù mpìr àgbam á fig. Barà mì ri kyann á gbìb-à ni àdòníng àyúnn áyau shinn, sai bu zyun bi sa mì. N myàng byar-à bi yar daka mà waisháu-à ni

hár n kab rìg àyúnn-à ri fàn níng. Ayar-à hi yar kàng kwìb yi áni, yi ma jàu kyonnmí big. ¹⁴ Yi bidìm pár yi kù wann á jìnn ni. I byar-à ñ fig nài jír zyun áyau nu jir Yahudawaká dang rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn rà? Bu-à wù ri sa níng, wù ri yá shinnwú shwìn átai.’ ¹⁵ I byar-à ñ bib rag, ‘Wù í ni rà, Shinn Lumí?’ Ku rag, ‘I mì Yesu zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.’ ¹⁶ I byar-à ku dinya mì rag, ‘A dù nann zu ádun. Bu-à sa ñ bi sig á byarwú ni níng, í jirà má sìnn kàng wù wá shi fàumí, wá bi tàg mpìrká bu-à à myàng sig níng, ma buká má tàg wù mà pyànn níng bidìm pár. ¹⁷ Má pinn zu wù á vù mpìr Israilaká ni, ma mpìrká swaibá kim kim, ká má swam yag wù mà byarbá ni níng. ¹⁸ Wá pù ya big zubá, í wá bá vim bìr kyinnbá n má ngàng zufi, bá kàng bi á gbìb bu-à ñsàn. Wàníng í barà bá zu á vù Shaitan má bir pìkyinnbá á byarmí ni, í wá Shìdun má yafa big bu pyìrká big sa sig, kwá zìg big, má sìnn big bá shi kwonn ma mpìrká buwá ká ku shig zu sig níng.’

Bulus Dang Jír á Shinn Swàmwá Ku Sa Sig

¹⁹ “Agariba, wù kùr, ñ ngàng fig wà má wib jír-à ñ fig sig mà wai níng bàna. N wib hing. ²⁰ N dang jag jir Shìdun mà finn swann Dimashka, í wá ñ yag mà finn swann Urushalima n dang jir Shìdun màhàn, kwonn ma jànnká shi kàng kwìb sig finn swann Yahudiya áni. Mì ri dinya mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng tìnn. Mì ri dinya mpìrká rag abig dà finn bu-à bibaiká big ri sa, abig bir kyinnbá á byar Shìdun, ma abig sa swàm-à má tàg rag big ri bàg Shìdun. ²¹ Wàníng

í yìr bu-à sa Yahudawaká pànn mì á sai-à ñ shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri zìm abig gban rìg mì ning. ²² Ama Shìdun shi sig á shinnmí ni, hár janá-à ning, n shi sig ma yonki. Mì ri dinya wùnshái ma àgbam bidìm pár. Jírmí mì ri dang ning, mì ri dang fig bu zyun kim bàna, mì ri dang bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig, ma bu-à Musa ba sig. Mì ri dang bu-à big ba sig rag má sa. ²³ Barà big ba sig rag, wà Almasihu ma bi hing, kwá wa shwìn, ku í àsàin-à má dù nann zu jag mà amir-à ni, í wà kwá dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna barà bá wìm zu. Wàníng shi sig í gbìb yiyan.”

²⁴ Barà Bulus dang jírwá àdòníng, í byar-à Festas yan ta ku ngbam nímá n rag, “Haba, Bulus, shinnwú vinn rìghing, à kàng rìghing mpìr ñsáng. Ilimiwú kab gbam í bu-à sa shinnwú ri zìm aku vinn ning.”

²⁵ I byar-à Bulus dinya ku rag, “Wù gwamna, á fig. Shinnmí vinn fig ávinn bàna, jír-à mì ri dang ning í àjai, shi sig ma yìr tìnn. ²⁶ Kùr Agariba, má dinya kyàr wù kyàr kyàr, má tàm fig wù bàna, jir kai bàna à yì rìghing bu káníng. Bu-à mì ri dang ning big sa tàm fig átám bàna. ²⁷ Kùr Agariba, wù ri bir pìkyinn á bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig ning ra? N yì hing wù ri bir pìkyinn áni.”

²⁸ Agariba bib Bulus rag, “Wù ri kyab rag má bàg Yesu á dò jir jír titi-à à dinya sig mì ning ni rà?”

²⁹ Bulus rag, “Kó wà ma í jír titi, kó wà ma í jír ùwài, mì ri vig Shìdun, wù ma mpìrká shi sig áyág mi ri fig jírmí janá-à ning bidìm pár, aning

nìm shi àràg mì. Ama ñ dang fig rag abig kìg kà ning á tonn fí bàna.”

³⁰ A byar-à níng hi, kùr ma gwamna, ma Barniki, ma mpirká kádà big dù nann zu. ³¹ Barà big dù àdònín, big yag wà jír, big rag Bulus sa fig bu bibai zyun-à bá gban rìg ku áni, kó wà bá sìr ku áni bàna. ³² Kùr Agariba dinya Festas rag, “Bulus nìm ma dang fig ma shinnwá rag kwá zìg yag jír mà pyànn kùr Roma ni bàna, yi nìm má gban rìg jír-à hi.”

27

Big Tìr Yag Bulus Mà Roma

¹ Barà big wà jír-à bi pànn rag yá yag mà Roma á jànn Italiya. I byar-à big sinn Bulus kwonn ma pursunaká kádà á vù àgbam soja zyun-à big ri bar ku zinnwá Juliyas. Ku shi sig áyau kyaú soja bu kùr Roma. ² I byar-à hi yi bi kà á kòr zyun ni, zyun-à dù sig mà finn swann Adramitiya, n bi fòr á finn swann Kaisariya. Big ri zìm bá yag má tìg áyau finn swannká mà jànn Asiya. Yi ma Aristarkus big yag sig í zyun á kòr-à ni. Ku í mpír-à mà finn swann Tasalonika á jànn Makidoniya. ³ Byar-à kyàr yi bi fòr á finn swann Sidon. Juliyas àgbam soja-à níng hi sa ya Bulus àsàn, n ya wàníng pyù, a wàníng yag bib kà jàuká bu wàníng á finn swann-à ni, jirà kó káníng má ya wàníng bu. ⁴ I byar-à yi dù á finn swann-à níng hi ni yi ri yag á gbìb-à ni. Wàu shyù ri gbar, hár wàu gbar kèng yag yi mà sim, yi sa sar fig barà yá yag á gbìb-à yi ri zìm níng bàna. I byar-à yi bi wam zu á byar swàin zyun-à

big ri bar Kubrus. Yi bàg yag á kurwá ni byar-à wàu-à dù gbam fig bàna níng. ⁵ Yi wam zu rìg áyau zàpir ùwài-à shi sig águnn jànn Kilikiya, n wam zu águnn jànn Pamfiliya, n yag fòr á finn swann zyun-à big ri bar Mira á jànn Likiya. ⁶ A byar-à níng hi àgbam soja-à níng bi dìg kòr zyun bi sig mà finn swann Iskandariya, mi ri yag mà jànn Italiya. I byar-à ku sìnn kà yi á kòr-à níng hi ni.

⁷ Yi dù n yag ádàn ádàn hár suyí nìnànn nímá, jir kai bàna wàu ri gbar ma gbam wàni. I byar-à yi bi yàr á finn swann Nidas. Wàu kan dim yi, bai wà yá yag mà pyànn. Yi vim bìr, n bi bàg zu yag águnn swàin zyun-à big ri bar Karita, byar-à hi shi yàr sig ma Salmoni. ⁸ Yi bàg á nu agunn jànn-à ni, wàu gbar hár yi fòr á byar jànn zyun ni ma shwìn. Big ri bar byar-à níng hi Agù Sìsàn. Byar-à hi shi yàr sig mà lu ùwài zyun-à big ri bar Lasiya. Byar-à níng hi í byar-à kòr ri shi gbam samyib màhàn.

⁹ Yi bi fòr mà byar-à níng hi, n shi nonn màhàn. Wàu gbar kab gbam, bai wà yá yag rág mà pyànn. Ayúnn-à ùwai zyun-à Yahudawaká ri kyab pànn barà Shìdun yafa ya sig big bu pyìrbá mi ri sìnn nu áni níng, wam zu rìghing. Bulus kyab kà shang ya mpirká ri ya kòr-à níng jír n rag, ¹⁰ “Ning mpìr káníng, bumí mì ri myàng wà ya yag hing mà pyànn, yá wa shwìn. Yá sa asàr kòryí ma swánnká buyí big bidìm pár, hár kwonn ma yonkiyí tìnn.” ¹¹ Ama àgbam soja-à níng sìnn fig kyinnwá á jír-à Bulus dang sig níng bàna, n yag fig sòr rìg jír mpìr-à ri ya kòr, ma jír àsàin kòr-à. ¹² Byar-à hi shi fig í byar ñsàn

barà yá shi kir hár sònn wau aku wam zu bàna. Mpìrká kádákí ri zìm ayi yag mà pyànn, ma ayi yag shi mà byar zyun ni big ri bar Finikas, á jànn Karita, jirà ayi shi ngàng màhàn sai wà sònn wàu ma wam zu rìghing, jir kai bàna byar-à níng hi wàu má gbar vim bìr fig kòr-à bàna.

Big Wa Shwìn Ma Kyonn-à

¹³ Barà yi shi sig ma mà Lasiya, wàu gbar bi águnn vìm súr-à ni ádàn. I byar-à mpìrká rag yá yag mà pyànn, wàu má sa yá fòr yag mà Finikas. I byar-à hi big bi pànn jùr àsháu bu-à big sìr gbam sig kòr áni, n gbar zu rìg á zàpìr-à ni, n takà á kòr-à ni, n dù n bàg yag á kur nu jànn Karita. ¹⁴ Nonn fig bàna, sai wàu dù bi ngbam nímá. Big ri bar wàu-à hi í wàu águnn vìm súr mà agunn àyúnn sànn kyùr. Wàu-à hi dù bi sig daka mà swàin-à ni. ¹⁵ Wàu gbar ning kòr-à wàni, bai wà yá yag mà pyànn. Yi fim rìg vùyí, wàu ri gbar yag rag kòr-à ínì mà byar-à ku ri yag. ¹⁶ Barà yi bàg yag águnn vìm súr á swàin zyun-à big ri bar Kauda, í byar-à yi kar kar n gbar dù nann zu wùn kòryí zyun-à yi sìr bàg sig á sim kòr ùwài-à ni níng. ¹⁷ Big gbar kà bi ku á dìr kòr ùwài-à ni, n zìg bi jùr, n sìr kàng kwìb kòr ùwài-à áni. Big ri shàr wà wàu ma gbar yag big mà vun-à shi sig áyau zàpìr-à ni, wà ma sa hing àdònín, kòr-à má gbànn. Byar vun-à hi shi sig águnn jànn Libiya. Big gbar wann rìg jà-à big sìnn sig mà wai á kòr-à ni, n fim rìg kòr-à wàu ri gbar yag rag ínì. ¹⁸ Wàu ri gbar ngbam nímá, hár na byar-à kyàr í barà wàu ri gbar. I byar-à big bi wu zu swánnká á kòr-à ni, n ta kà rìg mà zàpìr-à

ni. ¹⁹ Ayúnn wà wa pyànà wam zu rìg, wà wa sara wàu ri gbar, big bi zìg buká ká big ri sa kyann swàm ma kàhi áyau kòr-à ni, mì í tafinn kà rìg-à á zàpìr-à ni. ²⁰ Yi na su nìnànn nímá, yi myàng fig àyúnn bàna, yi myàng fig asuswir bàna. Yi kyab fig rag wà yá wìm zu bàna, jir kai bàna wàu-à ri gbar swàb kà wàni.

²¹ Mpírká á finn kòr-à ni subá nìnànn nímá big jí fig buju bàna. I byar-à Bulus sar dù nann zu á pyànnbá ni n dang rag, “To, ning mpírká, wà ning nìm ma zìm hing jírmí, n nìm ma dù fig á jànn Karita bàna, yì nìm má wa fig írì shwìn-à yi ri wa níng bàna. ²² To, ama aning wim kyinn, nì yì hing walai mpír-à má wu áyauyí ni. Ama íri kòr-à má sib íni. ²³ Bu-à sa ñ dang àdòníng, janá-à níng á fi-à ni wùn aswam Shìdun mà wai bi dang jír ma mì, í Shìdun àsàin-à ñ shi sig buwá mì ri wib ku. ²⁴ Ku rag kada ñ shàr zinn bàna, mì Bulus. Má wu fig bàna, má fòr á pyànn kùr Roma. Shìdun sàn pìkyinn n rag jàu kyonnmi big má, bá wu fig bàna tìnn. ²⁵ Aning wim kyinn, mì ri bir pìkyinnmí rag barà Shìdun dinya sig mì níng, yá wu fig bàna. ²⁶ Wàu má gbar ta yag yi á swàin zyun ni.”

²⁷ Yi sa hing suyí dwib agban yina, í barà wàu ri gbar á zàpìr-à ni. Zìnn zàpìr ùwài-à hi í Adariya. I byar-à àyúnn-à níng, áyau fi-à ni, mpírká á kòr-à ni pànn àbàin n rag, yi nyàan kur-à fòr. ²⁸ Big bi zìg jùr n sìr gbam sarka áni, n ta kà wann á zàpìr-à ni jirà abig màg màg fig azwàunwá. Big màg màg fig azwàun zàpìr-à hi, big dìg gbar dìzyun. A pyànn big màg

jakàng, big dìg gbar dwib agban swana. ²⁹ Barà big myàng shi rag wàu má gbar ta yag kòrbá mà byar-à abànká shi sig, big shàr zinn. Big zìg àsháu lìlib àkunn yina, n bi sa pànn gbam á sim kòr-à ni, n ta kà wann á zàpìr-à ni àjirà kòr-à aku sar, kada aku yag mà pyànn bàna. I byar-à big vig Shìdun ragaku tìr bi byar kyàr. ³⁰ Mpìrká ri ya kòr ùwài-à ning, big ri zìm abig bòn zu rìg. I byar-à big zìg kòr titi-à ning n sìnn kà wann á zàpìr-à ni, í wà big sa yar rag bá kà á kòr titi-à ni, má zìg àsháu lìlib zyun, má sìr bàg á kòr ùwài-à ni. ³¹ I byar-à Bulus dinya soja káníng ma àgbambá n rag, “Wà mpìr káníng ma zu hing á kòr-à ni, ná wìm zu fig bàna.” ³² I byar-à sojaká bi gib rìg jùr kòr titi-à ning, n fim kòr-à hi í wann yag rìg-à.

³³ Byar-à ri kyàr rá àkyàr, Bulus dinya mpìrká n rag, “Ning shi sig suná dwib agban yina, ning ji fig buju bàna. ³⁴ To, tâma-à ning mì ri vig ning, aning ji buju, jirà aning dìg gbam, ma ayi wìm zu. Kó bu zyun shwìí nímá má sa fig ning bàna.” ³⁵ Barà ku dang àdòníng, í byar-à ku zìg brodi, n ngir gafinn, n vig Shìdun á zubá ni n ji. ³⁶ Barà mpìrká myàng àdòníng, big wim kyinn mi í ji-à, big bidìm pár. ³⁷ Yi mpìrká á finn kòr-à ni ning, yi 276. ³⁸ Barà big ji mònñ àràg barà big ri zìm, big zìg bà alkamaká shi sig á finn kòr-à ni, n ta kà rìg á zàpìr-à ni jirà a kòr-à fim ma áni.

Kòr Uwài-à Ning Gbànn Shag Rìghing

³⁹ Byar-à kyàr, mpìrká ri ya kòr-à ning, big myàng jànn zyun, big yì fig jànn-à hi bàna. Big myàng àgù zyun shi sig áni íri vun. I byar-à big

rag, wà bá sa yì sar, bá ya yag kòraku pànn á vun-à ni mà yau zàpìr-à ni. ⁴⁰ Big bi gib zu rìg àsháu yinaká á kòr-à ni níng, n ta ká wann á zàpìr-à ni. Big bi gib rìg jùr bu-à big ri ya kòr ma kàhi níng, n bir dù nann jà á shinn kòr-à ni mà wai jirà a wau kà áni, jirà a kòr-à yag mà pyànn mà byar àgù-à ni. ⁴¹ Ama barà kòr-à ri yag, fòr fig ma màhàn bàna, í byar-à mìr kòr-à bi wab pànn gbam rìg á mìr zàpìr-à ni. Afag zàpìr dab á mìr kòr-à ni, kòr-à í gbànn rìg-à.

⁴² Barà sojaká myàng àdònín, big rag kada mpìrká big pànn sig níng abig wau zu á zàpìr-à ni abig shàr á vùbá ni bàna. Big bi su kwonn nubá n rag bá gban rìg kánín. ⁴³ Ama àgbam soja-à ri zim aku zig zu Bulus, í byar-à ku kan dim big rag abig sa àdònín bàna. Ku dang rag mpìrká zyun-à ma wau yì hing zàpìr abig pìm zu á kòr-à ni, abig wau zu yag á nu zàpìr-à ni. ⁴⁴ Mpìrká kádà níng, abig pànn àkag kòr-à gbànn sig níng, jirà abig yag áni. Wàníng í barà yi bidìm pár, yi sa n wìm zu sig áni.

28

Big Shi á Swàin Malta

¹ Barà yi wìm zu á zàpìr-à ni àdònín, sái big dinya yi rag, swàin-à hi zìnnwá í Malta. ² Mpìrká shi sig á swàin-à níng hi ni big shà yi wàni n sa ya yi bu ñsàn nímá. Sai-à yi bi fòr màhàn, shyù ri tab, wàu ri tag, í byar-à big tai ya yi pyìr. ³ Bulus yag wun bi yinnká n tai kà á pyìr-à ni. Bushùwí zyun shi sig áyau yinnká ku wun bi sig níng ni, barà bushùwí-à níng fig pyìr ri fàn ku, í byar-à

ku zu bi, n bi zwàm pànn Bulus á vù-à ni. ⁴ Barà mpìrká shi sig màhàn, big myàng àdòníng, big rag, “Mpìr-à níng gban hing ki. Ku wìm zu hing á zàpìr-à ni, ama bidìm pár Shìdun má fím fig ku ma yonkiwá bàna.” ⁵ I byar-à Bulus bi mi vùuwá. Bushùwí-à bi kù kà á pyìr-à ni. Bulus fig fig àwá bàna. ⁶ Mpìr káníng ri shi, big ri myàng ku. Big ri kyab rag kó dìrwá má mònn, kó kwá kù wann má wu rìg. Big shi shi shi. Big myàng bu sa fig ku bàna. I byar-à big bi vim bìr kèng jírbá big rag, “Mpìr-à níng shi àràg í Shìdun.”

⁷ Agbam-à mà swàin-à níng hi, zìnnwá í Babiliyas. Luwá nonn fig mà byar-à yi shi sig níng bàna. Ku bi zìg yi, n tìg yi, yi shi sig í kyìnnwá á luwá ni hár su sara. ⁸ Ta Babiliyas na sig mà buná, awàu pànn sig ku, atini ri sa ku tìnn. Bulus yag kà á tonnwá ni, n vig Shìdun, n tib ku vù á dìr, mì í ku í dàb gbam rìg-à. ⁹ Barà mpìrká fig bu-à Bulus sa sig níng, í byar-à mpìr dorká kádà á swàin-à níng hi ni bi, ku ri dàb gbam big. ¹⁰ Big ya yi bu nìnànn nímá. Barà yi dù á kòr-à ni má yag níng, big swam yan yi, n kwonn bu nìnànn nímá bar buká yi ri zìm, n bi zìg n ya yi.

Big Dù Mà Malta n Yag Mà Roma

¹¹ Yi shi á swàin-à hi sònn sara. I wà yi bi kà á kòr zyun-à sònn wàu wam zu dìg sig ku màhàn. Kòr-à hi bi sig mà finn swann Iskandariya. Zìnn kòr-à hi big ri bar rag, “Yann Tàin.” ¹² Yi fòr bi á finn swann Sirakusa, yi na màhàn su sara. ¹³ Yi dù jakàng màhàn, n bi fòr á finn swann Rijiyum.

Byar-à kyàr, wàu gbar kann bi mà gàu swann-à ni. Hár bi sa su pyànà, í wà yi bi fòr á finn swann Butiyoli, n tìg màhàn. ¹⁴ A finn swann-à ning hi ni, yi dìg mpirká ri bàg Yesu. Big rag ayi na màhàn su sùmpyànn. I byar-à yi sa àdòníng yi dù n bi fòr á finn swann Roma. ¹⁵ Mpirká ri bàg Yesu mà finn swann-à hi fig rag yi bi hing, í wà big bi, n bi shang yi á gbìb-à ni. Kádà bi fòr á byar Kasuwa bu Abiyus. Kádà bó bi fòr á byar Tonn Kyìnn Sara. Barà Bulus myàng mpirká ri bi abig shang yi á gbìb-à ni àdòníng, sái ku yan Shìdun, dìrwá gbam hing.

Big Fòr Yag Mà Finn Swann Roma

¹⁶ Barà yi bi fòr á finn swann Roma ni, í wà big bi ya Bulus tonn-à buwá, ku na buwá áni ku áwinwá. Soja zyun ri sar myàng ku jirà kada aku shàr bàna.

¹⁷ Shi kù su sara, í byar-à Bulus bar bi àgbam Yahudawaká á finn swann-à ni. Barà big kwonn àdòníng, ku dinya big rag, "Wunzàmí big, kó barà ñ sa fig mpirká buyí bu bibai bàna, ñ sa bai fig gbìb sù bu yàkúyí big bàna ning, ama mpìr Yahudawaká mà Urushalima pànn sìr mì n ya kà mì á vù mpìr Romawaká ni. ¹⁸ Mpìr Romawaká bib mì bu-à ñ sa sig. Big dìg fig bu-à ñ sa sig wà fòr sig barà bá gban mì bàna. Big ri zìm abig finn tafinn mì. ¹⁹ Ama Yahudawaká kar ngang jirà kada a mpìr Romawaká finn tafinn mì bàna. Wàníng í bu-à sa ñ rag má zìg bi fòr jírmí á pyànn kùr Roma. Ama ñ bàna ma jír á shinn mpirká bumí ni. ²⁰ Wàníng í bu-à sa ñ bar bi sig ning, jirà ñ dang jír ma ning. Sarka-à big sìr sig

mì ning, big sìr sig mì dò jir mpìr zyun-à mpìr Israilaká sìnn sig pìkyinnbá á byarwá ni ning.”

²¹ I byar-à big dinya ku rag, “Yi dìg fig wasika mà jànn Yahudiya zyun-à má dinya yi jír á shinnwú ni bàna. Wunzayí big bi sig màhàn ning, big dinya fig yi bu zyun á shinnwú ni bàna. Walai bu-à bibai zyun-à yi fig sig jir shinnwú. ²² To, buyí yi ri zìm ayi fig jír á nuwú ni. Yi yì hing mpirká kó áni bidim pár, big ri dang jír-à bibai á shinn gbìb-à wù ri bàg ning.”

²³ Big sìnn sig àyúnn-à bá bi má fig jírwá áni. Ayúnn-à ning bi màg rìghing, í byar-à mpirká nìnànn nímá bi dìg ku á byar-à ku shi sig ning, í wà ku dinya big jír á shinn barà Shìdun na sig kùrwá. Daka í pyimbyau hár á fi ku ri dinya big jír. Ku ri zìg jír-à Musa rì ba sig, kwonn ma bu mpirká rìi dang kyann jir Shìdun rì ba sig, mi ri tàg big rag Yesu í àsàin-à Shìdun swam bi sig á byarbá ni. ²⁴ Mpirká kádà bir hing pìkyinn á jírwá ni, ama kádà bir fig bàna. ²⁵ Big ri sa yipyàr bar dìrbá á shinn jír-à hi ni. Big ri zìm abig dù abig yag. Sai-à big dù fig ma bàna ning, Bulus dinya big jír zyun n rag, “Shi hing àràg barà Awun Shìdun dang sig jír á nu Ishaya mpìr-à rìi dang kyann jir Shìdun, a wàníng dinya yàkúná big. Ku dinya wàníng rag,

²⁶ ‘A yag dinya mpìr káníng rag,
ná fig jír, ama ná fig byann fig bàna.

Ná myàng myàng, ama ná yì fig bàna,

²⁷ jir kai bàna mpìr káníng bàna ma kyinn,
big ri gbam sung,
big ri mikab zubá,

jirà kada abig myàng bàna,
 kada abig fig bàna,
 kada abig kyab jir Shidun jirà abig bir kèng bi
     kyinnbá á byarwá ni,
 maaku dàb gbam big bàna.'

²⁸ "Jir Shidun á shinn barà kwá pinn zu mpìr
 níng, tama-à níng ku zìg yag rìghing á byar
 mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bigbá bá fig."
 [²⁹ Barà mpìrká fig àdòníng, sai big dù n yag,
 mi ri sa yipyàr bar dìrbá á shinn jír-à hi ni.]

³⁰ Bulus shi sig á finn swann Roma hár ji
 pyànà. Ku ri na á tonn-à big ri wa bài. Wà
 mpìrká ma yag hing á byarwá ni, ku ri pànn
 káníng ma kyinn nzyun. ³¹ Ku ri dinya káníng jir
 Shidun á shinn barà Shidun ri na kùrwá. Ku ri
 tag mpìrká jir Shinn Luyí Yesu Kristi, zinn pànn
 fig ku bàna, bu zyun kan dim fig ku jír dang
 bàna.

Jir Shidun
Jibu: Jir Shidun (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Jibu)

Contributor: The Nigeria Bible Translation Trust

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
a1139895-fa13-5ff1-8c00-a8ad25fcfa2f